

ODTÜ Mezunları
Derneği Yayınıdır

190

kasım 2009

odtülüler bülteni

ODTÜLÜLER BÜLTENİ

ODTÜ Mezunları Derneği aylık yayın organıdır. Dernek üyelerine ücretsiz gönderilir.

Kasım 2009

Dernek Adına Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Himmet ŞAHİN (EDS'83)

Yayın Kurulu

Tulay ÜNLÜEVCEK (PSY'83)
M. Nilgün EGEMEN (CHE'89)
Şule ŞAHİN (PSY'85)
Melda TANRIKULU (CRP'06)
Emrah DELİKAN (CE'06)
Kamil AKDOĞAN (ES'90)
Günay BULUT (ADM'85)
Hilmi GÜVEN (EE'83)

Yayın ve Reklam Sorumlusu

F. Damla GÜLMEZ (ARCH'09)
yayin@odtumd.org.tr

Grafik, Tasarım ve Baskı

AJANS-TÜRK BASIN VE BASIM A.Ş.
İstanbul Yolu 7. km. No: 24 Batıkent/Ankara
Tel: 0312 278 08 24
Baskı Tarihi: 04/11/2009

İmzalı yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına ait olup, ODTÜ Mezunları Derneği'ni ve ODTÜ'lüler Bülteni'ni sorumlu kılmaz. Yayımlanan yazılar ve fotoğraflar, Derneğin ve yazarların izni olmadan kullanılamaz.

ODTÜ Mezunları Derneği Yönetim Kurulu

Himmet ŞAHİN (EDS'83), Başkan
Burçin BÜYÜKPAMUKÇU (BIO'88), Başkan Yard.
Oğuz ÜLKER (EE'86), Başkan Yard.
Nilgün EKERMEN (CHE'87), Yazman
Fusun GÖNÜL (ECON'87), Sayman
Taner ÖZDEMİR (EE'88)
Dilek ERGEÇEN (CENG'85)

Ödentileriniz için

T. İş Bankası, ODTÜ Şubesi 4229/0528642
Garanti Bankası, Maltepe Şubesi 6201160-6

Burs ve Yardımlar Fonu

T. İş Bankası, ODTÜ Şubesi
4229/0422059 (YTL)
4229/3282408 (EUR)
4229/3165117 (USD)
Garanti Bankası, Maltepe Şubesi
6299535-2 (YTL)

Yönetim Yeri

ODTÜ Mezunları Derneği
428. Sk. 100. Yıl, 06530, Ankara
Tel: (312) 286 79 79
Faks: (312) 287 75 00
E-posta: odtumd@odtumd.org.tr
www.odtumd.org.tr

Dosya Konusu

Şiddet

Kapak Konusu

10 Kasım

Yerel Süreli Yayın
ISSN 1303-7390

İÇİNDEKİLER

4 Duyuru

5 Dernekten

29 Ekim'de Vişnelik'te bir Cumhuriyet Gecesi
Hocam Bu Ay Yine Buluşuyoruz
ODTÜ Mezunları Konseyi Mersin'de Toplandı
Geçmişten Geleceğe Hasanoğlan'da II. Perde
Yenilenebilir Enerji Kaynakları
Güneş Enerjisi
Emrehan Halıcı ile Söyleştik
Edebiyat Kulübü Yeni Dönemine Başladı
Dernekte Bu Ay
"Durul Gence ile Her Şey Üzerine" Söyleştik
Bağ Bozumu Gezisi
Sualtı Fotoğrafları Sunumu
Bir Memleket Gibidir ODTÜ
Burs Verenler
Burs Komitesi'nden
"Okula Yüz Verin" Projesinde İhale ve İnşaat Süreci
ODTÜ MD Listesi Vişnelik'te Buluştu
ODTÜ Açıldı
Erhan Karaesmen'e "Sanat Eleştirmeni ve Yazarı
Onur Ödülü" Verildi

24 Vişnelik'te Bu Ay

25 Etkinlikler

28 Ayın Dosyası

Egemenlerin Şiddeti
Şiddete Antropolojik Bir Bakış
Kadına Karşı Şiddet
Şiddetin Kaynağı
Çocuklara Yönelik Şiddet
Doğa Her Zaman Sabırlı Değildir

39 Kavramlar

Şiddetin Farklı Yüzleri

40 Anma

Orhan Veli'yi Anarken

41 Kitaplar Arasında

Açlık

42 Hocam İncek Var

Soğanlı Vadisi

44 Anılarla ODTÜ

ODTÜ'nün İlk Yılları-Anılar Dizisi
"Şefimm...!?" Öyküsü

45 Üyelerden

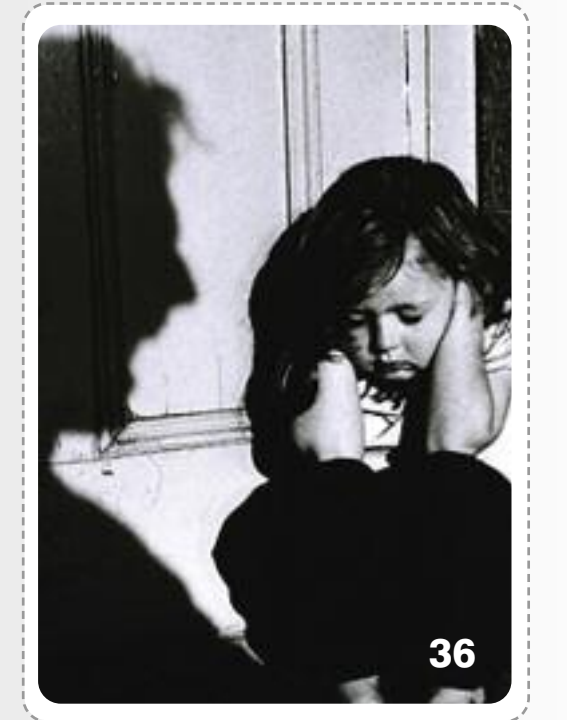
Bir Dayanışma Klasiği: Vişnelik

46 ODTÜ'den Bir Köşe

ODTÜ'nün Otobüs Durakları

48 Tarihte Bu Ay

49 Ödüllü Bulmacalar

10 TL

KAMPANYASI

Burs fonuna yapacağınız ayda 10 TL ve üzeri yardımlar bir araya geldiğinde, kaynak yetersizliği yüzünden burs veremediğimiz birçok ODTÜ'lü kardeşimizin yüzünü güldürecek...

Dileriz, bu kampanyada bizi yalnız bırakmazsınız!

ONLARI UNUTMAYINIZ

Burs ve Yardımlar Fonu

Türkiye İş Bankası

ODTÜ Şubesi

0422059 (TL)

3282408 (EUR)

3165117 (USD)

Garanti Bankası

Maltepe Şubesi

6299535-2 (TL)

Sevgili Üyelerimiz,

Geçtiğimiz ayın son haftasında kutladığımız Cumhuriyet Bayramı bize Cumhuriyet'in kuruluş nedenlerini gözden geçirmek için önemli bir fırsat vermektedir. Aydınlanma Çağı ile başlayan toplumsal değişim, insan çevresini anlamaya ve tanımaya önem vermiş, korkutmaya, sindirmeye, baskıya, art niyete ve ön yargıya karşı aklın ve bilimin önemini ortaya koymuştur. Söz konusu değişim insan yaşamında da değişiklikleri gündeme getirmiş ve inanmaya değil bilmeye vurgu yapılmıştır. İnsanların ve toplumların değişmesi ve gelişmesi, çağdaş düşünce sisteminin yaygınlaşması, rejim değişikliği taleplerini de beraberinde getirmiştir. Çağdaş kültürün özünde Cumhuriyet, demokrasi, laiklik kavramları yer almaktadır. Bu gereksinimle yola çıktığında Cumhuriyet'in kuruluş nedenlerinin izleri belirlemeye başlamıştır.

Her yıl 29 Ekim'de gelenekselleşen söylem ve kutlamalar yapılır, 86 yıl öncenin ortamını yeniden soyluyacağımız bir dizi etkinlik gerçekleştirilir. Cumhuriyet'in dünden bugüne gelişimine bir göz attığımızda kuruluş amaçlarının ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Söz konusu kuruluş amaçlarından en önemlisi çağdaşlaşma yolunda, sosyal ve siyasi sorunların çözümünde referans olarak bilimi almasıdır.

Cumhuriyet bize bulunduğumuz coğrafi konumda diğer ülkelerden daha çağdaş bir ülke olma farklılığını vermiştir. Ancak rejim uygulayıcılarının 1932'lerden itibaren yavaş yavaş konumlarını ve bireysel menfaatlerini korumak amacıyla, insan haklarına dayalı demokratik hukuk devleti düzeni, çoğulcu demokratik katılımcı, özgür bir ortamın engellenmesi adına yaptıkları bir takım uygulamalar, Cumhuriyet kriterlerinin yeniden gözden geçirilmesi sonucunu ortaya koymuştur ve kendi içinde karşıtlarını yaratmıştır.

1970'lerden itibaren toplumun aydın kesiminin, demokratik hakların ve özgürlükçü taleplerin darbe ve şiddetle sindirildiği bir süreç yaşanması toplumda tedirgin ve endişeli bir bakış açısı oluşturmuştur. Cumhuriyet'in vurgu yaptığı en önemli kriterlerden biri olan laik bir toplum oluşturma çabaları, devletin kendi eliyle dine bünyesinde şekil ve yön verirken tarikat ve cemaatlerde de bir artış gözlemlenmiştir. Akıl ve bilimin dinin egemenliği içine alınması için yaratılan kimi gayretler, ümmet toplumu oluşumunda önemli bir yol alınması sonucunu doğurmuştur. Sosyal hukuk devleti ve demokratik Cumhuriyet, toplumcu bir bakışla ve bilimin ışığında her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu önderi M. Kemal ATATÜRK'ün ölümünün 71. yıldönümünde Cumhuriyet'in laik, demokratik sosyal hukuk devleti olması yönündeki temel yapı taşlarının toplumun tüm kesimlerince sahiplenilmesi gerekliliğine olan inancımızı koruyoruz.

Saygılarımızla

**ODTÜ Mezunlar Demeği
Yönetim Kurulu**

DERNEĞİMİZDEN DUYURU

Sayın Üyeler ve Basın Mensupları

Yapılan araştırma ve inceleme sonucunda görülmektedir ki, deniz bilimleri alanında ülkemizdeki mevcut tablo gerçekten endişe vericidir.

Bugün üniversitelerimizin mevcut deniz bilimleri enstitüleri (Orta Doğu Teknik Üniversitesi-Erdemli Deniz Bilimleri Enstitüsü; Dokuz Eylül Üniversitesi-Deniz Bilimleri Teknolojisi Enstitüsü ve İstanbul Üniversitesi-Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü) milli bütçeden sağlanması gereken maddi ve manevi kaynağı kendi faaliyetlerinden karşılamak zorunda bırakılmaktadırlar. Deniz bilimlerinin önemi ve stratejik konumu itibarıyla bu durumun acilen düzeltilmesi şarttır. Aksi takdirde mevcut bilgi birikiminin ve deneyimin yitirilmesi söz konusu olabilir ki buna izin verilmemesi gerektiğine inanıyoruz.

Güdümlü destek ve teşviklerle, deniz bilimleri eğitim ve araştırma olanaklarının geliştirilmesi için mevcut enstitülerin altyapı olarak daha iyi bir konuma getirilmesi, bütçe darlıklarının giderilmesi ve yeni personel alımının sınırlandırılmaması gerekmektedir.

Burada kısa vadeli çözüm sadece bütçe ve personel sıkıntısının aşılması gibi görünebilir. Ancak, gerçek ve kalıcı çözüm devletin doğrudan doğruya konunun önemini dikkate alarak, mevcut deniz kaynaklarından sürdürülebilir yararlanmayı sağlamak amacıyla deniz bilimleri eğitim-öğretim ve araştırmalarının devamlılığını teminat altına almasıdır. Bunun için devletin maddi ve manevi desteği vereceğine dair bir niyet açıklaması yapması ve gereğini de gerçekleştirmesi gerekmektedir. Bu aşırı ya da sıra dışı bir talep olarak görülmemelidir. ABD, AB ve benzeri gelişmiş ülke hükümetleri yaptıkları niyet açıklamalarıyla ve verdikleri desteklerle deniz bilimlerini özel olarak korumakta ve bu yolla konunun önemine vakıf olduklarını göstermektedirler. Bu çerçevede burada istenen olmadık ve yeni bir şey değildir.

Bu bağlamda açıklanması beklenen ilkeler şöyle sıralanabilir:

- Devlet canlı ve cansız deniz kaynaklarından sorumlu yararlanma ilkelerinin uygun biyolojik, teknolojik, ekonomik, sosyal, çevresel ve ticari durumu dikkate alarak belirlenmesini sağlamakla yükümlüdür;
- Devlet egemenlik ve ilgi alanlarındaki kaynakların işletimi ve geliştirilmesi için ulusal ilke ve ölçütleri özenli ve ayrıntılı olarak geliştirmek ve uygulamakla yükümlüdür;
- Devlet kıyı ve yakın kıyı ile açık su kesimlerindeki kaynakların idaresi, bütün varlıkların kalite, çeşitlilik ve mevcudiyetini geleceğe miras olacak şekilde korumak, ekosistem ve bununla ilgili çevresel faktörlerin araştırılmasına yardımcı olmak ve sürdürülebilir geliştirmeyi sağlamakla yükümlüdür;
- Devlet aşırı sömürüyü önemelidir. Çevrenin ve doğal kaynakların sürdürülebilir korunmasını ve işletimini en uygun ve akılcı seçenek olarak kabul etmelidir;
 - Çevreyi koruma ve kaynak işletimine dair idari kararlar mevcut olan en iyi bilimsel verilere dayanmalıdır. Devlet bilimsel bulguların iyileştirilmesi için canlı ve cansız kaynakların çevre ile ilişkilerini de gözeterek araştırma ve veri toplama çabalarına öncelik vermelidir;
- Deniz ve tatlı su ekosistemlerini oluşturan sulak bölgeler, resifler, denizkulakları, beslenme ve üreme alanları ve benzeri kritik balıkçılık alanları korunmalı ve ıslah (rehabilitasyon) edilmelidir. İnsan aktivitesi sonucu yaşam alanlarının bozulma, bozunma ve kirlilik tehdidinden arındırılması için çaba harcanmalıdır;
 - Bütünleştirilmiş kıyı yönetimi planları yapılmalı ve uygulanmalıdır;
- Denizde kullanılmasına izin verilmiş araçlar ve faaliyetleri konulan kurallara uyulup uyulmadığı bağlamında izlenmeli ve kayıt altına alınmalıdır;
 - Ulusal yasalar ve uygulamalar şeffaf olmalı ve acil durumlarda zamanlıca karar alınmasına olanak vermelidir;
 - Devlet, canlı kaynakların kullanımında etkin izleme ve kontrol mekanizmasını oluşturmalı, aşırı kapasite oluşmasını önemelidir;
 - Biyo-çeşitlilik ve soylu tehlikedeki türler için özel koruma alanları oluşturulmalı, aşırı avlanmış stokların kendilerini toparlamalarına olanak tanınmalı, gerekiyorsa stok destekleme çabalarıyla iyileşmeleri sağlanmalıdır;

Tekraren, devlet yukarıda sıralanan genel kabul görmekte olan ilkeleri yaşama geçirmek, izlemek, karar vermek için değerlendirmek, denizlerdeki ulusal çıkarlarını korumak ve kollamak, uluslararası yarışta söz sahibi olmak ve ilgi alanlarını kayda geçirmek ve geçirtmek için deniz bilimleri eğitim-öğretim ve araştırma kurumlarını özel koruma altına almak ve geliştirmek zorundadır. Bu zorunluluk bir benzetmeyle vurgulanacak olursa şunu söylemek mümkündür. Ülkemiz için ASELSAN ne kadar önemli ve stratejik ise DENİZ BİLİMLERİ' de o kadar önemli ve stratejiktir.

Geçmişte Ege sorunları alevlendiğinde yapıldığı gibi faal durumda olmayan bazı araştırma gemilerimizin plansız programsız uluslararası sularda boy göstermesinin hiç bir önemi yoktur. Bunun en iyi örneği ve gerçek, Kuzey Kutbu'nun paylaşımı bağlamında "Ruslar istedikleri kadar bayrak diksinler, önemli olan sonunda en iyi verilere sahip olmaktır" diyen Danimarka Araştırma Bakanı Helge Sander'in söylediği sözlerde yatmaktadır.

Saygılarımızla,

ODTÜ Mezunları Derneği Yönetim Kurulu

DERNEĞİMİZDEN DUYURU

29 Ekim 1923, tüm organlarıyla fiilen işleyen Türkiye Cumhuriyeti'nin Atatürk'ün önderliğinde ve halkın meclisi tarafından hukuken tescil ve ilan edildiği gündür.

86 yıl önce kurulan Cumhuriyetimiz, "teokratik" bir yapıdan, modern topluma dönüş projesidir. Cumhuriyet'in kuruluşunu takiben ilk on yılda birbiri ardına yapılan devrimlerle, ulusun çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırılması ve dini kurallar yerine, akla, bilime dayalı kurullarla yönetilen laik, demokratik bir devlet yapısının oluşturulması amaçlanmış ve devrimler büyük bir kararlılıkla yaşama geçirilmiştir. Başta Öğretim Birliği Yasası'nın, Medeni Kanun'un kabulü ve özgür düşünce ve bilimsel araştırma esasına dayalı üniversitelerin kurulması çağdaş uygarlık yolunda atılan en önemli adımlardır.

Her zaman olduğu gibi yine Cumhuriyet'in temel ilkelerine ve çağdaş demokratik, laik, sosyal hukuk devletine sahip çıkacağımızı ve koruyacağımızı kamuoyuyla paylaşır, tüm ulusumuzun

Cumhuriyet Bayramını Kutlarız.

Saygılarımızla,

ODTÜ Mezunları Derneği

29 Ekim'de Vişnelik'te bir Cumhuriyet Gecesi

ODTÜ Mezunları Derneği 29 Ekim 2009 Perşembe gecesi yine coşkulu bir Cumhuriyet Gecesi'ne tanıklık etti. Her yıl geleneksel olarak Vişnelik'te kutlanan Cumhuriyet Bayramı sebebiyle özel olarak dekore edilen ODTÜ Mezunları Derneği o gün sabahtan itibaren hummalı bir çalışma ve telaş içindeydi. Her şeyin en mükemmel şekliyle üyelerimize sunulması için tüm çalışanlar canla başla gayret gösterdiler. Menü Ata'mızın sevdiği yemeklerden oluşturul-

muş, dört bir yana kırmızı ve beyaz hakim olmuştu. Konuklar hem birbirinden leziz yemeklerin tadına baktılar hem de Atatürk'ün sevdiği şarkılar eşliğinde zaman zaman coşup, zaman zaman hüznlendiler. Marşlarla duygu selleri yaşayıp bayraklarla eşlik ettiler. Cumhuriyet'in 86. yılına yakışır bir güzellikte geçen Cumhuriyet Gecesi tüm konukların memnuniyetlerini ve coşkularını ifade etmeleri ile sona erdi.

Hocam Bu Ay Yine Buluşuyoruz

Prof. Dr. Ahmet Acar

■ Moderatörlüğünü ODTÜ Mezunları Derneği Sivil Toplum Komitesi Başkanı Mehmet Peker'in yaptığı toplantı yaklaşık 120 öğrenci/mezun dinleyici ile saat 18.30'da başlayıp, saat 21.00'e kadar sürdü.

Prof. Acar, sözlerine ODTÜ'nün tarihçesini gözden geçirerek başladı. 1956-63 arası dönemi ODTÜ'nün kendi kimliğini oluşturmaya çalıştığı dönem, 1963-71 arası dönemi ODTÜ'nün varlığını dünyaya hissettirdiği ve farkını kabul ettirdiği dönem olarak tanımladı. ODTÜ'nün 80'li yıllara özel yasası iptal edilmiş olarak girdiğini ve YÖK uygulamasının ilk yıllarında önemli sarsıntılar yaşadığını söyleyen Prof. Acar, 1987 yılında YÖK tarafından bir ODTÜ'lü öğretim üyesinin ODTÜ'ye rektör olarak atandığını, 1992'de ilk defa olmak üzere bu güne kadar toplam beş kez rektör seçiminin yapıldığını hatırlattı.

Önümüzdeki dönemde ODTÜ'nün gerçekleştireceği amaçların ODTÜ Stratejik Planı 2005-2010'da yer aldığını ve Üniversite'nin

2008-2009 döneminde başlayan U-3 (Dr. Necdet Bulut Amfisi) toplantıları bu sene açılışı ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Acar ile yaptı.

web sitesinde yayımlanan bu Plan'ın, ODTÜ akademik ve idari personeli ile Mezunlar Dernekleri'nin, Öğrenci Konseyi'nin ve dış paydaş temsilcilerin katılımıyla, Üniversitemizden beklentileri olduğu kadar Üniversitemiz için "başarının" tanımını da ortaya koyduğunu anlattı.

Lisans programı kontenjanında şimdilik artış öngörmediklerini açıklayan Prof. Acar, ülkeyimizin ihtiyacı olan öğretim üyesi ve araştırmacı kadroların yetişmesi amacıyla lisansüstü ve doktora programlarına ağırlık verildiğini açıkladı.

Prof. Acar, ODTÜ Kampüsü'nde binaların ve altyapının eskidiğini, bu binaların bakım-onarımının yapılması ve yenilenmesi gerekti-

ğini belirterek, Kampüs'ün 50. hizmet yılı olan 2013'e yenilenmiş bir yerleşkede girmek üzere bir kampanya başlatıldığını belirtti.

Soru cevap bölümünde, Newsweek dergisine verdiği röportajda yazılan 'ODTÜ'de öğrencilerin artık sol yumruklarını havaya kaldırıp yemin etmedikleri' ifadesi sorulduğunda, Prof. Acar, 'sol yumrukları havaya kaldırmak' ifadesinin gazeteciye ait olduğunu, Üniversite'de 'sol yumruğunu kaldıran' ve kaldırmayan öğrenciler olduğunu söyledi.

Prof. Acar, jandarmanın, gidip polisin gelmesine nasıl baktığı sorulduğunda ise Üniversitemiz'in 1971-2009 yılları arasında jandarma görev bölgesinde olduğunu, Ankara'daki

son düzenlemeyle polis görev alanına girdiğini ifade etti. Polisin trafik kazası, hırsızlık gibi "vaka-i adiyeye" nedeniyle Kampüs'e gelmesinin tartışılacak bir konu olmadığını, buna karşılık bir 'öğrenci olayı' nedeniyle Üniversite'de polisin veya jandarmanın müdahalesinin gerekmesinin hiçbir şekilde istenemeyeceğini hatırlattı. Buna engel olmak için, farklı görüşlerin serbestçe tartışıldığı, ancak şiddetin yaşanmadığı, başkasının özgürlüğünün kısıtlanmadığı, Üniversitenin faaliyetlerinin engellenmediği veya malına zarar verilmediği bir ortamın yaratılması için herkese sorumluluk düştüğünü vurguladı. Hepimizin şiddete karşı olması gerektiğinin özellikle altını çizdi.

Öğrenci harçlarının yüksekliğinden şikâyet eden bir öğrenciye ise öğrenci harçlarının fahiş bir şekilde artmasından rahatsızlık duyduklarını, öğrencilere daha çok burs sağlamayı, öğrenci başına verilen burs miktarını artırmayı hedeflediklerini açıklayan Prof. Acar, öğrencilere sunulan yurt olanaklarının geliştirilmesinin öncelik verdikleri konulardan biri olduğunu, ODTÜ'ye bu yıl giren tüm öğrencileri yurtlara yerleştirdiklerini anlattı.

Öğrenci toplulukları için eski jandarma binasının tahsis edilmesini isteyen bir öğrenciye ise bazı bölümlerin kullanılabilir olmadığını, diğer bölümlerin ise öğrenci faaliyetleri, idari ofis, arşiv, depo ihtiyaçları için kullanılabilirliğini söyledi.

Ağaçlandırma, mimarlık öğrencilerinin köy okulları yapması gibi projelerin olup olmadığı sorusu üzerine Prof. Acar, ODTÜ yerleşkesinin ağaçlandırılmasının, mevcut ormanın korunmasının çok önemli ve aynı zamanda çok masraflı bir görev olduğunu belirterek, tümü ODTÜ'lüler tarafından ağaçlandırılmış 29 km2 orman alanının var olduğunu söyledi. Prof. Acar, eskiden yaz stajı döneminde köy okulu/misafir odası yapım projesi olduğunu hatırlatarak, şimdi 'Okula 100 Ver' Projesine destek verilebileceğini belirtti.

Bu sene yurtlara her zamankinden daha fazla talep olduğunu, bunun nedeninin ekonomik kriz olabileceğini, yeni yurt yapılması gerektiğini, devletin yurt yapımı için üniversitelere para vermemesinden dolayı başka kaynak bulunması gerektiğini anlatan Prof. Acar'ın bu açıklaması üzerine moderatör

Mehmet Peker, 'Okula 100 Ver Projesi' kapsamında okul yapımı bittikten sonra, 'Okulumuza Yurt Yaptırılım Projesi'nin de başlatılabileceği önerisinde bulundu.

Prof. Acar, ODTÜ lisans programlarının Türkiye'yi ve dünyayı yakalayan programlar olarak güncellenmesi gerektiği yorumunu yapan bir dinleyiciye, lisans programlarını yeniden gözden geçirdiklerini, eğitim altyapısını ve içeriğini yenileyip güncellediklerini; sorulan diğer bir soru ile ilgili olarak, etik kurulun etkin çalışmasına ve yayın etiği konularına önem verdiklerini, ancak yayın etiğini ihlal ettikleri için derecelerini iptal ettikleri bazı ki-

Prof. Acar, askeri okullardan çıkarılan öğrencilerin ODTÜ'ye yerleştirilmesinin ne kadar adaletli olduğunu soran bir öğrenciye, af uygulamalarına karşı olduğunu, liyakat aranmaksızın üniversiteye öğrenci yerleştirilmesini doğru bulmadığını ifade etti.

Prof. Acar, öğrencilerin taleplerini belirtmesi üzerine, ring güzergâhlarını gözden geçireceklerini, 8.40 dersleri için yurtlardan ring seferi koyulmasının iyi olacağını, bu yıl uygulamanın başlatılacağını açıkladı.

ODTÜ'nün 45 km2 arazisi olduğunu, gündüz nüfusunun bazı günler 30.000'i zorladığını, gece nüfusunun ise 9.000 kişi olduğunu

şilerin YÖK'ten geri dönmelerini son derece rahatsız edici bulduklarını açıkladı. Diğer sorulara cevap veren Prof. Acar, ODTÜ lisans mezunlarının lisansüstü (MS veya PhD) derece alanlarının oranının % 40 civarında olduğunu, lisans programlarını bitirme süresinin bölümlere göre ortalama 4,1 ila 4,7 yıl arasında değiştiğini, ODTÜ'nün bir anketeye göre Türkiye'de en çok güvenilen ilk 10 kurum içinde yer aldığını söyledi.

Prof. Acar, bir dinleyicinin 1973'te ODTÜ'de Makine Mühendisliği'nde Nükleer Mühendisliği uzmanlığının şimdi olmadığını hatırlatması ve ODTÜ'de yüksek lisans, doktora kırım oranını sorması üzerine, kırım uğrama oranının düşük olduğunu, nükleer mühendisliği eğitiminin gündemde olmadığını söyledi.

nu, güvenliği ve düzeni sağlamaları gerektiğini, araç trafiğini kontrol etmek zorunda olduklarını belirten Prof. Acar, yakında otomobil stickerlarının yerini OGS sistemine bırakacağını açıkladı.

Rektörümüzün öğrenci ve mezun dinleyicilerle yaptığı bu söyleşiden sonra, ODTÜ Mezunları Derneği Başkanımız Himmet Şahin, Rektörümüzün öğrencilerle söyleşi gerçekleştirmesinin ne denli önemli olduğunu belirtti, 'keşke bizler de kendi öğrenciliklerimiz zamanında rektörlerimiz ile böyle iletişim olanakları bulabilseydik' dedi ve Rektörümüzü tebrik ederek teşekkür belgesini takdim etti.

A. Füsün GÖNÜL (EKON'87)
Haluk DİRESKENELİ (ME'73)

*ODTÜ MD Sivil Toplum Komitesi Üyesi

ODTÜ MEZUNLARI KONSEYİ MERSİN'DE TOPLANDI

ODTÜ Mezunları Konsey Toplantısı, 10 Ekim 2009 tarihinde Mersin'de gerçekleştirildi. Konsey Toplantısı ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Acar, ODTÜ Rektör Danışmanı Prof. Dr. Bilgehan Ögel, ODTÜ Mezunları Derneği, Bursa ODTÜ MD, İstanbul ODTÜ MD, Kayseri ODTÜ MD, Adana ODTÜ MD, Mersin ODTÜ MD, Eskişehir ODTÜ MD, Gaziantep ODTÜ MD, Denizli ODTÜ MD başkan ve temsilcileri katıldılar. Mersin

Dernek Başkanı Alper Girgeç'in hoş geldiniz konuşmasının ardından, Konsey Başkanı Himmet Şahin; toplumsal sorunlar karşısında daha duyarlı olmamız gerektiğini belirterek, mezun derneklerimizin ürettikleri bilgileri Konsey ile paylaşmalarının önemini vurguladı. Himmet Şahin, Konsey'in çok güzel çalışmalarına imza attığını ve Yönder Projesi'nin çok başarılı olduğunu söyledi. Ayrıca yurt dışından gelen ve Adana temsilciliğimizi canlandırmaya çalışan genç arkadaşlarımıza teşekkür etti.

ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Acar konuşmasında; ODTÜ'nün araştırma alanındaki başarısının yükselmeye devam ettiğini, doktora ve yüksek lisans sayısında artış olduğunu belirterek yayın sayısında da yüzde on ar-

tış olduğunu söyledi. Geçen yıl burs istemeyen öğrencilerin bu yıl kriz nedeniyle burs başvurusu yaptıklarını belirten Acar, öğrencilerin desteklenmesinin ve onlara sahip çıkılmasının çok önemli olduğu konusuna dikkat çekti. Bu yıl uygulanacak olan ODTÜ Elele Öğrenci Destek Programı ile uyum sağlamakta zorluk çeken öğrencilere yardımcı olunacağını belirten Prof. Dr. Ahmet Acar, ODTÜ'nün öğrenme ve yaşam alanı haline geleceğini söyledi. Barınmanın çok önemli olduğunu vurgulayarak yeni yurt yaptırma çabası içinde olduklarını belirten Acar, ayrıca mezun derneklerinin öğrenciye mezun olmadan erişmesinin önemli olduğunu vurguladı. Kuzey Kıbrıs Kampüsü'nün başarılı bir örnek olduğunu, ODTÜ'nün Avrupa'da yer-

leşkesi olması anlamında Konya Kampüsü'nün açılmasının önemli olduğunu belirterek nitelikli öğrenci çekebilmenin önemini vurguladı.

Diğer dernek başkanlarının görüş ve önerilerinin alınmasından kısa ve uzun vadeli çalışmaların belirlenmesinden ve Yönetim Kurulu üyemiz Füsün Gönül'ün bu yıl başarıyla uygulanan Yönder Projesi ile ilgili sunumundan sonra toplantı sona erdi.

Toplantı sonrası Mersin'de yaşayan mezunlarımızın da katıldığı kalabalık bir grup ile güzel bir akşam yemeğinde bir arada olundu. Ertesi gün kahvaltı sonrası Kız Kalesi etrafında motor turu yapıldı. Daha sonra ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü yerleşkesine gidildi. Limandaki ODTÜ Bilim Gemisi ziyaret edildi ve yapılan araştırmalar hakkında bilgi alındı. Aynı yerleşkedeki Mersin ODTÜ Koleji de ziyaret edildikten sonra Mersin Mezunlar Derneği bahçesinde yenilen öğle yemeğinin ardından, Mersin Dernek Başkanımız Alper Girgeç'in belirttiği gibi farklı ve unutulmamacak bir konsey toplantısı daha tamamlanarak Ankara'ya doğru yola çıkıldı.

Nilgün EKERMEN (CHE'87)

HASANOĞLAN CANLANIYOR!!!

GEÇMİŞTEN GELECEĞE HASANOĞLAN'DA II. PERDE

Yeni Kuşak Köy Enstitülüler Derneği Ankara Şubesi'nin başlattığı ve Türkiye'nin kurtuluşu denilen köy enstitülerinin canlanması amaçlı Hasanoğlan çalışmasının ikincisi olan "GEÇMİŞTEN GELECEĞE HASANOĞLAN'DA II. PERDE" Ankara'dan öğrenci topluluklarının, meslek odalarının, sanatçı derneklerinin bursiyer öğrencilerimizin ve üyelerimizin katılımıyla 2-3-4 Ekim 2009 tarihlerinde Hasanoğlan'da gerçekleştirildi.

İlk perde 3-4-5 Temmuz 2009 tarihlerinde iki yüze yakın katılımcı ile açılmış, Hasanoğlan'da harap durumda bulunan tarihi Köy Enstitüsü ve Yüksek Köy Enstitüsü yapılarının çevresi temizlenmiş, çeşitli işliklerde kültür sanat çalışmaları yapılmış ve şenlikler düzenlenmişti.

İkinci perde 2 Ekim 2009 Cuma günü yüze yakın katılımcının Hasanoğlan Atatürk Anadolu Öğretmen Lisesi'ne ulaşması ile başladı.

İzmir'den gelerek çalışmalara katılan 1950 yılı Çifteler Köy Enstitüsü çıkışlı Huriye Saraç öğretmen katılımcılar tarafından sevgi ve coşkuyla karşılandı.

3 Ekim 2009 günü, aralarına gönüllü Öğretmen Lisesi öğrencilerini de alarak ekiplere ayrılan katılımcılar moloz ve yıkıntı artıkları ile doldurulmuş Köy Enstitüsü döneminden kalma havuz çevresindeki çalları ayıkladılar, amfi tiyatro ve eski lojmanların çevresini temizlediler. Temizlik ve çevre düzenleme çalışmaları 4 Ekim 2009 Pazar günü öğlene kadar sürdü.

3 Ekim 2009 günü öğlen sonu çeşitli kültür-sanat işlikleri kuruldu. Bir ekip edebiyat işliğinde "Köy Enstitülü yazarların Türkçe yazındaki yeri" üzerine söyleşirken bir başka grup Hasanoğlan Müzesi'nde Köy Enstitüsü geçmişiyle ilgili bir drama çalışması uyguladı; Hasanoğlan canlandırıldı. Köy Enstitüleri bilgilendirme, ebru, pandomim, müzik, dans işlik-

leri kuruldu.

3 Ekim 2009 Cumartesi akşamı Açık hava Tiyatrosu'nda düzenlenen etkinlikte, önce katılımcı üniversite öğrencileri "Neden Hasanoğlan'dayız?" sorusuna yanıt veren açıklamalar yaptılar.

Daha sonra geçtiğimiz ay içinde yitirilen Hasanoğlan Köy Enstitüsü ve diğer birçok enstitüsü yapılarında emeği geçen mimar Mualla Eyüboğlu anıldı.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şube Yönetim Kurulu tarafından hazırlanmış bir metin okundu, Mualla Eyüboğlu ile ilgili fotoğraflar

sergilendi.

Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD) tarafından hazırlanan, I. Hasanoğlan Çalışması'na ilişkin "Ot Yolalım, Yol Alalım" başlıklı sesli fotoğraf gösterimi ilgiyle izlendi.

3 Ekim Cumartesi şenliğinin son bölümünde müzik dinletisi ve oyunlar vardı. I. Hasanoğlan Çalışması'nın ürünü olan Grup İmece'nin müzik dinletisi yetmiş yıl önce köylü çocuklarının elleriyle kurdukları açık hava tiyatrosunda yapıldı.

4 Ekim Pazar günü Derneğimizce düzenlenen "Hasanoğlan'ın Geleceği" başlıklı bir açık oturum gerçekleştirildi. ODTÜ Eğitim Topluluğu öğrencilerinin kolaylaştırıcılığı ile yapılan açıkoturumun konuşmacıları konuyla ilgili çalışmaları olan İnşaat Bölümü öğre-

tim üyesi Dr. Erhan Karaesmen, İnşaat Bölümü mezunlarımızdan Gülay Öztürk, Mimarlık Bölümü'nden Sermin Çakıcı ile Sosyoloji Bölümü'nden Begüm Şen Ergenekon idi. İki saati aşan açıkoturum süresince, daha iyi örgütlenmenin, kuvvetli bir kamuoyu yaratılmasının gerekliliği vurgulanarak Ankara'daki üniversite öğrencilerinin mimarlık, mühendislik, ziraat, eğitim gibi konulardaki stajlarını bu yerleşkede yapmalarının sağlanması, eski yapıların onararak bölgenin bir gençlik eğitim-kültür kampına dönüştürülmesi, Hasanoğlan yerleşkesinde Ankara'daki üniversitelerden birisine bağlı bir meslek yüksek okulu açılması gibi öneriler tartışıldı. Hasanoğlan Belediyesi'nin kapatılmış olmasının yerel güçlerin davranış olanağını kısıtlamış olduğu söylendi ve Hasanoğlan halkının da çalışmalara katılımının mutlaka sağlanması gereği vurgulandı.

Ulaşım için Çankaya ve Yenimahalle belediyelerinin yardımcı olduğu "GEÇMİŞTEN GELECEĞE, HASANOĞLAN'DA II. PERDE" çalışmasının katılımcıları aşağıdaki kurum ve örgütlerdi:

Yeni Kuşak Köy Enstitülüler Derneği Ankara Şubesi, ODTÜ Eğitim Topluluğu, YAPIDER, AFSAD, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ODTÜ Eğitim Fakültesi, ODTÜ Mezunları Derneği, Türk Tabipleri Birliği Ankara Tabip Odası, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şube ve MO Genç, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve ZMO Genç, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, TMMOB Peyzaj Mühendisleri Odası, TMMOB Şehir Planlamacıları Odası, TMMOB Makine Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, Çağdaş Drama Derneği, Servet Ünsal Tıp Merkezi, Eğitim-Sen 1 Nolu Şube, Ütopya Kültür Merkezi, Değişim Atölyesi Oyuncuları, Edebiyatçılar Derneği, OSİAD (Ostim Sanayici ve İşadamları Derneği)

Nilgün EKERMEN (CHE'87)

Yenilenebilir Enerji Kaynakları

ODTÜ Mezunları Derneği Enerji Komisyonu tarafından 10 Ekim 2009 tarihinde düzenlenen ve Haluk DİRESKENELİ tarafından yönetilen “Yenilenebilir Enerji Kaynakları” konulu söyleşide uzun süre ODTÜ’de görev yapan TÜBA Şeref Üyesi ve halen TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesinde Öğretim Üyesi olan Prof. Dr. Sadık KAKAÇ konuk edildi.

İlerlemiş toplumların tabiatın hediye ettiği kaynakları kullanarak bugünkü seviyelerine çıktıklarını ifade ederek sözlerine başlayan Kakaç, artan dünya nüfusu nedeniyle ülkelerin çevreyi koruyarak hayat standartlarını geliştirmek zorunda kaldıklarını belirtmiştir. “Ülkeler dengeli-sürdürülebilir bir gelişmeyi temin etmek uzun vadeli ve dengeli bir enerji stratejisi izlemek zorundadırlar” diyerek yüz milyonlarca yılda oluşmuş ve tabiatın insanoğluna verdiği çok değerli bir hediye olan fosil yakıtları gelecek nesillerin de kullanmasına imkan verilmesi gerektiğini savunmuştur.

Yenilenebilir enerji kaynaklarını: biokütle, güneş, rüzgâr, hidroelektrik, gel-git hidrojen (yakıt pilleri) enerjileri olarak sınıflamıştır.

Biyodizel üretim kapasitesi olarak Türkiye'nin Avrupa'da 3'üncü sıraya yerleştiğini söyleyen Kakaç, bu kaynağın ancak teşviklerle diğer kaynaklarla rekabet edebileceğini belirtmiştir. Biyokütleden elde edilen etanolün mısır ve şeker kamışı atıklarından (melas) elde edildiğini, biyoyakıtların %40'ının Güney Amerika ülkelerinde üretildiğini, Brezilya'nın ürettiği etanolün yarısının ABD'ne ihraç ettiğini söylemiştir. Türkiye'nin yıllık benzin tüketiminin 4,5 milyon m³ olduğunu, %10 karışım esas alınarak hesap edildiğinde Türkiye'nin yıllık 450.000 m³ etanole ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. 1 litre etanol için 2,5 kg buğday kullanılmasının gerektiğini, Türkiye için en uygun etanol hammaddesinin şekerpancarı atıklarının olabileceğini söylemiştir. Üretim kapasitesi 132.000 m³ olan etanol fabrikasının 2007'de Konya'da

üretim başladıığını belirtmiştir.

Güneş enerjisinin toplanması ve depolanmasının problemlili olduğunu, yeni teknolojiler geliştirilmedikçe bir ülkenin enerji gereksiniminin karşılanmasına önemli bir katkı sağlamasının imkânsız olduğunu belirtmiştir. Güneş enerjisini doğrudan elektrik enerjisine çevirecek fotovoltaik piller geliştirildiğini, bu pillerin üzerlerine düşen güneş enerjisinin %10-20'sini elektrik enerjisine dönüştürdüğünü belirtmiş ve kurulum maliyetlerinin hızla azaldığını ifade etmiştir. Buna rağmen 2050 yılına kadar dünya ihtiyacının ancak %10-15'inin fotovoltaik sistemlerden elde edilebileceğini tahmin ettiğini belirtmiştir.

Jeotermalin de önemli bir enerji kaynağı olduğunu ifade eden Kakaç, Türkiye'nin ısı ve kaplıca uygulamalarında dünyada ilk beşe girdiğini, Türkiye'nin jeotermal elektrik üretiminin 2013 yılında 550 MWe olarak öngörüldüğünü belirtmiştir.

Rüzgâr enerjisinin de güneş enerjisinin sebep olduğu sıcaklık farkları nedeniyle ve yer kürenin dönmeyeyle oluştuğunu söyleyen Kakaç, ilk defa 1890 yılında Danimarka'da rüzgârdan elektrik elde edilerek rüzgâr türbininin icat edildiğini belirtmiştir. Üretim mali-

yetlerinin hızla düştüğünü söyleyerek 1980 yılında 80 cent/kWh olan enerji fiyatının 2005 yılında 4 cent/kWh'e düştüğünü söylemiştir. Türkiye rüzgâr potansiyelinin karasal alanlarda 37386 MW, denizlerde ise 10463 MW olarak tespit edildiğini, çevre sorunu yaratmayan enerji kaynağı olmadığını vurgulayan Kakaç, rüzgâr enerjisinin de çeşitli yönlerle tabiata zarar verdiğini belirtmiştir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının en önemlisinin hidroelektrik olduğunu belirten Kakaç, tüm kapasitenin ekonomik olarak kullanılmadığını kaydetmiş, Türkiye'nin hidroelektrik potansiyelinin Avrupa'nın %16'sı olduğunu belirtmiş, toplam potansiyelimizin 716 HES'in üreteceği 36697 MW olduğunu söyleyerek 20000 MW'e yakın bir potansiyelin halen inşa edilmeyi beklediğini vurgulamıştır.

Hidrojen ve yakıt pillerinin bazıları tarafından çok cazip bulunsa da hidrojenin doğada serbest halde bulunmadığı için hidrojen elde edilirken nükleer reaktörlerin, güneş enerjisinin kullanılması gerektiğini, bu üretimin pahalı ve yöntemlerin sınırlı olduğunu belirtmiş, dezavantajlarına rağmen ABD'nin 2030 yılına kadar H2 ekonomisine geçiş için çalıştığını söylemiştir. Nano-teknolojinin de hidrojen üretiminde kullanıldığını belirtmiştir.

Kendisinin enerji kaynaklarının çeşitliliğini savunduğunu belirten Kakaç, bu açıdan Nükleer enerjiye de karşı olmadığını belirtmiş, Hidroelektrik, Biyokütle ve Jeotermal hariç diğer yenilenebilir enerji kaynaklarının fosil yakıt santralleri ile desteklenmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

Söyleşi, Kakaç'a ve Direskeneli'ye verilen teşekkür plaketi ile sona ermiştir.

Ali B. KEPKEP (EE'85)

Güneş Enerjisi

ODTÜ Mezunları Derneği 17 Ekim 2009 Cumartesi günü, Güneş Enerjisi konulu panele ikinci kez ev sahipliği yaptı.

■ Enerji Komisyonu üyesi Serhakan Piyade'nin yönetici olduğu panelde, ODTÜ Fizik Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Raşit Turan, Fotovoltaik Akademi'sinden Fotoelektrik Genel Müdürü Selkan Polatkan ve Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği Başkanı Mahir Çağlar ve son olarak da Hacer Kırmızı konuşma yaptı.

Prof. Dr. Raşit Turan; bugün enerjinin %75'ini yurt dışından ithal ettiğimiz göz önüne alırsa enerji ihtiyacının büyük bölümünü karşılayabilecek kapasitede olan güneş enerjisine yatırım yapmanın çok önemli olduğunu ifade etti. Turan, Almanya'nın teşvik politikası (40 cent) ve ışınım değerleri düşünüldüğünde, ülkemizde 20 cent civarındaki teşviğin yatırımcı için yeterli olabileceği konusuna değindi. Güneş Enerjisi Araştırma, Uygulama Merkezi'nin (GÜNAM) 2011 yılı sonuna kadar DPT tarafından destekleneceğini belirten Turan, daha sonrasında GÜNAM'ın kendi ayakları üzerinde durabileceğini belirtti. GÜNAM'ın 3. Yılın sonunda fotovoltaik üretimine geçeceğini belirten Turan, incefilm, CIS teknolojilerinin de inceleneceğini ve bu konuda da Prof. Dr. Mehmet Parlak ve Prof. Dr. Çiğdem Erçelebi'nin çalışmaları bulunduğunu ifade etti.

Panelin ikinci konuşmacısı Dr. Selkan Polatkan; güneşin en önemli enerji kaynağı olduğunun altını çizerek yatırımcının dikkat etmesi gereken hususlara değindi. Yatırım öncesinde ışınım, maliyet analizlerinin ayrıca sistem verimliliğinin hassasiyetle ele alınması gerektiğini belirten Polatkan, fotovoltaik, üretim, Ar-Ge, ticaret, uygulama ve yatırım gibi birçok alanda güneş enerjisinde istihdamın

artacağını belirtti. Polatkan ayrıca fotovoltaik sistemlerin avantajlarına değinerek, PV'ler ile küçük ve büyük kapasiteli her türlü tesisin kurulabileceğini, yerel ve yerinde çözüm avantajları ile ülkenin geleceğinin güneş enerjisinde olduğunu açıkladı. Ülkemizde şebeke bağlantı izni olmadığı ve mikro şebeke bağlantı tecrübesinin bulunmadığının önemle altını çizen Polatkan, Japonya ve Almanya'da bu konuda uygulanan politikalardan hangisine daha yakın bir yol haritası oluşturacağımızın bir an önce kesinleşmesi gerektiğini ve Ulusal Fotovoltaik Teknoloji Platformu'nun bu konuda gerekli çalışmaları yaptığını duyurdu. Fotovoltaik Güneş Enerjisi Akademisi'nin kurucusu olan Polatkan, güneş enerjisi alanında düzenlediği eğitimlerle de, bu konuda bilinçlenmenin sağlanması amacını taşıdığını belirterek konuşmasına son verdi.

Üçüncü konuşmacı Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği Başkanı Malik Çağlar; güneş enerjisi yatırımlarında en önemli konunun finans olduğunu ifade etti. Yurt dışında bir çok büyük firmanın ciddiyetle üretim konusunda

çalıştığını belirten Çağlar, fotovoltaik üretimlerin yanında solar termal üretimlerinde büyük önem taşıdığını belirterek, Kaliforniya'daki 354 MW'lık solar termal sistem örneğini verdi. Özellikle Almanya ve İspanya'da solar termal alanında sistem kurulmasının yaygınlaştığını belirten Çağlar, İspanya'da hızlı başlayan gelişmenin hazineye fazla yük getirmesi nedeni ile yatırımların yavaşladığı konusuna değindi.

Panelin son konuşmacısı Hacer Kırmızı; ODTÜ Güneş Evi konusunda yapı içerisinde ekipmanların seçiminin ve gölge elemanları ile güneş kontrolünün önemine değinerek aynı zamanda pasif parametreler olan iklim, saha yerleşimi, yerleşim ve malzemelerin, bina havalandırılması ve güneş mekanlarının Güneş Evi yapımında titizlikle incelendiğini vurguladı.

Panelin ardından, ODTÜ Mezunları Derneği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Oğuz Ülker, konuşmacılara ve paneli yöneten Enerji Komisyonu üyesi Serhakan Piyade'ye teşekkürlerini sundu.

İzlem AYDIN (ENVE'04)

ODTÜ'DE MÜZİĞİN SEYRİ

EMREHAN HALICI İLE SÖYLEŞTİK

Derneğimiz Müzik Kulübü'nün ODTÜ'lü müzisyenler ile ilgili çalışmaları kapsamında Emrehan Halıcı ile bir söyleşi yaptık. Emrehan Halıcı, ODTÜ ile yıllardan beri kopmayan ilişkisini anlattı ve sorularımızı yanıtladı:

Eda Acara: ODTÜ ile ilişkileriniz hakkında bilgi verir misiniz?

Emrehan Halıcı: ODTÜ'ye girdiğim 1975 yılından beri üniversitemle ilişkilerim sürüyor. 1980'de Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldum, 1984 yılında da yüksek lisans eğitimimi tamamladım. Daha sonra, eşimle ve çocuklarımla da birlikte ODTÜ ile bağlarım sürdü. Eşim sınıf arkadaşım. Oğlum burada ODTÜ Koleji'nde okudu. Sonra o da Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'ne girdi ve bitirdi. Yüksek lisans eğitimini de aynı bölümde tamamladı. Kızım da hem ilkokulu hem de liseyi ODTÜ'de bitirdi. Bir tek o üniversiteyi başka yerde okuyor.

ODTÜ ile işbirliği içerisinde ODTÜ Teknopark'ın kurulmasında öncülük yaptık. O zamanlar teknoparklar ile ilgili yasa bile yokken ilk hamleyi biz yaptık. Türkiye'nin ilk teknoparkının temelini atarken bilişim dünyasındaki arkadaşlarım bu işin bir çılgınlık olduğunu, projenin tamamlanamayacağını iddia ettiler. Ne mutlu ki hayallerim gerçek oldu. Yuva olarak gördüğüm, her şeyimi borçlu olduğum üniversitemin böyle bir girişimine öncülük etmekten büyük bir mutluluk duyuyorum. Bizden sonra Türkiye'nin başka birçok yerinde teknopark uygulamaları yapılmaya başladı. Bu sevindirici bir gelişmedir. Ancak yapmamız gereken yeni işler, atmamız gereken adımlar var. Burada da yine ODTÜ'nün önderlik etmesini istiyorum. Üniversite-sanayi işbirliği ve öğrenci girişimciler konularında fikirlerim var. Özellikle öğrencilerin bizzat yönetime katıldıkları farklı bir işleyiş yöntemi var kafamda. Bu hem ODTÜ'ye yakışan katılımcı ve paylaşımcı bir zihniyete uyan hem de verimliliği hedefleyen bir yaklaşım. Umarım bunu da Üniversite yönetimiyle paylaştıktan sonra hayata geçirebiliriz.

Eda Acara: ODTÜ'de müziğin seyri açısından neler değişti?

Emrehan Halıcı: Ben bir ODTÜ hayranıyım ve bu boşuna değil. ODTÜ öğretim üyesiyle,

öğrencisiyle, memurlarıyla, işçileriyle, mezunlarıyla dünyada eşi bulunmayan bir bün-yeye, bir ailedir. Burada, bilgi, beceri ve yetenekleri çok yüksek olan, değişik ilgi alanlarında entelektüel birikimleri ve üretimleri bulunan insanların olduğu bir çevrede yaşıyoruz. Öğrencilik yıllarımdan itibaren ODTÜ'de müzikten anlayan, müzik dinleyen ve müzik yapan çok arkadaşım oldu. 70'li yılların sonlarında, o zamanların koşulları gereği, daha çok özgün müzik yapma eğilimi vardı. Ben bu kısıtlamalara hep karşıyım, müzikte ve sanatın her dalında sınırsız özgürlükten yanayım, ama çevreniz, sevdiğiniz, saydığınız, inandığınız insanlar size farklı ortamlar sunabiliyor. Dolayısıyla yurtlarda ve zaman zaman bir araya geldiğimiz mekânlarda Türk enstrümanlarının özellikle sazın ön planda olduğu müzikler batı enstrümanlarının ön planda olduğu müziklere göre daha fazlaydı ve daha fazla kabul görüyordu. Ama sonraki yıllarda yaşanan değişimler müziğe de yansdı ve müzik türleri açısından daha geniş bir atmosfer ortaya çıktı. Ancak, hangi müzik türü olursa olsun, o müziğin hakkını vererek yapan arkadaşlarım, dostlarım oldu ODTÜ'de. Ayrıca ODTÜ dışından katılan müzisyen arkadaşlarımızla da bir araya gelerek karma etkinlikler yapıyorduk.

Ben özellikle, doğaçlama ve deneysel müzik ile ilgileniyordum. O yıllarda da ODTÜ'lü arkadaşlarımla yanı sıra Ankara'dan, İstanbul'dan, yurdun değişik bölgelerinden hatta yurt dışından gelen müzisyenlerle bir araya geldiğimiz müzik günleri, toplantılar yapıydık. Sololarla, doğaçlama bölümlerle saatlerce süren bu seanslarımıza müzik dinle-

yen, müziği bilen, müziği seven, öneri ve eleştirileriyle bizlere katkı yapan arkadaşlarımız da katılırdı.

Ahmet Kemal Üner:Peki, o dönemin ünlü müzisyenleri kimler di?

Emrehan Halıcı: O dönemde sadece TRT vardı ve radyo ve televizyon programları yeni müziklerin tanınması ve yaygınlaşması için en önemli araçtı. Bu programlara katılan ODTÜ'lü müzisyenlerden şu an aklıma gelenler; Ahmet Kanneci, Derya Köroğlu, Eftal Küçük ve başçı Kamil Erdem. Bizim yaptığımız müziği ilk duyuranlar TRT Prodüksiyonları İzzet Öz ve Yavuz Aydar oldu. Biz her çalışmamızı benim makara bant teybime kaydederdik. Bu teyp bize o kadar faydalı olurdu ki... Doğaçlama çaldığınızda, o atmosfer ve seslerin büyümesi insanı son derece etkiler ama çaldığınızı sonradan dinlemezseniz kendinizi kaptırıp gidebilirsiniz. Dinlediğinizde ise iyiyi kötüyü ayırt edebiliyorsunuz. Beğendiğiniz yerler de oluyor, beğenmediğiniz yerler de. Hatta bazen hatalarımızı iyice duyabilmek için bandı yavaşlatarak dinlerdik. Yani o yıllarda bizim teknik yönetmenimiz, orkestra şefimiz o teyp olmuştu. Bilgisayarlar önce müzikte beni en çok etkileyen cihaz o aldığım teypti. Yüksek ses kalitesinin yanı sıra "sound on sound" kayıt yapma özelliği vardı. Yani önce bir enstrümanı kaydedip sonra onu dinleyerek üstüne yeni bir enstrüman ya da vokal kaydı yapabiliyordunuz. Bunu defalarca tekrar edebiliyordunuz. Bugün bilgisayarlarda kolayca yapabildiğiniz bu işlem o zamanlar sadece stüdyo ortamında gerçekleştirilebiliyordu. Dolayısıyla ben ilk beste denemelerimi hep o teypte gerçekleştirdim. Bugün hala çalışan 35 yaşındaki teybim müzik dolabımın başköşesinde bulunuyor. Çok sayıda denemeler ve besteler yaptık, bunları kaydettik. Kaydettiğimiz bir bandı Yavuz'a ve İzzet'e götürdük. Bizim çaldığımıza inanmadılar. Bizi yerimizde izledikten sonra programlarında çalmaya başladılar, bizi tanıttılar. Bazı müzisyen dostlarla o programlar sayesinde tanıştık. Örneğin ülkemizin en iyi gitarcularından biri olan Süleyman Bağcıoğlu ve rahmetli Adnan Kuvanlı ile birlikte kurduğumuz Parthenogenesis Music grubunun 1975 yılındaki bir radyo röportajı sonrasında gene Türkiye'nin en iyi gitarcularından biri olan Gürbüz Barlas aradı

ve o gün bu gündür birlikte çalışıyoruz. Yavuz'la ve İzzet'le o yıllarda başlayan arkadaşlığımız kesintisiz devam etmektedir. Yavuz ODTÜ konserlerimize sunuşlarıyla katılıyor, İzzet ile de sahibi olduğum şirketin düzenlediği beste yarışmasında birlikte oluyoruz. Bu sene yarışmamızın 16.senesi. Başından beri değişmeyen bir jüriyle çalışıyoruz. Attila Özdemiroğlu, Garo Mafyan, İzzet Öz, Hakan Özer, Borga Parlar, Sedat Ergin, Faruk Eczacıbaşı, Şeref Oğuz gibi çok sevdiğim arkadaşlarımla bu yarışmayı sürdürüyoruz. Ticari kaygılardan tamamen uzak, bes tecinin kendini dilediğince ifade ettiği, müzik kalitesi çok yüksek besteler yollanıyor. Biz de büyük bir beğeni ve titizlikle değerlendirmeye çalışıyoruz.

Eda Acara: Grup nerelerde çalardı?

Emrehan Halıcı: O zamanlar, çalışmalarımızı Türk Amerikan Kültür Derneği'nde yapardık. Çok güzel bir tiyatro salonu vardı. Biz hemen hemen her akşam oraya giderdik. Yorulmadan aletlerimizi taşırdık ve sahnede çalardık. Tabii, çaldığımızı duyan arkadaşlarımız da bizi dinlemeye gelirdi. Orada çalanların ve dinleyenlerin bir araya geldiği ve sayıları giderek artan bir grup oluşmuştu. Müthiş bir ortamdı. Bir de Ankara'nın iyi müzik yapılan ticari mekânları vardı: Apple ve Galaxy. Bu kulüplerde de çalardık. Apple ve Galaxy Ankara'nın en iyi müzikholleri idi.

Ahmet Kemal Üner: Amerikan Kültür konserleri bizim için de çok önemlidir.

Emrehan Halıcı: Çok sevdiğim gitaracı Murat Bağcıoğlu'nun grubu Shock, bizim grubumuz Parthenogenesis Music, ortak grubumuz Çalar Saat, Telefon, Axe, Let's Go gibi gruplar pek çok etkinlik gerçekleştirdi bu salonlarda. Şu an Ankara'da çalan müzisyenlerin çoğu o yıllarla bir biçimde bağlantılıdır.

Ahmet Kemal Üner: Peki, bu gruplardan devam edenler oldu mu?

Emrehan Halıcı: Murat Bağcıoğlu, Süleyman Bağcıoğlu, Gürbüz Barlas, Levent Solakoğlu, Bilgehan Erten, Ahmet Berker, Kemal Çiftçi, Cemal Atahan, Serdar Yımsel, Ali Aktaş, Şevki Öztürk, Fethi Okutan, Sadık Sağlam, Nusret Gürs, Uğur Ersoy, İlhan Yalçın, Erhan Yalçın, daha sonraki kuşaktan Artun Ertürk, Ahmet Tekneci, Alp Dündar, Murat Köselioğlu devam ediyorlar. Sevgili arkadaşımız bas gitarist Adnan Kuvanlık maalesef geçen sene vefat etti.

Ahmet Kemal Üner: Benim 77'de bıraktığım ODTÜ'de saz ağırlıklı müzikler vardı. Ondan sonra da öyle gitti mi?

Emrehan Halıcı: Biz ODTÜ'de emperyalizm karşıtı bir duruş sergilerken, Türk Amerikan

Derneği'nde çalmak bir çelişki gibi gözüküyordu. Toplum mesajı iletmek çok anlamlı. Ama mesajın üzerine müzik koymak bana yapmacık bir süsleme gibi geliyor. Bu tür müzikler pek hoşuma gitmezdi. Tabii ki söz ve müziğin tümleşik biçimde ortaya konduğu müziği bu tespitin dışında tutuyorum. Halk ozanlarının müzikleri de sözleri de çok ama çok değerli. Babam şair Feyzi Halıcı yıllardır Mevlana'yı Anma Törenleri'ni ve Aşıkлар Bayramı'nı düzenlediği için çocukluğumdan

beri halk ozanlarıyla ve tasavvuf müziği yapanlarla iç içeyim. Üniversitede değişik fraksiyonlarla ilişkileri olan müzisyenler vardı. Hepsiyle de ilişkilerim gayet iyiydi. Avrupa ve Amerika tarzı müzik yapmama, zaman zaman ODTÜ'de alışılan standartlara aykırı giyinmeye rağmen -siyah deri paltom ve sarı deri çantam- bana özel bir ilgi gösterirlerdi.

Eda Acara: Hangi ünlü isimlerle çalıştınız?

Emrehan Halıcı: Türk Amerikan Kültür Derneği'nde tamamen amatörce müzik yapıyorduk. Ama üniversite yıllarımda müzikten ek gelir sağlıyordum. Gondola Düşün Salonu, kulüpler, konserler, ekstralar... Barış Manço ile birlikteliğim oldu, uzun yıllar da Alpay'ın stüdyosunda çalıştım. Müjdat Akgün'ün aranjörlük yaptığı birçok sanatçının -örneğin Kayahan, o zamanlar daha meşhur değildi- altyapılarında ve kayıtlarında çaldım. Alpay'ın kayıtlarının yanı sıra grubunda da -Grup A- davul çaldım. İstanbul Gelişim'le sevgili Attila Özdemiroğlu, Garo Mafyan, Uğur Başar'la her sene birkaç kez bir araya geliyoruz. Hele bir de birlikte çaldığımızda değmeyin keyfime...

Yaşça ondan küçüktüm ama Barış Manço, çok sevdiğim bir dostum oldu. Ama müzik olarak ben Cem Karaca hayranıydım. 1999 veya 2000 yılında bunu bir radyo programında söylemiştim. "Cem Karaca ile tanışma veya beraber çalma nasip olmadı" diye. Sonra, bir gün Ankara Radyosu'ndan aradı-

lar ve "Bu akşam Cem Karaca konuşumuz, sizin de hayranı olduğunuzu duyduk, katılır mısınız?" dediler. O zaman milletvekiliyim ve siyasette de çok yoğun bir dönemim. Buna rağmen "zevkle" dedim ve programda Cem Karaca ile tanıştık ve çok güzel bir sohbetimiz oldu. Cem Karaca'nın müziği bence Türkiye'de gelmiş geçmiş en iyi Anadolu rock müziğidir. Hala büyük bir zevkle dinliyorum. Şimdilerde de Hayko Cepkin'i çok beğeniyorum. Onunla da çalmak isterim. Erkin Koray sevdiğim, tanıştığım ve çaldığım müzisyenlerden biridir. Bülent Ortaçgil çok sevdiğim ve önem verdiğim bir müzisyendir. Onunla da -bir konserde kısacık bile olsa- çalmış olmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

Eda Acara: ODTÜ'nün müzik tarihi açısından nasıl bir önemi var?

Emrehan Halıcı: ODTÜ, bilimsel açıdan Türkiye'nin en önemli kurumu. ODTÜ mensupları ve mezunları bilim, teknoloji, sanat, siyaset, kültür alanlarında yenilikçi fikirler ve kalıcı hizmet ve ürünler üretmişlerdir. Dolayısıyla ODTÜ'de müzik de aynı biçimde değerlendirilecek bir daldır. Müziği bilen, müziğe önem veren, müzik üretene yani ortaya yaratıcılık ve emek koyana saygı duyan insanların çoğunlukta olduğu bir yerdir ODTÜ. Üniversitemiz diğer alanlardaki öncülüğünü bence sanat ve müzik alanında da arttırarak devam ettiriyor. Birçok üniversitede yılsonu şenlikleri veya çeşitli haftalarda etkinlikler yapılır. ODTÜ'de yapılan etkinlikler çeşitlilik, kalite ve katılım açısından diğerlerine göre açık ara öndedir. Türkiye çapında ses getirir. Hatta yurtdışındaki ODTÜ'lüler bile bu dönemlerde ODTÜ'ye gelmeye çalışırlar. Tatillerini buna göre ayarlarlar.

Günay Bulut: "Ankara Müzisyenleri" konserleri nasıl başladı? Bu konserleri sürdürmeyi düşünüyor musunuz?

Emrehan Halıcı: "Ankara Müzisyenleri" konseri, ODTÜ'nün 50. yıl kutlamaları sebebiyle başladı. Rektörlük'ten arayarak bir konser düzenlememi istediler. ODTÜ'nün 50. yılında "50. Yıl Konseri" diye başladık. Müzisyen arkadaşlarım hiçbir ücret almıyorlar ve konserlerin gelirleri tamamen burs fonuna aktarılıyor. İlk yıl hiç ummadığımız bir ilgiyle karşılaştık ve bu ilgi artarak devam etti. Öyle olduğu için de bu yıl dördüncü konserimizi verdik. İlgisi devam ettikçe biz de devam edeceğiz. Konser kayıtlarını dinlemek isteyenler internette ulaşabilirler.

Çok teşekkür ederiz.

Söyleşi: **Eda ACARA** (SOC'04)
Günay BULUT (ADM'85)
Ahmet Kemal ÜNER (CE'77)

Edebiyat Kulübü Yeni Dönemine Başladı

Üç yıl önce ODTÜ Mezunları Derneği'nde kurulan ve edebiyatsever ODTÜ'lüleri edebiyatın o büyüğü dünyasına davet eden Edebiyat Kulübü üyelerinin gösterdiği büyük ilgi ile yoluna devam ediyor.

Edebiyat Kulübü 12 Ekim 2009 Pazartesi akşamı Norveç'li ünlü yazar Knut Hamsun'un "Açlık" isimli romanı ile yeni dönemine başladı. Edebiyat Kulübü kurulduğu günden bu yana bu dönem okunacak kitaplar da dahil olmak üzere toplam 44 eseri okuyup tartıştı.

Üç yıl önce bir hayal kurduk, kitap okumayı seven ODTÜ'lülere okuduklarını tartışabilecekleri bir ortam yaratsak dedik, gelseler hem edebiyat hakkında konuşsalar hem de okudukları romanlarla ilgili düşüncelerini birbirleriyle paylaşsalar...

İşte bu hayal ile kuruldu EDEBİYAT KULÜBÜ.

Ve aşağıdaki sloganla yola çıktık; EDEBİYAT KULÜBÜ'NDEN ÇAĞRI: "Artık ODTÜ Mezunlar Derneği çatısı altında edebiyatseverlerin bir araya geleceği bir EDEBİYAT KULÜBÜ var."

Kitap dostları bilirler; okumak kadar okudukları kitapları paylaşmak da önemlidir okurlar için. Tıpkı güzel bir film, tiyatro ya da müzik olayı seyrettikten sonra duygularını paylaşma ihtiyacı gibidir okuduklarını paylaşmak. Fakat paylaşmanın tadı kuşkusuz aynı dili konuşan insanların bir araya geldikleri tartışma ortamlarında çok daha keyifli ve anlamlı olur.

YENİ DÖNEM KİTAP LİSTEMİZDE YİNE ÇOK ÖNEMLİ YAZARLAR VE ESERLERİ VAR; yani bu sene de aşağıdaki kitaplarla ve konuk yazarlarımızla keyifli edebiyat akşamlarında buluşacak, çok okuyacak, çok paylaşacak ve çok sohbet edeceğiz.

Tolstoy- Anna Karenina, F.Kafka- Dava, Hasan Ali Toptaş- Gölge-

sizler, Albert Camus-Yabancı, Leyla Erbil- Karanlığın Günü, E.M.Remarque-İnsanları Seveceksin, Yusuf Atılgan-Anayurt Oteli, J.Gre-enberg-Sana Gül Bahçesi Vaat Etmedim, Cemil Kavukçu- Dört Duvar Beş Pencere ve Temmuz Suçlu bu dönemin yeni kitap listesi.

Üç yıldır yaklaşık iki haftada bir, bir araya geliyoruz. İki bölüme ayırdığımız toplantılarımızın ilk bölümünde önce incelediğimiz romanın yazarına dair bilgileri, hayatını ve diğer yapıtlarını aktarıyor, sonra da romanın yazıldığı dönemde yaşanan sosyal, politik, teknolojik olaylardan, kıtlık, açlık, maddi krizler ve çöküşler, savaşlar, sanayi devrimleri, soğuk savaş dönemleri veya ülkelere ait hayati değişimler ile yönetimlerin alt üst olması gibi gelişmelerden söz ediyoruz. Yazarın çağdaşları olan diğer ünlü yazarlar ve romanlarından bahsedip genel olarak yazar ve dönemini tanıdıktan sonra okuduğumuz romanın hangi ortam ve şartlarda yazıldığını iyice özümsemiş oluyoruz.

İkinci bölümde ise okunan romanın kurgusunu, üslubunu, dilini, güzel cümlelerini inceliyor, roman hakkında enine boyuna saatlerce konuşuyoruz.

60 civarındaki Edebiyat Kulübü üyesinden o akşam bize katılan arkadaşlarımızla toplantılarımız yaklaşık 4 saat sürüyor, akşam 19.30'da başlıyor, 23.30- 24.00 civarında bitiriyoruz.

Kimi zaman da okuduğumuz romanların yazarlarını toplantımıza davet ediyor, onlarla birlikte sıcak edebiyat sohbetleri yapıyoruz.

Bu kapsamda Mehmet Eroğlu, Ayfer Tunç, Ayla Kutlu ve Erendiz Atasü bugüne kadar bizlerle birlikte oldular.

ŞİMDİYE KADAR EDEBİYAT KULÜBÜ'NDE HANGİ KİTAPLARI OKUDUK?

1- **Firuzan** – 47'liler - Sancılı Yıllar ve Türkiye

2- **Graham Green** –Zor Tercih – İkinci Dünya Savaşı dönemi ve Avrupa

3- **Oscar Wilde** - Dorian Gray'in Portresi - 19. Yüzyıl, Sanayi Devrimi, Viktorya dönemi ve Hedonizm

4- **Ahmet Hamdi Tanpınar** - Saatleri Ayarlama Enstitüsü –Bergson ve Zaman Felsefesi

5- **John Steinbeck** - Gazap Üzümleri –1929 Ekonomik Krizi ve Amerikan Edebiyatı

6- **Dostoyevski** - Yeraltından Notlar – Varoluşçu Felsefe ve Rus Edebiyatı

7- **Mehmet Eroğlu** - Zamanın Manzarası – Konuk Yazar – Mehmet Eroğlu

8- **Atilla İlhan** - Sırtlan Payı – Kurtuluş savaşından 1960'lara Türkiye

9- **Orhan Pamuk** - Beyaz Kale – Astronomi, kölelik ve sömürgecilik ekseninden 80'ler Türkiye'sine bir bakış

10- **Reşat Nuri Güntekin** - Eski Hastalık –Türk Romancılığı genel değerlendirmesi- TRT'nin aynı adlı belgeseli eşliğinde inceledik.

11- **Gabriel Garcia Marquez** - Kolera Günlerinde Aşk – Latin Edebiyatı ve Büyülü Gerçekçilik

12- **Arthur Miller** - Satıcının Ölümü –Mc Carthy dönemi Amerikan Edebiyatı

13- **Joseph Conrad** - Karanlığın Yüreği – Sömürge Edebiyatı- 80'lerde F. Ford Coppola tarafından yeniden yorumlanmış ve Apocalypse Now (Kıyamet) adı altında Vietnam savaşına uyarlanmıştır.

14- **Victor Hugo** – Sefiller – Fransız Edebiyatı ve Romanın doğuşu- Sinema Filmi eşliğinde tartışık

15- **Romain Gary** - Cennetin Kökleri –Fransız Edebiyatı

16- **Tomris Uyar** - Dizboyu Papatyalar – Türk Öykücülüğü

17- **Ayfer Tunç** - Taş-Kağıt- Makas – Türk Öykücülüğü- Konuk Yazar-Ayfer Tunç

18- **Andre Malraux** – Umut – Fransız Edebiyatı

19- **Andre Gide** – Kalpazanlar – Fransız Edebiyatı

20- **Şule Şahin** - Kocama Tuzak Kurdum- Konuk Yazar –Şule Şahin

21- **Oğuz Atay** – Tutunamayanlar – Türk Romanında yeni deneyimler

22- **Paul Auster** - Şans Müziği – Amerikan Edebiyatı

23- **Ayla Kutlu** - Bir Göçmen Kuştı O ve Emir Bey ve Kızları – Konuk Yazar-Ayla Kutlu

24- **İtalo Calvino** - Sen Alo Demeden Önce - İtalyan Edebiyatı

25- **Yiğit Okur** - Hulki Bey ve Arkadaşları –6-7 Eylül olayları

26- **Erhan Bener** – İlişkiler – Değişen Türkiye panoraması

27- **Ernest Hemingway** - Güneş de Doğar - 1920'lerin Avrupası

28- **Isabel Allende** - Ruhlar Evi –Latin Edebiyatı ve büyülü gerçekçilik

29- **Erendiz Atasü**- Bir yaş dönümü Rüyası- Konuk Yazar Erendiz Atasü

30- **Sevgi Soysal**- Yenişehir'de Bir Öğle Vakti-70'ler ve toplumsal değişim

31- **Jean Paul Sartre**-Bulantı-Varoluşçuluk ve Değişen Avrupa

32- **Orhan Kemal**- Sokaklardan Bir Kız- Türk Romanında gelişim

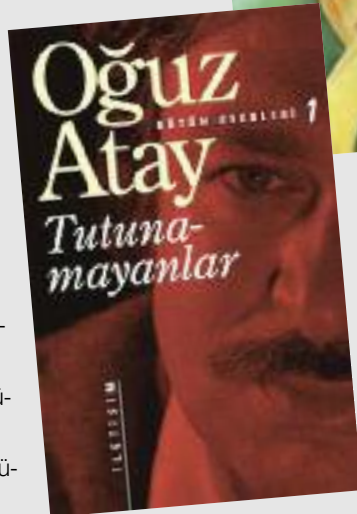
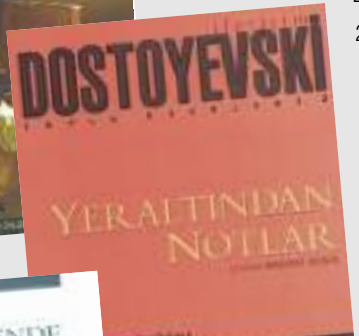
33- **William Golding**-Sineklerin Tanrısı- Alegori

34- **Knut Hamsun**- Açlık-Norveç'ten bir ses

Hayata baktığımız pencereyi renklendirmek ve farklı yorumlarla oluşturduğumuz bu keyifli edebiyat ortamına katılmak üzere sizleri de Edebiyat Kulübü toplantılarına bekliyoruz.

Şule ŞAHİN* (PSY'85)

*Edebiyat Kulübü Sorumlusu
edebiyat@odtumd.org.tr

DERNEKTE BU AY

Egeli Bir Gece...

27 Ekim 2009 gecesi saat 19:00 civarında Vişnelik'ten keman eşliğinde hoş ezgiler yükselmeye başlamıştı. Grup Ege, yemek müzikleri ile başladığı dinletisine sevilen Ege müziklerinden oluşturduğu seçkisi ile devam etti. Restoran'da hazır bulunan üyelerimiz, geceye özel hazırlanan Ege yemekleri menüsü eşliğinde satışı sunulan yöreye has şarapları yudumlarken, müzik de sadece geceye iştirak eden üyelerimizi değil tüm Derneği alıp Çökertme'den, Aydın'a, Muğla'dan Denizli'ye götürdü. Tabi bu arada ODTÜ'lü zeybekler de dansları ile geceyi süslediler. Ve müziğiyle, yemeğiyle, şarabıyla, dansıyla Dernek'te Egeli bir gece yaşandı...

VIŞNELİKTE FUTBOL KEYFİ

Mezunlarımız geçtiğimiz ay boyunca maç heyecanlarını Derneğimiz çatısı altında paylaşmaya devam ettiler. Ekim Ayı boyunca Koçunbeli Salonu, Vişnelik Salonu ve Yalıncağ Salonu'nda izlenen maçlar sırasıyla şöyle: 3 Ekim'de Beşiktaş – Denizlispor, 4 Ekim'de Ankaragücü – Galatasaray ve Fenerbahçe – Gençlerbirliği, 10 Ekim'de Belçika – Türkiye, 14 Ekim'de Türkiye – Ermenistan, 17 Ekim'de Beşiktaş – Kasımpaşa, 18 Ekim'de Gaziantep – Fenerbahçe ve Galatasaray – Trabzonspor, 24 Ekim'de Eskişehir – Beşiktaş, 25 Ekim'de Fenerbahçe – Galatasaray ve 31 Ekim'de Beşiktaş – Ankaragücü .Bu sezon yine futbol sever mezunlarımızla Vişnelik'te görüşmek dileklerimizle...

Kimya Mühendisleri ODTÜ Mezunları Derneği'nde Toplandı

24 Ekim 2009 Cumartesi akşamı mezunlarımız ve hocalarımızla birlikte Derneğimiz'de akşam yemeğinde bir araya geldik. Her yıl Ekim ayının 3. Cumartesi akşamı toplanmayı geleneksel hale getirdiğimiz yemekte, profesyonelce dans eden mezunlarımızla birlikte keyifli bir akşam geçirdik, Hocalarımızla bol bol sohbet ettik. Kimya Mühendisliği bölüm bursiyerlerimiz için de gecenin tadına yakışır bir maddi destek sağlandı. Emeği geçen herkese ve katkı sağlayanlara canı gönülden teşekkürler...

İtalyan Yemekleri Gecesi

İtalyan Mutfağı dünyanın en tanınmış ve popüler mutfaklarından birisidir. Hele bir de sofrada İtalyan şarabı varsa o yemeğin tadına doyum olmaz. Bizler de bu muhteşem ikiliyi üyelerimizin beğenisine sunmak üzere hazırladık ve 13 Ekim 2009 tarihinde Vişnelik'te İtalyan Yemekleri gecesi düzenledik. Vişnelik Aşçıların hazırladığı zengin bir menü ve tadına doyum olmayan İtalyan şarabını "Napolitenlar ve İtalyan Nostaljik Aşk Şarkıları" eşliğinde yudumladık. Üyelerimizin yoğun ilgi gösterdikleri bu gecede İtalyan ezgileri kulağımızın pasını sildi.

Nazan AYDIN

İkizler Vişnelik'te Buluştu

16 Ekim 2009 Cuma günü akşam saatlerinde Tesisimiz'de yaş ortalamasının bir hayli düştüğünü fark ettim. Satış pazarlamada çalışan arkadaşım Seray'a etrafta dolaşan cıvıl cıvıl çocukların kaynağını sorduğumda beni kendisi de ikiz annesi olan Başak Temel (SOC'99) ile tanıştırdı. Bakın Temel organize ettiği İkizler Partisi ile ilgili olarak neler söyledi:

"ODTÜ'lü bir ikiz annesi olarak arkadaşlarımla Vişnelik'te böyle güzel bir gece geçirmiş olmaktan dolayı çok mutluyum. Biz 4 yıla yakın süredir İkizler Ankara grubu çatısı altında beraberiz. İnternet ortamında başlayan tanışmalar günlük hayatta arkadaşlıklara dönüşmeye başladı. Kimlerden mi oluşuyor İkizler Ankara? Farklı yaşlarda olan yaklaşık 150 ikiz kardeşten, ikiz çocukları olan anne ve babalardan. Beraberiz çünkü en iyi biz bizi anlıyoruz. İkiz olmak ve ikiz çocuk sahibi olmak o kadar farklı durumlar ki... Vişnelik'te düzenlediğimiz gecede minik ikizlerimizin kendi yaptıkları resimlerden bir sergi açtık, yuvalardaki kardeşlerimize hediye edilmek üzere kitaplar ge-

tirdik, palyaçolarımızla oyunlar oynadık, kıpır kıpır müziklerle dans ettik. Küçükten büyüğe tüm ikizler doya doya eğlendik o akşam. Bize katılmak isteyen arkadaşlarımız internet adresimizden hem paylaşım grubumuza, hem de duyuru ve diğer haberleşme grup bilgilerimize ulaşabilirler. Tekrar görüşmek dileğiyle..."

Damla GÜLMEZ (ARCH'09)

Vişnelik'te Çok Sesli Müzik Tanıtım Sohbetleri

Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ile birlikte gerçekleştirdiğimiz tanıtım etkinliklerine kaldığımız yerden devam ediyoruz. Bu ayki programımız dahilinde "Çok Sesli Müzik Tanıtım Sohbetlerimiz" in ilk ayağını 23 Ekim 2009 Cuma günü Vişnelik Salonu'nda gerçekleştirdik. Hacettepe Üniversitesi Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Ana Sanat Dalı, Kompozisyon Bölümü öğretim üyelerinden Argun Defne, Onur Özmen ve Levent Kuterdem'in konuk konuşmacı oldukları toplantıda Türkiye'de çok sesli müziği konuştuk, hocalarımızla Kompozisyon Bölümü'nü tanıdık ve eserlerini dinledik. Bu sıcak etkinlikleri kaçıran üyelerimiz hiç üzülmesinler, önümüzdeki ay da yine "Çok Sesli Müzik"i konuşmaya devam edeceğiz

Rock Station ODTÜ Mezunları Derneği'ndeydi

3 Ekim 2009 Cumartesi günü yolu Vişnelik'e düşenleriniz fark etmiştir. Çim Amfi'de bir hareketlilik vardı ama her şey yine de fırtına öncesi sessizliği andırır nitelikteydi. Ertesi gün 100. Yıl Mahallesi sakinlerinin de dikkatini çekecek olan konserler öncesi sessizlik...

3 senedir alışlageldiği üzere bu yıl da Rock Station Açık Hava Konserleri 4 Ekim Pazar günü Vişnelik Çim Amfi'de gerçekleştirildi. Saat 12:00'da NONE SHALL RETURN, KİNN, TRUCK, MARTENSMITH, D'ARCH, KASATURA, ORIGAM, EHRİMEN, BLACK TOOTH ve DARKPHASE gruplarının verdikleri konserlerle başlayan festival, Rock'ın kraliçesi olarak anılan eski Warlock grubunun vokali solo projesi DORO'nun verdiği eşsiz konser ile saat 23:00 sularında son buldu. Özellikle genç rock severlerin ilgiyle izledikleri konserler Vişnelik sakinlerine de alışılmışın dışında bir gün yaşattı.

Damla GÜLMEZ (ARCH'09)

“DURUL GENÇE İLE HER ŞEY ÜZERİNE” SÖYLEŞTİK

13 Ekim 2009 akşamı Vişnelik Salonu, ODTÜ aşığı bir müzik çınarını ağırladı. Derneğimiz Müzik Kulübü tarafından düzenlenen ve Elif Esra Yılmaz (PHED'01) tarafından yönetilen, görsel sunumları Derneğimiz Müzik Kulübü sorumlusu Ahmet Kemal Üner (CE'77) tarafından hazırlanan söyleşide Durul Genç ile müzik serüvenini konuştuk.

ODTÜ'de uzun yıllar caz tarihi dersi veren Durul Genç, müzikte doğaçlamaya imkân veren ve özgürlüğü en fazla hissettiği türün caz olduğunu belirterek, böyle bir müziği yaymayı görev edindiğini söyledi.

Bağ Bozumu Gezisi

Bu sene tekrar şarap meraklısı üyelerimizle bağ bozumu vakti düştük yollara...

ODTÜ Mezunları Derneği'nce 18 Ekim 2009 tarihinde yapılan Kalecik Bağbozumu Gezi duyurusunu okuyunca aklıma bir film geldi. Filmin adı “Bağ Bozumu”. 1960'lı yılların başı olmalı. Başrolde; Mel Ferrer. Hiç unutmuyorum... Muhteşem bir film.

Her yıl gitmek isteyip de gidemediğim Akyurt-Kalecik Bağ Bozumu gezisine bu yıl gidebileceğim için mutluydum. Pazar günü öğle vakti “Vişnelik”te toplandık. Geziye iki otobüsle gidecektik. Benim gibi “Bağ Bozumu” ve “şarap” meraklısının oldukça fazla olması sevindirici idi.

Bağ, asma, üzüm, şarap deyince kökleri 3000 yıl önceye dayanan bir kültür akla geliyordu. Bu kültürün bir tanrısı bile vardı; “Dionysos” (Şu bizim Olympos'taki çapkın “Zeus”un gayrimeşru çocuğu) “Zeus” un karısı kiskanç Hera, Semele'den olan bu çocuğu yok etmek için çok uğraşmış ama başaramamış. Allah'tan başaramamış. Yoksa dünya bu kültürden yoksun kalabilirdi!

Gezimizin ilk durağı ülkemizin önde gelen şarap fabrikalarından biriydi. Burada ilk önce “degustasyon” yani “tad alım” yapılan yere misafir oluyoruz. Daha sonra kamyonlarla gelen üzümlerin çürüklerinin ayıklandığı ve saplarından ayrıldığı yere geçiyoruz. Üzümler Kapadokya bölgesinden “Sultaniye” cinsi; hem sofralık hem de şaraplık.

İçeriye giriyoruz. Genellikle dikey paslanmaz

çelik tankların ve yoğun boru tesisatının olduğu bir yer. Burada fotoğraf çekmek yasak. Beyaz üzüm bandı ve siyah üzüm bandı ayrı ayrı. Çünkü siyah üzüm sapından ayrılıp suyu sıkıldıktan sonra kabukları (cibre) ile birlikte “maserasyon” tankına alınıyor, burada kabuğun rengi şıraya geçiyor. Kırmızı şarap bandında bir çalışma yok. Görevliyi soru yağmuruna tutuyoruz.

İkinci bir bölüme geçiyoruz. Burası şarapların bir kısmının meşe fiçilerde dinlendirildiği yer. Meşe'nin aroması da bu dinlenme esnasında şarap'a geçiyor. İçimden şu meşe fiçilere birer musluk koysalardı da birer bardak tatsaydık diye geçiriyorum. Hevesim kursağımda şişeleme bölümüne geçerek birinci bölümü bitiriyoruz.

Görevli bardaklarımıza birer yudum şarap koyuyor ve alacağımız tad ve kokuları bize tarif ediyor. Önceleri söylediği tad ve kokuların

hepsini hissedemiyoruz. Ama O anlattıkça hissetmeye başlıyoruz.

Geziye Kalecik-Çankırı'ya doğru devam ettik. Kışın sürücülere korkulu anlar yaşatan “Teke Beli”nden tırmanıp Kalecik'e doğru indik. İkinci durağımız olan şarap fabrikasına geldiğimizde akşam yaklaşmıştı ve daha önemlisi herkes kurt gibi acıkmıştı. Bu nedenle fabrika süratli bir şekilde gezildi. Burada şaraplar yudumla değil, kadehle tadıldı. Bizimle beraber gelen aşçılar olağanüstü bir marifet göstererek çok kısa zamanda servise başladılar. Nefis bir havada nefis bir piknik yapmıştık. Dönüşte içimden ünlü Ozan Harabi'nin güzel dörtlüğünden bir mısra mırıldanmak geldi;

Ey zahit şaraba eyle ihtiram...

Düzenleyene, getirene-götürene, yedirene-içirene teşekkürler...

Mustafa SELMANPAKOĞLU (CE'70)

ODTÜ Mezunları Derneği 14 Ekim 2009 Çarşamba akşamı Boğaçhan Teleri'nin eşsiz fotoğraflarından oluşan bir sunuma tanık oldu.

Su Altı Fotoğrafları Sunumu

Yaz mevsiminin sona erdiği bu günlerde denizden hiç nasibini almamış bir şehirde, Ankara'da, özlediğimiz bir maviye doğru müthiş bir yolculuk yaptık. Denizin sakinliğinden midir, renklerin ahenginden mi bilinmez; çok samimi, sıcak bir sohbetle, inanılmaz kareler izledik... Ankara'nın akşam ayazında suyun serinliğini hissedip, sıcak sarıllara boğulduk...

Başladı anlatmaya Boğaçhan Teleri, Karayip-ler'den Filipinler'e kadar dünyanın türlü sularında dalış yapan, Ankara'da yaşayan, deniz eksikliğiyle bu şehri, burada yaşamayı sevdiğini söyleyen bir deniz adamı. Bu suyu olmayan şehirde, onlarca insanı da balıkadam yapan bu deniz gönüllüsü, kendisine ait dalış okulunda şimdiye kadar 1500 kişiye eğitim

vermiş ve hala zaman zaman televizyonda karşılaştığımız birçok belgeselin de yaratıcısı.

Boğaçhan Teleri'nin, fotoğrafların ve müziğin büyüüne kapıldığımız zamanları, sesiyle bizi bilgilendiren zamanlara dönüştürdüğü anlarda sanki suya ayaklarımızı sokuyorduk. Maldivler'e, Kızıldeniz'e gittik, geldik. Aralarda Boğaçhan Teleri'nin sıcak esprileriyle şenlenip, Burçin Büyükpamukçu'nun 'Denizin Salkım Söğütleri' diye betimlediği, dokununca adeta incinecek mercanları, sarısı, kırmızısı, mavisıyla binlerce balığı görmek, bütün şatafatıyla 'akrep balığı'na tanımak, 'köpekbalığı'na sempati beslemeyi öğrenmek, 'koca göz'e yakından bakmak, dinlemek hatta anlamak muhteşem bir tecrübeydi.

Doğaya her zaman imrenmişimdir... Biz insanoğlu her zaman imrendik, taklit ederek yaşadık. Ama elde değildi imrenmemek, görüntüleri, yaşayışlarıyla bambaşka bir dünya burası. Kendi içlerinde işbölümlerini yapıp, biz müdahale etmedikçe müthiş kurgularını devam ettiren bu dünya kapılarını bize sorgusuz sualsiz açar. Bizler de onlara hayranlığımızı doğru ifade biçimleriyle yaşarız ki, bir başka yerde, bir başka zaman yine bu kadar lezzetli bir görselle, böyle anlamlı paylaşımlarla derinlere dalıp, gündelik yaşantılarımızın bizi boğduğu yerlere renkler serpelim.

Zeynep SELMANPAKOĞLU

Derneğimiz bursiyerlerinden Onur Görünmez'in kitabı

Bir Memleket Gibidir ODTÜ

Pek çok mezununun, özellikle de Ankara dışında yaşayanların adeta sıla hasretiyle özledikleri ODTÜ'yü bir memleket benzeten bir kitap "Bir Memleket Gibidir ODTÜ".

Kitabın yazarı Görünmez, İzmir doğumlu ve halen İktisat bölümünde okuyan bir ODTÜ öğrencisi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrenci gazetesi Gazete ODTÜLÜ'nün 2007 yılında devraldığı genel yayın yönetmenliğini yaklaşık bir buçuk yıl sürdüren Görünmez'in kitabı, bir açıdan bakıldığında ODTÜ'nün son 3-4 yılının kısa bir özeti de veriyor okuyucuya. ODTÜ kavgaları, aşkları, asırlık rektörlük-öğrenci tartışmaları...

Bir deneme kitabı olan "Bir Memleket Gibidir ODTÜ", yazarın Gazete ODTÜLÜ, Londra Olay ve Kıbrıs Gazetesi gibi yayın organlarında yayımlanmış, bazıları ise ilk defa okur karşısına çıkan yazılarından oluşuyor.

"Jaccuse: ODTÜ Rektörlüğü Yalan Söylüyor", "Müslümansa Hepimiz Değilse Hiçbirimiz", "Babamın Telefonuyla Gelen Yağmur" ve "Adın Ne Senin?" başlıklı yazıların özellikle öne çıktığı kitap için bir

önsöz kaleme alan Prof. Dr Baskın Oran şu satırlarla özetlemiş Görünmez'in kitabını:

"... Onur'un denemeleri çok kolay okunur ve zevk verir cinsten. Kısa cümleler, özenti olmayan üslup, kendinle dalga geçmeler, samimi anlatımlar. Ama daha önemlisi, onun yazılardan birinde anlattığı 'ıslak toprak' kokusuna benzer biçimde 'öğrenci' kokuyorlar..."

Onur, edebiyat parçalamaya çalışmamış. Bu eksikliğini ben gidereyim:

'Bu kitap ODTÜ'lü bir gencin dünyaya ve ODTÜ'ye bakışının yer aldığı, bazıları duygusal bazılarıysa politik yazılardan oluşmaktadır.'

Kürt sorunu, nergis mevsimi, Müslüman kadın kimliği, öğrenci-aile gel gitleri, sosyalizme duyulan naif sevdâ, mezuniyet görgüsüzlüğü, Hrnt Dink, Fenerbahçe, Melih Gökçek...

Tüm bu birbirinden bağımsız konuların bir öğrenci duyarlılığı ve Baskın Oran'ın da dediği gibi akıcı bir üslupla kendilerine yer bulduğu Onur Görünmez'in kitabına; Derneğimiz' den, kitapçılarından ve internet üzerinden satış yapan bazı sitelerden ulaşmak mümkün.

Emre ÖZER (ME'07)

EKİM 2009 AYI İTİBARIYLA BURS FONU'MUZA BAĞIŞTA BULUNUP ESKİ TALİMATLARINI GÜNCELLEYEN YENİ BAĞIŞ VEREN ÜYELERİMİZ VE ODTÜ DOSTLARI

BURS VERENLER	BÖLÜM MEZUNİYET YILI	BURS VERENLER	BÖLÜM MEZUNİYET YILI
AHMET TAHSİN ÖZGÜL	EE'79	FİLİZ HIZIR	ES'98
AHMET YURTSEVEN	ME'69	HALİT TUZCUOĞLU	CE'80
ALİ SİNAN TUNAOĞLU	EE'78	M.FİKRET ÇELİK	CE'78
ASLIHAN GÜVEN	ADM'76	PBİNNUR SARAÇOĞLU	EE'89
ATILA KARA	MATH'81	PERİHAN NURŞAH KOŞAR	EE'74
BAHATTİN TUNCER	ARCH'79	RÜÇHAN GİRAY	CHE'72
BARIŞ SÜRÜCÜ	STAT'96	SEÇİL TUTKUN	AVRUPA ÇALIŞMALARI
BEYHAN KORKMAZ	CE'91	TİMUÇİN AKSOY	MATH'81
BURCU TÜRKÖVER	MATH'98	TUBA ÖZDEMİR	GEOE'98
BÜLENT ÇANDIR	ME'81	ÜLKÜ ATMACA	FDE'95
DİNÇER KARA	MİNE'73	VOLKAN SAVCIÖZEN	STAT'01
EMRE GÜNER	CE'98	Z.MÜJGAN ERTÜRK	CHE'72
ESRA TANTEKİN AKGÜN	IE'95	ZELİHA SEMRA PERKİ	BIOL'86

İSMİNİN AÇIKLANMASINI İSTEMEYEN 3 ÜYE BULUNMAKTADIR.

BURS VEREN FİRMALAR
TUZCUOĞLU İNŞAAT

BURS KOMİTESİ'NDEN

Yaz dönemi boyunca komite üyeleri burs programı iyileştirme çalışmalarına devam etti. Yeni dönem burs başvuruları için başarılı bir puanlama sisteminin uygulandığı bir program oluşturuldu. Yeni dönem başvuruları alınmadan önce 209 eski bursiyer öğrencinin yenileme formları incelenerek 34 öğrenci ile görüşüldü. Yeni başvurular 31 Ağustos ve 28 Eylül 2009 tarihleri arasında web sitemiz üzerinden alınarak değerlendirildi. Başvuru yapan toplam 794 öğrenciden 433 öğrenci puanlarına göre belirlenerek 12 Ekim 2009 tarihi itibarı ile sözlü görüşmeye çağırıldı. Şu ana kadar 292 öğrencinin görüşmeleri tamamlandı. Görüşmeler devam etmekte.

Burs Komitesi

LOGOLU ÇİKOLATAMIZ BURS FONU YARARINA SATIŞA SUNULDU

Özel günlerinizde,
ODTÜ Mezunları Derneği
Logolu,
Patiswiss Çikolataları'ndan
sipariş ederek
bir fidana daha can suyu
verebilirsiniz.

Ayrıntılı bilgi için:
www.odtumd.org.tr
ya da
0312. 286 79 79

“OKULA YÜZ VERİN” PROJESİNDE İHALE VE İNŞAAT SÜRECİ

Hangi birinden başlasak? Nerden konuya girsek, önce hangisini anlatsak? Anlatılacak o kadar çok şey var ki, hemen başlayalım.

ODTÜ mensuplarının desteği ve gönüllü çalışmalarlarıyla, mimari ve mühendislik projeleri ODTÜ'lüler tarafından gönüllü olarak gerçekleştirilmiş olan projemizde ihale sürecine girilmiştir. İhale, 9 Ekim 2009 günü, ilk oturumuyla başlamış, yazının baskıya hazırlandığı sırada sonuçlanma aşamasına gelmiştir. Teklif veren 8 müteahhit firma arasından en uygun teklif veren firmayla inşaat başlan-

ması hedeflenmektedir. Bu süreçte büyük emeği geçen büyük destekçilerimiz Dr. Erhan Karaesmen'e, Serdar Bozkurt'a, Mehmet Peker'e, Kudret Kantekin'e, Hilmi Mentşe'ye ve Burçin Büyükpamukçu'ya teşekkür ederiz.

İnşaatın başlamasına yaklaştığımız şu günlerde şirket bağışlarında da ivmelenme söz konusudur. ODTÜ Geliştirme Vakfı ve Yüksel İnşaat'tan sonra, Aydın Grubu da 50,000 TL'lik bağışıyla kampanyamıza büyük destek sağlamış ve bir sınıfa ismini vermeye hak kazanmıştır. Bu konudaki katkılarından dola-

yı hocamız Dr. Erhan Karaesmen'e ve başta Turgut Aydınler olmak üzere tüm Aydınler ailesine teşekkür ederiz.

Nakdi yardımlar yanında, aynı yardımlar da yüzleri güldürmüştür. OYAK Beton, 500 m3 temel betonunu karşılayacaktır. Bu değerli katkılarından dolayı OYAK Beton Genel Müdürü Ramazan Yücel'e, tüm OYAK Beton ailesine ve katkılarından ötürü Mehmet Peker'e teşekkür eder, kendilerinden benzer müjdeli haberler bekleriz.

MESA Kalıp iskele ve kalıp desteği ile yüzlerde güller açtıran diğer aynı bağışçımız olacaktır. Gösterdikleri yakın ilgiden dolayı başta MESA İmalat Genel Müdürü Nihat Ak yıldız olmak üzere tüm MESA İmalat ailesine, bu iletişimi kurmamızı sağlayan Serdar Bozkurt'a ve Fevzi Torun'a gönüllülerimiz adına teşekkür ederiz.

Kısacası okul inşaatımızın hemen yakınında çok değerli gönüllülerimiz var. Bu kadar teşekkür arasında son teşekkür de yaklaşık 1400 bağışçımıza, bu uzun süreç boyunca alın terini esirgemeyen, kampanyanın farklı zamanlarında emeği geçen 100'den fazla arkadaşımıza ve kampanyamızı ilgiyle takip eden siz ODTÜ mensuplarına gitsin. İyi ki varsınız...

Okula yüz verin gönüllüleri adına.

A. Kürşat KURTAR (GGIT'06)

ODTÜ-MD Listesi Vişnelik'te Buluştu

13 yıldır ülkenin ve dünyanın farklı noktalarında bulunan ODTÜ mezunlarının internetteki tartışma ortamı olan ODTÜ-MD (ODTÜ Mezunları Dayanışma ve Haberleşme-Tartışma Forumu) üyelerinden Ankara'da bulunanlar Denek Başkanımız Himmet Şahin'in çağrısına uyarak 17 Ekim 2009 akşamı Vişnelik'te bir araya geldiler. Bazı üyelerimizin ilk kez yüz yüze görüşme fırsatını bulduğu bu anlamlı toplantı, Lobi'de gerçekleşen kokteylin ardından Restoran'daki yemekle devam etti.

Katılımcılar seneye daha kalabalık bir şekilde toplanılması ve buluşmaların geleneksel-

leşmesi dilekleriyle bir anı fotoğrafı çektiler ve ayrıldılar. ODTÜ-MD listemizde tartışmalarımız devam edecek...

Çağrıya katılanlar: Mithat Akman, Hüsnü Solmaz, S. Behiç Bulak ve eşi, Mehmet Tomanbay, Himmet Şahin, Tufan Bigikoçin, Nilgün Ekermen, Özcan Yalçınkaya, Melih Keskin, Oğuz Ülker, Türkay Ateş, Yusuf Meder, Halil Genç ve Dilek Ergeçen.

Not: Listeye <http://www.odtu-md.web.tr> adresinden form doldurarak üye olunabilir.

Damla GÜLMEZ (ARCH'09)

ODTÜ AÇILDI

şarlarına da değindi. Ayrıca ODTÜ'yü ODTÜ yapan farkın; liyakati öne çıkaran kurum kültürü olduğundan bahseden Prof. Dr. Ahmet Acar, "öğrenci affı"nın yüksek öğretimde kalite düzeyini sarsması yönündeki çekincelerine dikkat çekti. Prof. Dr. Acar söz konusu affın fırsat eşitsizliği olduğunu vurgularken, son yıllarda üniversitelerin akademik ve idari kararlarını merkezi kurallara bağlama yönündeki düzenlemelerin liyakati ve rasyonel işleyişi olumsuz yönde etkilediğini belirtti. Rektör sözlerini öğrencilere seslenerek bitirmesinin ardından, ODTÜ öğrencilerinden 2009 Öğrenci Seçme Sınavı sayısal 2 puan türünde Türkiye ikincisi olan Anıl Akyel ve eşit ağırlık 1 puan türünde Türkiye ikincisi olan Bengüsu Gürbüz konuşmalarını yaptılar. Öğrencilerin ODTÜ ailesinin bir ferdi olabilmenin gururunu dile getirdikleri konuşmalarının ardından açılış töreni sonra erdi.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi 28 Eylül 2009 Pazartesi günü törenle açıldı ve 2009-2010 Öğretim Yılı başladı. Büyük Önder Atatürk ve eğitim şehitlerimiz adına saygı duruşu ve ardından İstiklal Marşı ile başlayan törende ODTÜ Güzel Sanatlar ve Müzik Bölümü Yaylı Sazlar Quartet (kemanda Aysel Akçay, Faruk Tamer; violada Pınar Aydınlık ve çelloda Tayfun Sansa) de mini bir konser verdi. ODTÜ öğretim elemanlarından Dr. Aydın Tiryaki'nin "2 gün ODTÜ" başlıklı sunumu ile devam eden tören-

de Prof. Dr. Ahmet Acar konuşmasına ODTÜ'nün başarı çizgisindeki yükselmeden bahsederek başladı. 2500 lisans, 1000 yüksek lisans ve 200 doktora mezununun yerini alan öğrencilerin tercihlerine bakıldığında ODTÜ'nün öncelikle tercih edilen üniversite olduğu sonucuna ulaşıldığını belirten Prof. Dr. Acar, konuşmasında Öğrenci Yerleştirme Programı (ÖYP)'nda, yüksek lisans ve doktora derecesindeki programlarda, bilimsel araştırma faaliyetleri ve yayın performansında ODTÜ'nün ba-

Damla GÜLMEZ (ARCH'09)

ERHAN KARAESMEN'E "SANAT ELEŞTİRMENİ VE YAZARI ONUR ÖDÜLÜ" VERİLDİ

TÜYAP Kitap ve Sanat Fuarlarının geleneksel olarak verildiği ve belli bir saygınlığa sahip olduğu bilinen Edebiyat- Sanat Ödülleri'ne değer bulunanlar 2009 yılı için de belirlenmiş bulunmaktadır. "Sanat Eleştirmeni ve Yazarı Onur Ödülü" nün bu yıl ODTÜ öğretim

camiasından ve Derneğimiz'in çalışmalarına da aktif katkılarda bulunan Erhan Karaesmen Hoca'ya verildiği memnuniyetle öğrenilmiştir. Ödül Töreni 2 Kasım 2009 Pazartesi akşamı İstanbul TÜYAP mekanlarında yapılacaktır. Hocamız'ı canı gönülden tebrik ediyoruz.

vişnelik'te bu ay

A L A K A R T S E R V İ S

PAZARTESİ

Alakart servisimizle hizmetinizdeyiz.

SALI

Salı Sürprizi

ÇARŞAMBA

Alakart Servisi

PAZAR

GÜNÜN ÖZELİ:
Barbekü

PERŞEMBE

"Türk Sanat Müziği" ezgileri ile balık servisimiz mevcuttur.

CUMA

Esin'in yorumuyla "Grup Renk" in müzikleri ve Alakart servisimiz ile hizmetinizdeyiz.

CUMARTESİ

Geçmişten günümüze sevilen şarkılar eşliğinde alakart servisimiz mevcut.

PAZAR AÇIK BÜFE KAHVALTI

10:30-13:30

Üye: 22.5 TL,

Katkı Paylı Üye: 18 TL

7-12 Yaş: 15 TL,

7-12 Yaş Katkı Paylı: 12 TL

(0-6 Yaş Ücretsiz)

Açık Büfe Öğle Yemeği

HAFTA İÇİ HER GÜN 12:00 - 13:30

15TL

BAR'56

MÜZİK PROGRAMI

Türkçe, Yabancı, Nostaljik Pop, Jazz, Latin...

Cuma Günleri:

Pınar'ın yorumuyla Grup Caliente

Cumartesi Günleri:

Selin'in yorumuyla Grup Esinti

Müziğe doyacağınız keyifli saatler sizleri bekliyor.

BU AY

BREZİLYA GECESİ: Sambasıyla, yemeğiyle, müziğiyle sınırsız Brezilya atmosferinin yaşanacağı gecede Şili ve Portekiz şarapları sunulacak. 17 Kasım'da sizleri de Vişnelik Restoran'a bekliyoruz.

SALI SÜRPRİZLERİ

Vişnelik Restoran'da her Salı sizleri yeni bir sürpriz bekliyor olacak. Ayrintılar için odtumd.org.tr adresinden Vişnelik'te bu hafta linkini tıklayın.

REZERVASYON

E-posta yoluyla (visnelik@odtumd.org.tr) kolaylıkla yapabilir ve hemen onay alabilirsiniz. Rezervasyonlar, rezervasyon saatinden yarım saat sonrasına kadar tutulur. Geç kaldığınız durumda lütfen Rezervasyon Birimimizi bilgilendiriniz.

Rezervasyon ve Bilgi için (Saat 10:30 - 22:00 arası)

0312 287 73 38 ■ 0312-286 79 79 / 1152 - 1153

Kasım

Etkinlik İzlenesi

4 **Edebiyat Kulübü Buluşuyor**
Yer: Koçumbeli Salonu
Saat: 19.30

4 **Hocam Bu Ay Yine Buluşuyoruz**
Yer: U3 (Dr. Necdet Bulut) Amfisi
Saat: 18.00

7 **Söyleşi: CEDAW (Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi)**
Konuk: Prof. Dr. Feride Acar
Yer: Koçumbeli Salonu / Saat: 15.00

7 **Geleneksel Anıtkabir Töreni**
Buluşma Yeri: Aslanlı Yol
Buluşma Saati: 12.30
Tören Saati: 13.00

8 **Çankaya Belediyesi "1000 Çocuk Korosu" Projesi Tanışma Toplantısı**
Eğitmenler: Sadıka Şen, Zümrüt Elkoca
Yer: Vişnelik Salonu
Saat: 10.00

13 **Müzik Kulübü: Zeybekten Tangoya**
Konuk: Leyla Çolakoğlu, Hakan Aysev
Yer: ODTÜ KKM Kemal Kurdaş Salonu
Saat: 20.00

15 **Fotoğraf Atölyesi: Fotoğraf Şenliği**
Açılış Saati: 15.00
Kokteyl ve Sergi Açılışı: 18.00

18 **Çok Sesli Müzik Tanıtımı Sohbet Toplantıları - 2**
Yer: Vişnelik Salonu
Saat: 19.00

21 **İklim Dostu Çankaya Çalıştayı**
Saat: 20.00

Devam Eden Kurslarımız ve Etkinliklerimiz:

Gitar Kursları

Cumartesi Günleri: 9.30 – 11.00, 11.00 – 12.30

Resim Kursları

Salı Günleri: 14.00 – 18.00, 19.00 – 23.00

Cumartesi Günleri: 10.00 – 14.00

Çocuklarla Plastik Sanatlar Atölyesi

Cumartesi Günleri: 15.00 – 17.00

Bağlama Kursları

Pazar Günleri: 9.30 – 11.30

İletişim: zeyneps@odtumd.org.tr

Koçumbeli Salonu, Vişnelik Salonu ve Yalıncağ Salonu'nda futbol keyfimiz devam ediyor. Maç tarihleri ve gösterim salonları hakkında detalı bilgi edinmek için www.odtumd.org.tr adresinden "Vişnelik'te Bu Hafta" linkini tıklayın.

**Kurban
Bayramı'nızı
Kutlarız**

**Öğretmenler
Günü'nüzü
Kutlarız**

AYIN DOSYASI

ŞİDDET

EGEMENLERİN ŞİDDETİ

■ Dünyada gelişen olaylara ister sınıfsal açıdan bakalım, istersek farklı bir yöntem deneyelim; her durumda, insanın ya da insanların bulunduğu her toplulukta egemenlerin olduğunu kabul etmek zorunda kalırız.

Topluluk anne, baba ve çocuktan oluşan bir aileyse, egemen; çoğunlukla babadır orada. Çoğu yerde yasalar da ona bu hakkı tanımıştır. Karısına ya da çocuğuna şiddet uygulayan adam egemen olmasından alır gücünü.

Egemen olan kendisini daha güçlü ve daha üstün hissettiği için şiddet dahil her yöntemi kullanabilme gibi bir ayrıcalığı olduğuna inanır.

Avrupalılar Amerika kıtasını keşfettiğinde beraberlerinde İncil ve tüfekten başka, işgal bayraklarını da getirmişlerdi. İşgal bayrağı oranın yeni egemenini gösterecekti. Güç dengeleri o kadar orantısızdı ki direnmeye kalkışan yerli halklar tarihten büsbütün silinmek durumunda kalmışlardı.

Geçtiğimiz yüzyıla dek örneklerine pek çok ülkede rastlanan köleler de egemenlerin şiddetini her fırsatta görürlerdi. Pazarlarda bir eşya gibi kendisini kullanacak egemene satılırdı köleler. Köle olmak sürekli şiddet altında yaşamaktı. İtaatsizlik gibi bir "suç" söz konusuysa; şiddetin anlamı imha etmekten başka bir şey değildi. Küfür, dayak, tecavüz günlük şiddetti.

Şayet insan topluluğu bir ülkeyi oluşturan halk ise; şiddet halkın nasıl yönetilmesi noktasında belirleyici faktörlerden biri olarak çıktı karşımıza. Her topluluğun olduğu gibi halkın da bir

egemeni vardır çünkü. O egemenlik kimi zaman süslü laflarla takdim edilmeye çalışılsa da, şiddetten asla vazgeç(e)meyecek bir nitelik taşımak zorundadır. Güç kimi zaman polis örgütü, kimi zaman silahlı kuvvetler, kimi zaman çeşitli kılıklardaki "derin devlet" kuruluşları olabilir. Hangi gerekçeyle başvurlarsa başvursunlar, şiddet uygulamak onların belli başlı görevlerinden biridir.

Var olan statüyü korumak için kurulmuş tüm bu örgütlenmeler, var olan statüyü bir biçimde değiştirmek isteyen ya da eleştiren herkese karşı şiddet uygulamak zorundadırlar. Mevcut statü her zaman için egemenin olmasını istediği statüdür çünkü. Şiddet kimi zaman gözaltı, kimi zaman işkence, kimi zaman katletme olabilir.

Özellikle 11 Eylül sonrası gelişen dünya koşullarında, "terör" kavramının içine her türlü anlam yüklenerek, dünyanın her yerinde egemenlerin şiddetini kolaylaştıran, meşrulaştıran düzenlemeler yapılmıştır.

Uluslararası çapta faaliyet yürüten bir sivil toplum örgütünün bildirdiğine göre, uluslararası düzeyde belirleyiciliği olan elli yedi önlemin yirmi yedisinin terörle en küçük bir ilgisi yoktur.

Yine uluslararası düzeyde düşündüğü-

müzde şiddetin en üst boyutunun savaşlar olduğunu görürüz. Egemen adayı, ekonomik çıkarları öyle gerektirdiği için hükmetmek istediği bir ülkeye gücünü savaş açarak gösterir. Bu savaşlarda çoğu zaman Irak örneğinde olduğu gibi birçok egemenin birlikte hareket ettiği de görülür. Sonuçta hepsinin savaştan bir çıkarı vardır.

Öte yandan uluslararası çapta egemenlik iddiasında olanlar arasında her zaman var olan çelişkiler artık dayanılmaz bir noktaya vardığında, şiddet dünya savaşı olarak çıkar karşımıza. Şiddetin düzeyi II. Paylaşım Savaşı'nda görüldüğü gibi kimi zaman yüz binlerce insanı kısa bir süre içinde katledecek atom bombası dahi olabilmıştır.

Egemenlerin şiddeti insanlığa acıdan başka bir şey getirmemiştir. Uzak zamanlara gitmeden günümüzde halen devam eden savaşları, işgalleri düşündüğümüzde bile bu şiddetin vardığı noktayı en çıplak biçimde görmek mümkündür.

Egemen olmak kolay değildir, güç ister. Güç ise hükmedilenin hakkından alınanlarla artar. Egemenlerin hükmedileni hala hükmedilen tutmak için buldukları en etkili yol olan şiddet maalesef insanlığa acı çektirmeye devam edecek.

Ne kadar sürecek, kimse bilmiyor.

Kamil AKDOĞAN (ES'90)

ŞİDDETE ANTROPOLOJİK BİR BAKIŞ

■ “Şiddet” üzerine düşünmede antropologlar, üç nedenden dolayı önemli katkılar sunabilirler:

Öncelikle, antropologların geleneksel araştırma alanları, XX. yüzyıl boyunca şiddetli çatışmalara, kanlı kıyımlara sahne olan bölgelerdir (etnik bölgeler, eski sömürge toprakları). Pek çok antropolog, araştırma süresi boyunca araştırma öznelinin kırımının, isyanlarının, kendi içlerindeki iktidar çatışmalarının, kanlı hesaplaşmalarının gönülsüz de olsa, tanığı olmuştur. Bu durum günümüzde de devam etmektedir; günümüz dünyasında siyasal çatışmaların büyük bölümü, antropologların çalışmalarını sürdürdükleri ortamlarda, yani Batı Avrupa ve Kuzey Amerika dışında (!) gerçekleşiyor: Afrika, Ortadoğu; Güneydoğu Asya antropologların katkılarını gerektirecek gerekçeler etrafında dönüyor: din ve etnisite...

Konunun ikinci bir yönü de, antropolojik biriki-

min, şiddetin daha az bilinen versiyonlarını, devletsiz, ya da küçük ölçekli toplumdaki şiddet ve şiddetin düzenleniş biçimlerini ele alması, dolayısıyla da şiddete bakışta Batı-merkezci olmayan, kültürler-arası, karşılaştırmalı bir perspektifin geliştirilmesine katkı sağlayacak konumda olmasıdır.

Nihayet, antropolojinin araştırma teknikleri açısından yerellik ve yüz yüze ilişkiler üzerinde odaklanmış olması, bu disiplini şiddetin yerel varyantları ve alabileceği çeşitli biçimleri saptama, hatta öngörebilmede, onu genel bir görüngü olarak ele almaya eğilimli diğer sosyal bilimlere karşısında daha avantajlı kılmaktadır. Böyle bir bakışla, örneğin, ABD’li kadın askerlerin Irak’taki Abu Guraib cezaevinde Müslüman erkek tutsakları soyup boyunlarına zincir takarak dört ayak üzerinde dolaştırmalarını yansıtan fotoğraf, salt ABD emperyalizmi ve/veya saldırganlığının bir başka karesi ola-

rak değil, Müslüman-eril kimliğe yönelik bir iktidarsızlaştırma edimi, bir başka deyişle bir “kültürel şiddet” gösterisi olarak da anlam kazanacaktır.

Öncelikle şunu vurgulamak gerek: antropologların büyük çoğunluğu, “şiddet”in biyolojik kökenli, ya da insan bilinçaltının derinliklerine işlemiş bir görüngü olarak gören/gösteren yaklaşımlara karşı, onun insanlar arasında kültürel (ve ideolojik) olarak yapılandırılmış, kültürel olarak anlamlandırılan ve düzenlenen bir ilişki tipi olduğunu savunur. Bunu göstermek için öne sürülen en bildik argüman, Avrupa kültür çevresinde dahi farklı halkların “şiddet”i farklı anlamlandırıp yorumladıkları, birilerinin “şiddet” olarak gördüğü edimlerin diğerlerince pekâlâ “şiddet” olarak yorumlanmayabileceğidir. Bunun somut örneği, boğa güreşlerinin - örneğin- İngilizler tarafından hayvan haklarına yönelik kanlı bir “ihlâl” olarak alınılırken, İs-

panyollar için machist bir onur'un dışavurumu, estetik bir erillik gösterisi oluşudur.¹ Ya da Türkiye taşrasına bir erkeğin karısını (ya da bir kadının çocuğunu) dövmesinin bir "terbiye yöntemi", bir "otorite gösterisi", bir "hâkimiyet aracı" değil de, bir "şiddet uygulaması" olduğunu kabul ettirmenin zorluğunda olduğu üzere...

Bakışımızı Avrupa dışına, özellikle de yerli kültürlerle çevirdiğimizde, pek çok dilin dilimize "şiddet" olarak çevrilebilecek bir kavramdan yoksun olduklarını görürüz²; bu, hiç kuşku yok ki, onların, bizim ("bir başka kişiye kasıtlı bir şekilde zarar vermek" anlamında) "şiddet" olarak tanımlayacağımız görüngüyü uygulamadıkları anlamına gelmez. Tam tersine, toplumsal yaşamları, güç kullanımına dayanan ve "ötekiler"e zarar veren uygulamalarla dolu. Kuşku yok ki, Anglosakson damgalı çağdaş/Batılı "şiddet" kavrayışı çerçevesinde "şiddetperest" olarak nitelenebilecek toplumlar olduğu gibi, şiddetten kaçınan, ondan uzak duran, onu tanımayan, ya da en azından onun sadece "büyüsel" formlarına başvuran toplumlar da vardır. Örneğin Lowie'nin incelediği, "düşmanını yaraladığı ya da öldürdüğü zaman değil, ona hafifçe dokunabildiği zaman göze giren" Kuzey Amerika Crow'ları; düşmanları bütünüyle ortadan kalkarsa hastalıkları büyü yoluyla defedebilecekleri hedeflerin de yok olacağı kaygısıyla, "zaferle çıktıkları ciddi savaşlardan bir süre sonra, başka topluluklara sığınmak zorunda kalan düşmanlarını arayıp, onları terk ettikleri topraklara kendi elleriyle yerleştiren Yeni Gine Baruyaları; başka Mbutilerin avlakları içinde avlandığında, avlarından hatırı sayılır parçaları avlak sahibi topluluklara gönderen Mbuti Pigmeleri; savaşmayı bilmediklerinden, sömürgecilerle karşılaştıklarında salt pasif direnişe başvuran ve kısa sürede hem katliamlar hem de başışık olmadıkları bulaşıcı hastalıklar sonucu yok olup giden Tierra de Fuego Yaghanları (Akal 1998: 140-141) gibi...

Şiddete ister başvursunlar, ister başvurmasınlar, küçük ölçekli" ya da "başsız" (acephalic) toplumların önemli bir özelliği, tümünün şiddeti sınırlayacak, dengeleyecek kültürel mekanizmalara sahip olmalarıdır. Kim(ler)in kim(ler)e hangi tip ve ne ölçüde şiddet uygulayacağı genellikle kültürel olarak koşullanmıştır; dahası küçük ölçekli toplumlarda "soykırım" gibi bir grubun tüm üyelerini ortadan kaldırmaya yö-

nelecek boyutta şiddet yaşanmaz. "Gayet iyi bilindiği gibi, şiddetin nasıl örgütlenmesi gerektiği hakkında normları bulunmayan pek az toplum vardır; örneğin hangi tür rakiplere karşı hangi tür silahların kullanılması gerektiği bu normlarda yer alır," demektedir Riches (1989: 20) ve buna örnek olarak dallanan soy örgütlenmesi içerisinde yakın akrabalar arasındaki çatışmaların öldürücü olmamasını düzenleyen, kabile-içi kan davalarını "kan bedeli" ödenmesi yoluyla daha fazla kan dökülmesini engelleyen ittifak düzenlemeleriyle Nuerleri ve kendi araştırmalarına konu olan ve alkol tüketimi sırasında aralarında tutuştukları kavgalarda ateşli silah kullanmayan ve öfke duymaları-

na karşın Avrupa kökenli Kanadalı yöneticilere herhangi bir fiziksel zarar vermekten kaçınan K. Kanada Eskimolarını gösterir.

Yine pek çok toplum, yakın akrabalar, giderek akraba topluluğu arasındaki şiddeti ölüme yol açmayacak tarzda tabular ya da diğer mekanizmalarla düzenlemekte, ölümcül kavgaların ancak farklı gruplar arasında gerçekleşmesine izin vermektedir. Örneğin Yanomamöler arasında şiddetin derecelerini tartışan Chagnon (2004: 342), yakın köyler arasındaki kavgalarda "göğüs dövme" ya da "yan tokatlama" gibi öldürücü olmayan biçimlerin tercih edildiğini belirtir. Bu dövüşlerde silah kullanılsa bile, "yakınlar" (akrabalar, hısımlar, komşular) arasında silahların sivri uçlarının değil, sopaların kullanılmasına dikkat edilir. "(...) aynı klanın üyeleri arasındaki cinayet öylesine ciddidir ki, intikamla veya tazmin yoluna gidilmesiyle değil, arındırılması şart olan bir ahlâki kirlenme ile so-

nuçlanır," diyor Copet-Rougier (1989:71).

Evet, (sosyobiyoloji eğilimini izleyenler dışında) antropologlar, küçük-ölçekli/başsız (ya da kabile) toplumların büyük çoğunluğunun, şiddetin kontrolden çıkmasını, dolayısıyla da topyekûn bir yıkılığa dönüşmesini engelleyen kültürel mekanizmalara sahip oldukları konusunda hemfikirdirler. Bazıları ise örneğin Latin Amerika Guayakilerinden hareket eden Clastres (2006) gibi daha ileri giderek, şiddetin "başsız" toplumlarda devletleşmeyi engellemek gibi operasyonel bir işlevi olduğunu savunur.

Clastres'ın bu "iddiası" pek çok antropolog tarafından da abartılı bulunsa bile, antropolojinin şiddetin, insan toplumlarının "kültürel" olarak yapılandırılmış, tanımlanan ve denetlenen bir veçhesini oluşturduğu savı, "şiddet" üzerine düşünmede önemli bir zihinsel araç sağlama-yı sürdürecektir.

Doç. Dr. Sibel ÖZBUDUN*

*Hacettepe Üniversitesi Antropoloji Bölümü'nde öğretim üyesidir.

Kaynakça:

- Akal, C. B. (1998). *İktidarın Üç Yüzü*. Ankara: Dost.
- Chagnon, N. (2004). *Yanomamö, Savaşa Doğanlar*. İstanbul: Epsilon.
- Clastres, P. (2006). *Devlete Karşı Toplum*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Copet-Rougier, E. (1989). " 'Le Mal Court': Başsız bir Toplumda Görünen ve Görünmeyen Şiddet - Kamerun'daki Mkakolar", D. Riches (der.) *Antropolojik Açından Şiddet*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Heald, S. (1989). "Şiddetin Ritüel Kullanımı: Uganda'daki Gisular Arasında Sünnet". D. Riches (der.) *Antropolojik Açından Şiddet*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Marvin, G. (1989). "İspanyol Boğa Güreşinde Şeref, Haysiyet ve Şiddet Sorunu". D. Riches (der.) *Antropolojik Açından Şiddet*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Riches, D. (1989). "Şiddet Olgusu". D. Riches (der.) *Antropolojik Açından Şiddet*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Rosaldo, R. (1996): "Grief and the Headhunter's Rage", R. J. McGee, ve R. L. Warrms (der.). *Anthropological Theory. An Introductory History*. Londra, Toronto, California: Mayfield Publishing Co.

Not: 29 Ekim-3 Kasım 2008 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 13. Pratisyen Hekimlik Kongresi'nde "Şiddet" başlıklı oturuma sunulan tebliğden alınmıştır.

1- Boğa güreşleri konusunda bkz. Marvin 1989.

2- Örneğin Heald (1989: 94) Uganda Gisuları'nda "şiddet" kavramını karşılayacak tek terimin, bir erkeği "yakalayıp" içinde "fokurdayan" "erillik niteliği" lirima olduğunu vurgular. Filipinler'de yaşayan Ilongotlar'da ise liget kavramı "kafa kesme'nin -başarılı bir kafatası avcılığının muzaffer sonunun- gerçekleştirilmesi ve üstün gelmesi" anlamıyla "şiddet"tir; ama hiç de "gayrimişru" olmayan, hatta "bireysel ve topluluksal güç ve neşenin kaynağı" (Heald 1989: 99-100) olan bir şiddet...

KADINA KARŞI ŞİDDET

Şiddet konulu dosya kapsamında “Kadına Yönelik Şiddet” hakkında ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Feride Acar ile söyleştik.

Kadına yönelik şiddetin tanımından hareketle bu tip bir şiddetin ne gibi türleri vardır?

Kadına yönelik şiddet türlerinin çok büyük bir yelpazeye yayıldığını görüyoruz ama en çarpıcı özelliği hangi türü olursa olsun gündelik hayatta normalleştirilmesi. Konu, topluma göre değişiklik gösterebiliyor. Örneğin namus cinayetleri veya kadın sünneti, içinde bulunduğu toplumlarda normal olarak algılanıyor. İlk aşamada kadına karşı şiddeti günlük yaşantı içinde ayırıştırarak bunun şiddet olduğunu söylemek ve fark edilmesini sağlamak en büyük adım.

Toplumumuzda her dört evli kadından üçü evlilik yaşamı içerisinde şiddete maruz kalıyor. Kocaların karılarına tokat atması basit bir olay gibi görülürken, bunun şiddet olduğunun bilincine varılması, ancak ayırıştırılması ve tanımlanması ile mümkün olur. Kadına karşı şiddet, kadın-erkek eşitsizliğinin bir sonucu, yani toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle doğrudan bağlantılı bir olgudur. Ama bu son derece girift bir ilişki. Hem şiddet, eşitsizlikten doğuyor; hem de kadına yönelik şiddet, eşitsizliği yeniden yaratıyor. Dolayısıyla hem sonucu hem sebebi gibi bir durum var.

Kadına karşı şiddetin bir diğer boyutu da coğrafi veya toplumsal bir sınır kabul etmemesi ve son derece yaygın olması. Her toplumda, her dinde, her katmanda var. Dolayısıyla eğitim düzeyi arttıkça şiddet azalmıyor veya sadece geri kalmış toplumlara özgü bir şey değil. En ileri ülkelerde de şiddet var. Bir diğer genel örnek ise, ev içinde kadına karşı yapılan şiddet. Dünya istatistikleri gösteriyor ki; kadınlar en çok kendilerini en güvende hissettikleri evlerinde ve kendilerine en yakın bildikleri babaları, kocaları, ağabeyleri tarafından şiddete uğruyorlar. Bu

travmatik durumu yaşayanların psikolojik durum ve toplumsal uyumlarının iyi olması mümkün değil. Kadına yönelik şiddetin maliyeti hem bireyler hem de toplum için çok yüksek.

Bir diğer yaygın şiddet türü; çok küçük yaşta itibaren kız çocuklarının ev içi veya ev dışında cinsel şiddete uğraması. Savaş alanlarında ve çatışma ortamlarında, Bosna Savaşı'nda olduğu gibi, kadına karşı şiddet muharebe silahı olarak kullanılıyor. Birçok toplumda erkeklerin namusu veya erkeklerin itibarı, ailelerindeki kadınlar üzerinden tanımlandığı için, kadına tecavüz çatışan gruplar tarafından, adeta bir silah gibi birbirlerine karşı kullanılıyor. Çünkü bir tarafın kadınlarına tecavüz etmek o tarafın erkeklerini yaralamak oluyor.

Toplumun düşünce yapısı değişmedikçe kadın-erkek eşitliği sağlanamıyor. Kadın-erkek eşitliği sağlanamayan toplumlarda da kadına karşı şiddetin ortadan kalkması mümkün değil. Bir önemli unsur da şu; kadına yönelik şiddet yalnızca artan eğitim düzeyi ile çözülebilecek bir sorun değil. Eğitimin niteliği ve içeriği kadar, onunla birlikte toplumda eşgüdüm içerisinde kullanılacak araçlar ve benimsenilecek politikaların yönlendirmesi önemli. Hukuk da bu araçlardan birisi.

Şiddet daha mı çok günümüzde eskiye oranla?

Geçmiş toplumlar da şiddete çok açık toplumlardı. Bugünün en büyük farkı şimdi bunu çok daha açıkça konuşuyoruz ve görüyoruz yani kamuoyuna yansıyor, gazetelerde çıkıyor. Hep vardı ama şimdi daha fazla görmeye ve sorgulamaya başladık. Ben bunun da iyi olduğunu düşünüyorum çünkü önce görmemiz, konuşmamız lazım ki önleyici veya engelleyici şeyler yapabilelim.

Şiddet konusunda sizin çalışmalarınızı öğrenebilir miyiz?

Ben akademik eğitimim itibarıyla siyaset sosyoloğuyum. Akademik çalışmalarımda ve uluslararası kuruluşlar çerçevesinde, özellikle Birleşmiş Milletler'de, temel konum “kadın -erkek eşitliği” idi. Kadın-erkek eşitliği konusunun bir tarafı muhakkak kadına yönelik şiddete bağlanıyor. Benim eşitlik konusundaki ilk çalışmam 1980'li yıllarda Türkiye'de üniversitedeki öğretim üyeleri ve akademik kadrolardaki kadın-erkek eşitliği idi. Türkiye genelde kadın-erkek eşitliği alanında bugün hala istenilen yerde olmasa da, üniversitedeki kadın öğretim üyelerinin konumu itibarıyla o yıllarda dahi (%29-30'la) dünyada en önlere yer alıyordu. Nitekim bugün de, Türkiye'de kadın öğretim üyelerinin toplam üniversite öğretim üyelerine oranı %34'tür. Bu dünya standartlarında yüksek bir orandır. Ben bir yandan bu alanda bilimsel araştırma yaparken, öte yandan Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde Türkiye'de ilk master derecesini veren Kadın Çalışmaları Ana Bilim Dalı'nın kurulmasına öncülük ettim ve 1993'de kurulan ODTÜ Kadın Çalışmaları Ana Bilim Dalı'nın 9,5 sene süreyle kurucu başkanlığını yaptım.

1995'te Pekin'de yapılan Birleşmiş Milletler Dünya Kadın Kongresi'nde Türkiye Resmi Heyeti'nde yer aldım. 1997'de ise Birleşmiş Milletler'de kadın haklarını denetleme sorumluluğu verilmiş olan CEDAW Komitesi'ne üye olarak seçildim. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) Türkiye'nin de 1985'ten bu yana taraf olduğu temel bir uluslararası sözleşmedir. CEDAW Komitesi bu

sözleşmenin uygulamasını denetlemekten sorumludur. Ben, 1997 itibaren CEDAW Komitesi'nde üye, raportör, başkan yardımcısı olarak çalıştım ve 2003-2005'de bu Komite'nin Başkanı olarak görev yaptım. 2006'dan bu yana bu defa Avrupa Konseyi'nde kadına yönelik şiddet üzerine bir Avrupa sözleşmesi yapılması yönünde bir takım adımlar atılmaya başlandı; benden de uluslararası uzman olarak bu girişimde yer almam istendi. Avrupa Konseyi üyesi devletlerce kabul edilecek, bütün boyutlarıyla kadına karşı şiddet olgusunu kapsayan bir Avrupa sözleşmesine ihtiyaç olduğuna karar verilmesi sonucunda, böyle bir sözleşme hazırlıkları başladı. Halen devam eden devletlerarası müzakerelerle böyle bir sözleşmenin içeriği oluşturuluyor. Şimdi bu müzakerelere Türkiye adına katılıyorum. Sözleşmenin 2010 yılının sonuna kadar bitirilmesi planlanıyor.

Burada ilgi çekici olan bir husus, böyle bir sözleşmenin dünyanın başka yerlerindeki örneklerine karşın Avrupa'da ilk defa gündeme geliyor olmasıdır. Latin Amerika ülkeleri hatta Afrika ülkelerinin birçoğu bu konuda çok daha atılgıncı ve cesurca adımlar atmalarına karşın, Avrupa ülkeleri yakın zamana kadar daha çekingen davranmıştır. Sanki, kadına yönelik şiddet onların değil de başka ülkelerin ya da göçmenlerin problemiymiş gibi davranarak durumu uzun zaman dışsallaştırmışlardır. Hatta bugün bile bazı muhafazakar çevreler, kadına yönelik şiddetin varlığını kabul etmeyi, ailenin kutsallığı ve aile değerlerine tecavüz gibi algılayabilmektedirler.

Kadına yönelik şiddet konusunda Türkiye'de hukuki ve toplumsal açıdan neler değişti?

Kadına yönelik şiddet konusunda aslında Türkiye'de birçok şey değişti. Konuya iki ayrı boyutta bakmak yararlı olur. Birincisi yasal düzlemdeki gelişmeler. 1997'ye kadar Türkiye'de kadına karşı şiddet ya da aile içi şiddet konusunda herhangi bir yasal düzenleme yoktu. Ceza yasamızda olan normal cezai yaptırımlar bu suçlara da uygulanırdı. İlk kez 1998'de 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun TBMM tarafından kabul edildi ve Türkiye Cumhuriyeti'nde uluslararası standartlara oldukça uygun bir ev içi şiddet yasası uygulamaya girdi. Bu dönemin ertesinde Türkiye'de gündeme gelen geniş bir yasal reform süreci vardır. 2001'de

Medeni Yasa'nın ve 2004'te Ceza Yasası ve daha sonra İş Yasası'nın da değişmesiyle birlikte, Türkiye'de yasaların toplumda var olan cinsiyet eşitsizliğinin nedeni olduğunu düşünmek mümkün değildir. Diğer bir deyişle, ülkemizde artık kadın-erkek eşitliği konusunda sorun kanunlar değildir. Bu da konunun ikinci boyutuna, yani yasalara rağmen halen de önemini koruyan toplumsal kültür ve uygulama boyutundaki eşitsizliğe dikkatimizi çekmektedir.

Duruma kadına yönelik şiddet konusu özelinde bakacak olursak, 4320 sayılı yasa uluslararası standartlarda var olan pek çok unsuru içinde taşımaktadır. Örneğin, aile içinde şiddet olduğu zaman mağdurun korunmasını esas alır; şiddet gören kadınsa, erkeğin evden uzaklaştırılmasını öngörür. Bu yasaya göre aile içi şiddet vakalarında üçüncü şahıslar da şikayetçi olabilir. Ancak bütün bunlar, Türkiye'de kadına yönelik şiddet konusunda durumun etkili şekilde kontrol altında olduğunu söylemeye yeter mi? Hayır çünkü maalesef ülkede yasanın destekleyicisi olması gereken kurumsal yapılar yetersizdir. Bir yandan polise, "Yasaya göre kadın evinde kalacak", "şiddet uygulayan kişi evden uzaklaştırılacak"

denilmekte, öte yandan ailenin geçimini sağlayan tek kişi erkek olduğu için kadın ve çocukların ekonomik güvencesizliği ayrı bir sorun yaratmakta; kadınları şiddet gördükleri evlerde, şiddet uygulayan erkeklerle birlikte yaşamaya zorlamaktadır. Bu tür destek ve koruyucu mekanizmaların (örneğin sığınma evi) eksikliği veya yetersizliği nedeniyle yasanın kendisi iyi olsa da Türkiye'de iyi uygulanmamaktadır.

Öte yandan insanlar kadına karşı şiddetin, kadın-erkek eşitsizliğinin sonucu olarak ortaya çıktığını düşünmüyorlar. Nitekim bizim yasamızın da adı bile Ailenin Korunmasına Dair Kanun. Yani korunması gereken aile kurumu olarak görülüyor. Oysa burada öncelikli olan birey-

lerin korunması gereğidir; çünkü şiddete uğrayan yani temel insan hakları ihlal edilen bireydir, kadındır.

Toplumsal kültür ve yerleşik davranış biçimlerinden kaynaklanan bir güdüyle çok defa yeni yasaların yapımında ve uygulanmasında dirençle karşılaşılrsa da, olumlu adımlar atıldığı da bir gerçektir. Örneğin, yeni Türk Ceza Yasası bağlamında artık töre cinayetleri işleyenlere ceza indirimi uygulanmamakta, çoğu kadınlara yönelik olarak işlenen cinsel nitelikli suçlar bireyin haklarını ihlal eden davranışlar olarak cezalandırılmaktadır.

Bu konularda son yıllarda medyanın tavrı da önemli ölçüde değişmiştir. Örneğin, töre cinayetlerini olağanlaştıran bir yaklaşımdan giderek uzaklaşmış, ciddi medya kuruluşları kadınlara karşı işlenen bu tür cinayetlere ve kadına yönelik her türlü şiddete karşı çıkan kampanyalar açmışlardır. Medyanın bu konuya gösterdiği ilginin, olumsuz sonuçları da olmaktadır. Bu konuların uzman olmayan kişiler tarafından konuşulması ve şiddet vakalarını anlatan mağdurların gündelik hayatlarına geri dönünce daha büyük şiddetle karşılaşmaları gibi.

2003 -2004'ten bu yana Türkiye'deki kadın-erkek eşitliği politikalarında yalnızca iki alanda adım atıldığını düşünüyorum. Bunlardan bir tanesi kadına yönelik şiddet, ikincisi de kız çocuklarının eğitimi konusu. Birinci konuya ilişkin daha ziyade yasal değişiklikler ikincisine ilişkin olarak da, yaygın kampanyalar söz konusu oldu. Son dönemde kadına yönelik şiddet konusunda da daha fazla toplumsal bilinç yaratma ve uygulamaları dönüştürme gayreti görülüyor. Türkiye'deki muhafazakar iktidar kadına yönelik şiddetin engellenmesini aile kurumunu korumanın bir vasıtası olarak ele alıyor. Avrupa'daki muhafazakar hükümetler de şiddet üzerinden aileye hücum edildiğini düşünüyorlar, onun için de şiddeti gündemden kaldırarak aile kurumunu korumak güdüsüyle hareket ediyorlar. Ülkemizde de, kadını korumanın aileyi korumak olduğu düşünülüyor; kadına yönelik şiddetin bir toplumsal cinsiyet eşitsizliği sorunu olduğu görmezden geliniyor. Nitekim Türkiye'de kadın-erkek eşitsizliğinin pek çok başka yansımaları da varken -örneğin istihdam, siyasete katılım-bunlar hükümet politikalarında devre dışı kalmış durumda. Halbuki bütüncül cinsiyet eşitliği politikalarının olmadığı durumlarda kadın-erkek eşitsizliğinin en bariz yansıması olan kadına yönelik şiddetle mücadelenin başarılı olması düşünülemez.

Çok Teşekkür ederiz.

Şule ŞAHİN (PSY'85)

bireyin ya da topluluğun güçlülüğü ve yaratıcılığı ile ters orantılıdır, yaratıcı bir biçimde yaşayan bir insan öç alma gereksinimi duymaz, üretici yaşama süreci ona geçmişte gördüğü zararları unutturur. Üretme yeteneği öç alma isteğine ağır basar. Öç alıcı şiddetin bir türü de inancın yıkılmasından doğan yıkıcılıktır. Kişinin inancının yıkılmasının sebebi tek bir olay olabildiği gibi, daha çok küçük deneyimlerin birikimidir. Her kişinin bu tür deneyimlere gösterdiği tepkiler değişiktir. Bazen bu tepki insanı yaşamdan nefret etmeye kadar götürebilir.

Yukarıda kısaca açıklanmaya çalışılan şiddet türleri bir şekilde yaşama hizmet ederler oysa hastalıklı olarak tanımlanacak şiddet türü "ödünleyici şiddet" güçsüz kişide üretici etkinliğin yerine geçen davranış biçimidir. Burada güçsüzlük insanın, kaygı, yetersizlik, zayıflık gibi nedenlerden dolayı eyleme geçememesidir. Güçsüzlüğün yarattığı acı ile insanca denge bozulur ve insanın yoketme gücü devreye girer. Yaşam yaratmak güçsüz insanda bulunmayan istencini belli bir amaca yöneltmesi ve bu amaca ulaşmaya dek çabasını sürdürmesi gibi bazı yetileri gerektirmektedir. Bu yetilerini kullanamayan insanlar, insan olmak, nesne durumunu aşmak istemeleri sonucunda şiddete başvururlar. Ödünleyici şiddete çok yakın olan başka bir şiddet türü de insan olsun olmasın, bir canlı üzerinde tam ve kesin denetim sağlama dürtüsüdür. Bu dürtü sadizmin özünü oluşturur. Sadizm başka birisinin üzerinde tam bir egemen-

lik kurmak, onu isteklerimizin çaresiz nesnesi durumuna sokmak, onun tanrısı olmak, onunla istediğimiz gibi oynayabilmek gibi bir tek temel dürtüye dayanır. İnsanın yıkıcı ve sadist yeti geliştirmesinin sebebi yaşamı yaratamadığı için yok ederek kendini insan olarak hissetmesidir. Ödünleyici şiddetten kurutulmanın tek çaresi, insanın içindeki yaratıcılığı insanca güçlerini üretici bir biçimde kullanma yetisini geliştirmektir, yani "güçlü insan" olmaktır.

Artık eskimiş olan bir şiddet türü de "kana susamışlık"tır. Bütünüyle doğa bağımlı olan insanın kan tutkusudur. İlkel insan gelişmekten tümüyle insan olmaktan korktuğundan zaten içinde var olan öldürme tutkusu yaşamı aşmanın bir yolu olmuştur. Bireysellik öncesi varoluş durumuna dönerek hayvanlaşıp aklın getirdiği sorumluktan kurtularak yaşama bir yanıt bulmaya çalışan insanda kan, yaşamın özü olup çıkar. Kan akıtarak kişi kendisini canlı, güçlü, eşsiz ve başkalarından üstün hisseder. İnsanlık tarihinin kanla yazılmış olması aslında insanın içinde var olan ilkelliğin her devirde bir şekilde dışa vurması olarak da kabul edilebilir.

Şiddetin her türü kötü eylemler olarak değerlendirilebilir, yine Fromm'a göre kötülük insana özgü bir olgudur, insana özgü sevgi, akıl ve özgürlüğü yok etme çabasıdır. İnsanda kötülüğün her türünü düşünme ve bunları gerçekleştirecek eylemleri tasarlayabilme gücü vardır. Ancak insan kötük yapmaya yatkın olduğu gibi iyilik yapmaya da yatkındır. Her iki yatkınlık belli

bir denge oluşturuyorsa insan seçmekte özgürdür. Şiddet eğilimleri/kötülük ağır basıyorsa insan karar verme özgürlüğünü yitirmiştir artık. İnsan kendini yöneten doğal ve toplumsal güçlerin bir nesnesi olsa da yalnızca bu koşulların etkisinde değildir. Elinde belli sınırlar içinde de olsa dünyayı dönüştürebilecek, değiştirebilecek istenç, yeti ve özgürlük vardır. İnsanın özgürleşebilmesi için de kendisini etkileyen, davranışlarını belirleyen güçlerin farkında olması gerekmektedir. Tüm kutsal öğretilere göre Tanrı bile insanın seçme özgürlüğüne karışmaz; iyiliği gerçekleştirecek ölçütleri öğretmek, kötülüğü tanıtmak, insanları uyarmak ve kötülüklerle karşı direnmelerini sağlamak amacıyla habercilerini/peygamberlerini göndererek yol gösterir. Tüm bunlardan sonra insan iyiliğe ya da kötülüğe yönelik çabasıyla başbaşa bırakılır ve karar yalnızca onundur, yani eylemlerinden sorumludur.

İnsanın içinde şiddete yönelik eğilimlerin var olması ve karşı karşıya bulunduğu toplumsal koşulların onu şiddete yöneltmesi gibi bir açıklamaya şiddet meşrulaştırmamalıdır. Kişinin sahip olduğu yeteneklerinin farkında olarak ve yaşamında yapacağı tercihler ile buna karşı durabileceği gerçeği gözardı edilmemelidir.

M. Nilgün EGEMEN (CHE'89)

Kaynak: Erich Fromm, Sevginin ve Şiddetin Kaynağı, Payel Yayınları, Bilim Kitapları Serisi, 1994

ÇOCUKLARA YÖNELİK ŞİDDET

Çocuklar dünyanın her yerinde şiddete maruz kalmaktadır. Şiddet; kültür, sınıf, eğitim, gelir düzeyi veya etnik köken gözetmeksizin pek çok farklı ortamda gerçekleşir. Bunlardan bazıları sosyal ve kültürel normlar nedeniyle farklı biçimlerde doğmaktadır. Şiddet sadece fiziksel değil, psikolojik boyutta da ortaya çıkabilmektedir. Psikolojik şiddet; hakaret, ayrımcılık, aşağılama, ihmal ve istismar olarak sayılabilir. Şiddetin çocukların gerek fiziksel gerekse ruhsal sağlıkları üzerindeki etkileri oldukça yıkıcıdır. Çocukların şiddetten korunmaya kayıtsız şartsız hakları vardır!

Aşırı derecedeki bazı şiddet olayları zaman zaman gazetelere yansıyor olabilir ancak çocukların bildirimleri ve araştırmalar, gündelik yaşamda tekrarlanan ufak tefek şiddet olaylarının da çocukları anlamlı biçimde etkilediğini göstermektedir. Her ne kadar bazı şiddet biçimleri beklenmedik olsa da çoğu, çocuğun tanıdığı ve güvendiği kişiler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Şiddetin görüldüğü ortamlar

1. Evde ve ailede

Çocukların en mutlu oldukları zaman evde ailelerinin yanında oldukları anlardır. Aile ortamı çocuğun korunması, fiziksel ve ruhsal sağlığının temini için en temel yerdir. Ancak hem ülkemizde hem de dünyanın farklı ülkelerinde ebeveynler başta olmak üzere, aile üyelerinin çocuklara şiddet uyguladığı bildirilmektedir. Bunların arasında fiziksel ve cinsel istismar ile psikolojik taciz ve ihmal sayılabilir.

Çocuklar disiplin adı altında fiziksel tacize uğramakta veya acımasızca cezalandırılmaktadır. Hakaretler, isim takma, yalnız bırakma, reddetme, tehdit etme, çocuğu umursamama veya küçümseme, çocuğun ruh sağlığına zarar verebilecek niteliktedir. Bu tür psikolojik tacizler çocuğun gelişimine engel olabilir. Cinsel taciz vakalarına bakıldığında ise çocukların en sık aile üyeleri tarafından taciz edildiklerini görüyoruz. Bu tür taciz vakaları genellikle kapalı kapılar ardında uygulanır ve utanç ya da korku gibi duyguların aile üyeleri tarafından paylaşılması nedeniyle orada da kalır. Her tür taciz, çocuğun üzerinde yaşam boyu sürebilecek nitelikte etki yaratabilir.

Çocuk ölümlerinin büyük bir kısmında ihmal, temelde yatan bir faktördür. Özellikle özür

çocuklar ihmal vakalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Ülkemizde sık sık yaşanan çocukların sokaklarda çalıştırılması, erken evlendirme ve töre cinayetleri de ailenin çocuğa yönelik istismarının örnekleridir.

2. Okullarda

Çocukları şiddetten korumak yönünde okullar da önemli görevler üstlenmelidir. Çocuklar yaşamlarının önemli bir bölümünü okullar ve dersane gibi ortamlarda geçirmektedirler. Bu ortamlarda çocuklar maalesef şiddete maruz kalmakta, hatta şiddeti bu ortamlarda öğrenmektedirler.

Okullarda dayak ya da kulak çekme gibi fiziksel uygulamaların yanı sıra hakaret ve aşağılama gibi olumsuz tutumlar da sergilenmektedir ("salak", "aptal", "beceriksiz", "arkadaşınız ödevini yapmamış ona küsün" vb.). Çocuklar arası kavgalar ve kabadayılık gösterileri de okullarda görülebilen şiddet biçimleridir. Okullar bu tür kabadayılık gösterilerini ciddiye almaz ya da çocuklar bu tür olayları bildirmekten korkarlarsa olaylar tırmanmakta ve psikolojik şiddet fiziksel şiddete varan düzeylere ulaş-

abilmektedir. Özgüven ve kişilik gelişiminin bir parçası olan çocukluk ve ergenlik süreçlerinde yaşanan bu tür şiddet olayları da çocuğun yaşamı boyunca taşıyacağı izler bırakabilir. Okullar toplumun önemli bir parçasıdır ve toplumda yaşanan kültürel olaylar ve "çeteleşme" okullarda da görülmektedir.

3. Bakımevleri ve adli sistemde

Dünyanın her yerinde sayısı sekiz milyona yakın çocuk bakımevlerindedir. Bu çocukların pek çoğu ebeveynleri olmadığından değil, aile içi şiddet, maddi imkansızlıklar, ailenin çözülmesi gibi nedenlerden dolayı orada bulunmaktadır. Bazı kurumlarda çocuklar bakımverenlerin ya da diğer çocukların şiddetine maruz kalabilmekte, islahatlarındaki çocuklar da dayak ve benzeri şiddet olayları ile karşılaşabilmektedir. Ayrıca bu kurumlardaki çocuklar arasında oluşan hiyerarşiler sonucunda da çocukların çocuklara uyguladığı şiddet olayları da sıklıkla yaşanabilmektedir. Bu kurumlarda yaşanan diğer bir sorun da ihmaldir.

4. İşyerlerinde

Dünyanın her yerinde yasal veya yasal olmayan biçimlerde çocuklar çalıştırılmaktadır. Bu

Aşırı derecedeki bazı şiddet olayları zaman zaman gazetelere yansıyor olabilir ancak çocukların bildirimleri ve araştırmalar, gündelik yaşamda tekrarlanan ufak tefek şiddet olaylarının da çocukları anlamlı biçimde etkilediğini göstermektedir.

çocuklar için fiziksel, cinsel veya psikolojik istismar da sıklıkla söz konusu olmaktadır. Çocukları çalışmaya zorlamak veya işyerlerinde kontrol altına almak için çeşitli şiddet uygulamaları yapılmaktadır. Dayak ve hakaret bunların başında gelenleri ve çok sık uygulanan yöntemleridir.

Genellikle şiddeti uygulayanlar işverenler olmakla birlikte, çocuğun birlikte çalıştığı kişiler, müşteriler ve aradaki birçok kişi daha olabilir. Çalışan çocuklar üzerinde yapılan araştırmalar çocuk yaşta çalışmanın kendisinin çocuklara uygulanan bir çeşit şiddet olduğunu öne sürmektedir.

5. Toplumda

Çocuklar toplum içine spor yapmak, oyun oynamak ve arkadaşlarıyla buluşmak için çıkabilirler. Bilgisayarlarıyla internete bağlanan çocuklar da aslında toplum içine çıkmış olurlar. Ancak tüm bu durumlarda çocuklar şiddete maruz kalabilirler. Basın, telekomünikasyon ve iletişim sektörleri de şiddetle ilişkili olabilir. Basın şiddeti zaman zaman abartılı biçimde kullanılmaktadır.

Toplumda sokak çocukları da ciddi biçimde sokak çetelerinin şiddetine maruz kalabilmektedirler. Ayrıca gerek fiziksel gerekse de cinsel içerikli şiddete en fazla maruz kalan grupların başında gelmektedirler.

İnternette sohbet odalarında çocukların tuzağa düşürülüp cinsel tacize maruz bırakıldıkları, yine internet üzerinden şiddet içerikli görüntülere maruz kaldıkları veya sanal oyunlar içerisinde şiddet görüntülerine maruz kalabildikleri bilinmektedir.

Çocuklara Yönelik Şiddetin Önlenmesi İçin Neler Yapılmalı?

Hem ülkemizde hem de tüm dünyada çocukların şiddetten korunmaları için pek çok çalışma yapılmaktadır. Çocukların korunmasına yönelik uluslararası anlaşmalar imzalanmakta ve hükümetler iç düzenlemeler ile bunları uygulamaya koymaktadır. Ayrıca, aileden toplumsal boyuta kadar her düzeyde farkındalık yarat-

mak da çocuklara yönelik şiddetin önlenmesi açısından önemli adımlar atılmasını sağlamaktadır. Ebeveynlerin, çocuklarını koruma ve çocukların da kendilerini koruma yönündeki becerilerini geliştirmek, şiddetin önlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Okullarda gerek öğrencilerin kendi aralarında gerekse eğitimcilerin uyguladığı şiddete yönelik çok açık ve net yaptırımlar uygulanması şiddetin önünü alma yönünde yardımcı olabilir. Çocukların toplum içinde güvenle oynayabilecekleri, eğlenebilecekleri ve sosyal etkileşimlere girebilecekleri ortamların artırılması gerekmektedir.

Güvenlik güçlerinin (polis, jandarma) çocuk hakları eğitiminden geçirilmesi ve çocukların gelişimsel dönemleri hakkında eğitilmesi de özellikle düşünülmesi gereken konulardan biridir.

İnternet, TV, cep telefonları ve şiddet içerikli oyunların kullanılmasına yönelik standartlar geliştirilip ailelerden başlanarak tüm toplumun bilgilendirilmesi ve farkındalık yaratılması da şiddetin önlenmesi yönünde anlamlı bir değişiklik sağlayabilir.

Dr. Psk. Aylin İLDEN KOÇKAR (PSY'99)

*Bilkent Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nde öğretim görevlisidir.
www.aylinildenkockar.com

DOĞA-İNSAN İLİŞKİLERİNDE ŞİDDET

Doğa Her Zaman **Sabırlı** Değildir

■ Toprak, su ve hava tarımsal üretimin üç temel faktörüdür. Bu üç faktör hem üretimin hem de yaşamın vazgeçilmezidir. Özellikle toprak ve su gibi temel varlıklar sadece ülkelerin ve o ülkede yaşayan insanların değil, tüm canlıların ortak malıdır. Bundan dolayı da her üç üretim faktörünü korumak, sürdürülebilir kullanımını sağlamak ve insanoğlunun şiddetinden alıkoymak herkesin ortak sorumluluğundadır. İnsanların doğada üretim için kullandıkları faktörler üzerindeki baskıyı-şiddeti ortadan kaldıramazsak veya en azından azaltmazsak gelecekte doğanın insanlar üzerindeki şiddetinin faturasının daha ağır olacağı birçok olayda kendisini göstermektedir. Kuraklık, çölleşme, erozyon, taşkınlar vb. olaylar bu faturanın belgeleridir.

Türkiye'nin toplam yüzölçümü yaklaşık 80 milyon hektardır. Bunun yaklaşık olarak %36'sı işlenen arazi, %27,6'sı çayır-mera arazisi, %29,8'i orman-fundalık arazisidir. 1948 yılından yani İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Marshall Yardımları kapsamında ülkemize gelen traktörlerle beraber ormanlar, meralar, topraklar üzerinde adeta şiddet uygulaması başlamıştır. 1948 yılında 15,4 milyon hektar olan ekili-dikili alanlar günümüzde yaklaşık 28 milyon hektara ulaşmıştır. Özellikle ormanların, meraların tarıma açılması, traktörlerle işlenmesi hem meraların hem de ormanların giderek azalmasına ve dolayısıyla doğal dengenin bozulmasına yol açmıştır. Artık ülkemizin her yerinde erozyon, sel, toprak kayması vb. olaylarla karşılaşmaktadır. Ülke topraklarının %80-85'inde erozyon görülmektedir. Arazi varlığımızın %6,5'i I'inci sınıf, %8,8'i II'nci sınıf, %9,8'i III'üncü sınıf, %9,4'ü IV'ncü sınıf tarım arazisidir. Her türlü tarıma elverişli arazilerimizin oranı yalnızca %6,5'dir. Yani, arazi açısından, verimli toprak varlığı açısından zengin bir ülke değiliz.

Tarımsal üretim faktörlerinin önemli bir bileşeni olan "su" tüm dünyanın öncelikli konuları arasındadır. Ülkelerin zenginlik-yoksulluk ayrımında artık su da önemli bir kaynak olarak ortaya çıkmaktadır. Ülkeler yatırımlarının önemli bir bölümünü suyun geleceği üzerine kurgulamaktadır. Vazgeçilemez bir doğal kaynak olan suyun eksikliği hem insan hayatı hem de diğer

canlılar için yaşamın temel dayanağıdır. Eksikliği bitkisel ve hayvansal üretimi kısıtlar. Bugün dünyada açlık çeken ülkelerin en önemli sorunu suyun kıt olmasından kaynaklanmaktadır. Bugüne kadar su açısından hep zenginmiş gibi görünen ülkemizde de durum giderek kötüye gitmektedir. Verilere göre nüfus artışı bu hızla giderse ülkemiz 2020 yılından sonra "su fakiri" ülkeler kategorisine girecek ve açlık, susuzluk tehlikesi kendini daha fazla hissettirecektir. Türkiye'de suyun kirliliği, amaç dışı kullanımı yanında yanlış alanlarda kullanımı da önemli birer sorundur. Su tüketiminin %11'i sanayi, %15'i içme ve kullanma ve %74'ü ise tarımsal üretim amacıyla yapılmaktadır. Tarımda tüketilen suyun yaklaşık %90'ı vahşi-salma sulama biçiminde olmaktadır. Bilinçsizce, gereğinden fazla ve zamansızca su tüketimi hem ülke kaynaklarına zarar vermekte hem de gelecek açısından tehlike oluşturmaktadır. Suyu karşı şiddetin faturası da ağır olmaktadır. Bugün 1 milyon hektardan fazla bir tarım alanı yanlış, bilinçsiz sulama sonucu ya devreden

çıkış ya da verimlilikten uzaklaşmıştır. Kuraklık ile birlikte gündeme gelen "suyun akılcı kullanımı" insanoğlunun belki de yıllar boyu devam eden hovardalığının bir sonucudur ve bu sonucun bedelini de herkes doğrudan veya dolaylı bir biçimde ödemektedir.

Doğa-üretim-insan arasındaki denge ve barışık yaşama ancak insanların duyarlılığı, doğayı gözetken politikaların uygulanması, doğayı her an paraya çevrilecek bir meta olarak bakılmaması düşüncesiyle oluşabilecektir. Maddi değerler bize emanet olarak bırakılan doğadaki varlıkları sorumsuzca kullanma ve üzerinde şiddet uygulama, sahiplenme hakkını vermemelidir. Unutulmamalıdır ki, doğa her zaman ve her yerde sabırlı değildir. Doğa ile şiddet oyununa girmemek gerekir. Girildiği takdirde de bu oyunun galibi "insan" olmayacaktır.

Doç. Dr. Bülent GÜLÇUBUK*

**Ankara Üniversitesi Kalkınma Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü*

Şiddetin Farklı Yüzleri

“Çıkarlarımız Ortak” yazısı Paris Komünü kurulduğunda Paris’in çevresindeki yakın köylere balondan atılan bir yazı. Ama anlamı o günlerle sınırlı bir yazı değil. Elinizdeki yazının amacı şiddeti durdurmanın, ortak bir çıkar oluşturduğunu anlatmak. Nasıl yapacağız? Şiddet durdurmak nasıl bir ortak çıkar oluşturuyor? Bütün bunları, akademik bir teori çerçevesinde anlatmaya çalışacağım. Ben bu teoriyi, aynı zamanda pratiğin de teorisi olarak görüyorum.

Uluslararası bir barış aktivisti ve teorisyeni, Johan Galtung'un şiddet üzerine geliştirdiği bu teori, birçok alanda yeni açılımlar ve algı sıçramaları yaratmıştır. Teorinin kurduğu şiddet üçgeni çok basit. Galtung (1996), 3 tür temel şiddet formundan bahseder: doğrudan şiddet, yapısal şiddet ve kültürel şiddet. Bu formlar bir üçgen şeklindedir ve birbirilerini beslerler. Bu durumda, sadece tek bir formunun engellenmesi şiddeti ortadan kaldırmaz. Şiddet çemberinin çok katmanlı analizi ve bu analiz sonucu, ortaya çıkartılacak mücadele ile şiddet önlenabilir veya ortaya çıkması durdurulabilir. Peki nedir bu şiddet formları?

Öznesi olan şiddet, doğrudan şiddettir. Bu, şiddete uğradığınızda, doğrudan sizi bir kişi ile muhatap bırakan ilişki türüdür. Buna bağlı olarak yapısal şiddet, ismi üzerinde öznesini bir kişinin oluşturmadığı toplumsal, siyasal ve ekonomik yapıların uyguladığı şiddettir. Kültürel şiddet ise, hem yapısal şiddeti hem de doğrudan şiddeti (bazen sadece bir tanesini ama böyle bir durumda bile birini doğrudan diğerini ise teşvik ederek) meşru hale getiren şiddettir. Burada şunu gözden kaçırmamalı: Şiddet, insanın yaşamsal ihtiyaçlarını (nefes almak, yaşamak..vb.), iyi olma ihtiyacını (dedikodusuz, sömürsüz bir yaşam), kimlik gereksinimlerini (sosyalleşebilmek, ayrımcılığa uğramamak..vb.) ve özgürlük ihtiyacını (hapsedilmemek, baskıya maruz kalmamak, düşünce özgürlüğü..vb.) baltalayan bir ilişki biçimidir. Ve hem doğrudan şiddet hem de yapısal şiddet bahsettiğim insana ait gereksinimleri farklı yöntemlerle engeller. Kültürel şiddet ise, dil,

din, ideoloji, sanat, pozitif bilimler, kozmoloji gibi kaynaklardan beslenerek bu ilişki biçiminin türemesi için zemin yaratır. Ve böylece, üçgen tamamlanır. Haydi örnek bir şiddet bulmacası çözelim..

Örneğimi, 25 Kasım'ın Kadına Yönelik Şiddet Günü olması sebebiyle, kadına yönelik şiddet biçimlerinden birisinden seçeceğim. Bir grup kadın olarak son zamanlarda yakından takip ettiğimiz bir dava var. Hani şu medyada nam salan Kasklı Tecavüzcü Davası. Biliyorsunuz, bir kişinin başka bir kişiye tecavüzü yasalarımıza göre suç ve bir şiddet biçimi. Bunun doğrudan bir şiddet olduğu su götürmez. Dava süresince, birçok takipçi kadının dikkat çektiği şey; bir kadının tecavüze uğraması durumunda bunu ilgili yerlere bildirirken yaşadığı yapısal şiddetti. Örneğin: karakol ve mahkemelerde tecavüze maruz kalan kadınların sorgulanma biçimleri, “yakınlarım ne der?” düşüncesi ve belki de en önemlisi, namusun kirletilmiş olması durumu. Bunlar öznesi belli olmayan toplumsal mesajlardır. Öznesiz oluşu bir muhatabin olmadığı anlamına gelmiyor. Daha çok muhatabin bir yapı olmasından ileri geliyor. Son olarak başka bir konu var. “Kasklı tecavüzcü” hakkında tanımlanan suç:-, hukuki dil ile “Irza geçme” olarak adlediliyordu. Irza geçmek, biraz önce bahsettiğim “namus” yoluyla yapısal şiddeti olumlayan ve de meşru hale getiren bir dil kullanımı. İşte size kültürel şiddet. Dava sonucunda, “Kasklı Tecavüzcü” 20 yıla mahkum oldu. Ancak, bu ceza şiddet çemberinin sadece bir kısmını kapsıyor. O da doğrudan şiddetin cezalandırılması. Diğer şiddetlerin son bulması için ise, hem toplumsal hem de bireysel inisiyatifler gerekiyor. Çünkü hem bu yapıları hem de bu yapının şiddetini meşru hale getiren dili bizler kullanıyoruz. İşte tam da bu yüzden, şiddetin son bulmasını kim istemez ki? Zira, bu hepimizin ortak çıkarı.

Eda ACARA (SOC'04)

Kaynakça

Galtung, Johan. 1996 “Cultural violence”, Syf. 196-210 içinde *Peace by Peaceful Means*, Londra: Sage Publications.

1-Dava ile ilgili linkler için bkz. <http://www.hurriyetport.com/news/122/ARTICLE/14152/2009-10-02.html>, <http://feministbiz.blogspot.com/feeds/posts/default>, http://www.ucansupurge.org/index.php?option=com_content&view=article&id=458%3Aadalet-de-bazen-iler&catid=48%3Ayenihaberler&lang=tr,
2-TDK'ya göre, ırzın tanımı: Bir kimsenin, başkaları tarafından dokunulmaması ve saygı gösterilmesi gereken if-feti: “Bekçiye mahalle, ırzını, namusunu, malını canını tereddütsüz teslim edebilir.” -S. Ayverdi
3-Şu anki TCK'da ırza geçmek fiili değişmiş durumda ancak, 1 senelik bir dava olduğu için bizim dava seyrimizde henüz değişiklikler yapılmamıştı.

ORHAN VELİ'Yİ ANARKEN

Kısa Ama Çok Yoğun Bir Yaşam

1914 Bir Garip Orhan Veli Kanık, 13 Nisan'da İstanbul'da Boğaziçi'nde Velinin oğlu olarak doğdu.

Ben Orhan Veli

"Yazık oldu Süleyman Efendiye"

Mısra-i meşhurunun mübdii..

Duydum ki merak ediyormuşsunuz,

Hususi hayatımı,

Anlatayım:

Ewvela adamım, yani

Sirk hayvanı falan değilim.

Burnum var, kulağım var,

Pek biçimli olmamakla beraber.

Bir evde otururum,

Bir işte çalışırım.

Ne başımda bulut gezdiririm,

Ne sırtımda mühr-ü nübüvvet.

Ne İngiliz kralı kadar

Mütevazıyım,

Ne de Celâl Bayar'ın

Sabık ahır uşağı gibi aristokrat.

Ispanağı çok severim

Puf böreğine hele

Biterim

Malda mülkte gözüm yoktur.

Vallahi yoktur.

Oktay Rifat'la Melih Cevdet'tir

En yakın arkadaşlarım.

Bir de sevgilim vardır pek muteber;

İsmi söyleyemem

Edebiyat tarihçisi bulsun...

1925-32: Ankara'ya taşındılar. Ankara Gazi İlk okulunda okudu. Oktay Rifat ve Melih Cevdet ile tanıştı. Bir süre sonra bara gitmeye ve raki içmeye başladı. Ankara İstanbul arasında geçen yaşamı İstanbul izi taşır. Ankara "İstanbul"a gidemeyenlerin İstanbul'da Tutunamayanların" şehri olarak ona kazalar, tuzaklar kurmuştur.

1933: Ankara Lisesini bitirdi. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde iki yıl okudu. Bu arada Talebe Cemiyeti başkanlığı yaptı. Para kazanmasını ve sefalet çekmesini öğrendi.

Bedava yaşıyoruz, bedava;

Hava bedava, bulut bedava,

Dere tepe bedava;

Yağmur çamur bedava;

Otomobillerin dışı,

Camekânlar bedava;

Peynir ekmeğe değil ama

Acı su bedava;

Kelle fiyatına hürriyet,

Esirlik bedava;

1936: Ankara'ya döndü. PTT'de çalıştı. İlk şiiri Varlık dergisinde çıktı.

Politik duruşu halka yakın ve hatta halkın içinde gelişmiştir. Şiirindeki yalınlık ve anlaşılabilirlik bunu göstermiştir. Politik bir şair olmamış, Özgür Nazım Hikmet için arkadaşlarıyla yaptığı 3 günlük açlık grevi ses getirmiştir

1939 Ankara'da bir otomobil kazası geçirdi.

Su kavga bir bitse dersin,

Acıkmasam dersin,

Yorulmasam dersin;

Çişim gelmese dersin,

Uykum gelmese dersin;

Ölsem desene!

1941: Arkadaşları Melih Cevdet ve Oktay Rifat'la ilk şiir kitabı Garip'i yayımladı.

Ağlasam sesimi duyar mısınız,

Mısralarımda;

Dokunabilir misiniz,

Gözyaşlarıma, ellerinizle?

*Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kıfayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.*

Bir yer var, biliyorum;

Her şeyi söylemek mümkün;

Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;

Anlatamıyorum.

1950: 10 Kasım'da Ankara'da karanlık bir sokakta Belediyenin kazdığı bir çukura düştü. Başından yaralandı. 13 Kasım'da İstanbul'a geldi. Hastaneye yatırıldı. Alkol zehirlenmesi teşhisiyle tedavi edildi. 14 Kasım'da Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde beyin kanamasından öldü.

Gün doğmadan

Deniz daha bembeyazken çıkacaksın yola.

Kürekleri tutmanın şehveti avuçlarında,

İçinde bir iş görmenin saadeti,

Gideceksin...

dedi mi giderken bilemeyiz ama, ölümü üzerine dostu Halim Şefik'in kaleme aldığı "Otopsi" şiiriyle veda edelim.

Morgda açılınca kafatası

Doktor beyler beyin gördüler

İndirince ten kafesine neşteri

Doktor beyler yürek gördüler

Yürekte ne gördüler dersiniz?

Yürekte memleket gördüler

Dünya gördüler

Bir de dost gördüler

Ama bu işte doktor beyler

Doğrusu geç kaldılar

Çok geç kaldılar.

Günümüzde pek çok şiiri bestelenerek, name-lerde anılmaya devam edilmektedir.

Beykoz belediyesi, şairin sonsuz kapıdan geçerek işişi gidişinde kendisine sevgi ve saygılarını aktarmıştır. ODTÜ'lülerin, Çankaya'nın aydınlık yüzlerinin ve belediyesinin kendisini ölümüne sebep olan kazayı geçirdiği ilçede de anması umuduyla...

Barış Emek ERGİN (CE'89)

AÇLIK

■ Knut Hamsun, Norveç edebiyat dünyasının önemli yazarlarından birisidir. 1859–1952 yılları arasında yaşayan Hamsun'ın Türkçe'ye çevrilmiş on iki tane eseri bulunmaktadır. Gerçekçi roman akımı içerisinde önceki yazarlardan farklı bir teknik geliştirerek yeni bir gerçekçi akımda yazdığı için, 1920 yılında 'Göçebe' adlı üç bölümlük romanı ile Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanmıştır. Knut Hamsun edebiyatın gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır. Yazar, gençlik yıllarında

yazar olmak için verdiği mücadeleyi etkileyici bir dille 'Açlık' adlı eserinde anlatmıştır. Aynı zamanda yazarın ilk eseri olan kitabı bu ayki sayımızda sizlere tanıtmaya çalışacağım.

Roman kahramanının (isminden hiç söz edilmez) ideali bir yazar olmaktır. Yazar olmak için yaşar. Parklarda bahçelerde sabahlar, çoğu zaman aç olarak dolaşır. Bunun yanında oldukça gururlu ve hayal gücü zengin bir gençtir. Kiralık bir odada sefil bir yaşam sürdürmektedir. Birkaç gazetede yayımlanan yazılarından aldığı para ile karın doyurmaktadır. (Konunun geçtiği dönem 19. YY sonu ile 20. YY başları, yer Oslo) Yaz aylarında açık alanlarda yaşayıp, sokaklarda yazılarını yazmaktadır. Çok aç kaldığı zamanlar üstündeki eski kıyafetlerini satarak karın doyurmaktadır. Bu zorluklara rağmen ideali olan yazarlıktan asla vazgeçmez. Yazarlığı için malzemelerini sokaklarda bulur. Hiç tanımadığı kişilerle dost olur. Yaşama tutunmak için onlarla ilgili hayaller kurar. Kendince hayat oyunları oynar. Yazma tutkusu, onu hayata bağlayan en önemli

unsurdur. Sürekli yarattığı hayallerle, gerçek yaşantısını birbirine karıştırır. İş bulmak için çok yere müracaat eder ama işe alınmaz. Aç kalır, kirasını ödeyemez. Gururlu bir insan olduğu için bu durumundan utanır. Gazetede bir yazısı yayımlandığında dünyanın en mutlu insanı olur. Ondand aldığı para ile kirasını öder, karnını doyurur. Ancak bu mutluluk uzun sürmez.

Aynı sıkıntılar kısa bir süre sonra tekrar eder. Açlıktan ne yapacağını şaşırır. Bu süreç bir kısır döngü içerisinde geçer. Açlıktan bunalmış, pansiyondan atılmıştır. Rihtıma gidip İngiltere'ye giden bir gemiye tayfa olarak girer ve onca mücadele ettiği hayallerine son verir.

İnsanların karşılaştıkları zorluklarla mücadele etmesi, yaşam savaşı vermesi ve hiçbir zaman gururdan taviz vermeden yaşaması anlatılmaktadır. Kitapta söz edilen açlığı bir simge olarak alırsak, herkes yaşamında belli bir ihtiyacın ek-

sikliğine açlık hissedebilir. (Bu sevgi, para, kıskançlık, iş... olabilir.) Bu açlığın kişiye nasıl acı çektiği ve nereye götüreceği gözler önüne serilmektedir.

Okuyucuya sevimsiz gelen bu anti-karakterin öyküsünün varoluş felsefesi içerisinde değerlendirilmesi uygun olur. İnsanın yaşamda varolma çabalarını, Knut Hamsun'un etkileyici dilinden okumanızı öneririm.

Tülay ÜNLÜEVCEK (PSY'83)

Soğanlı Vadisi

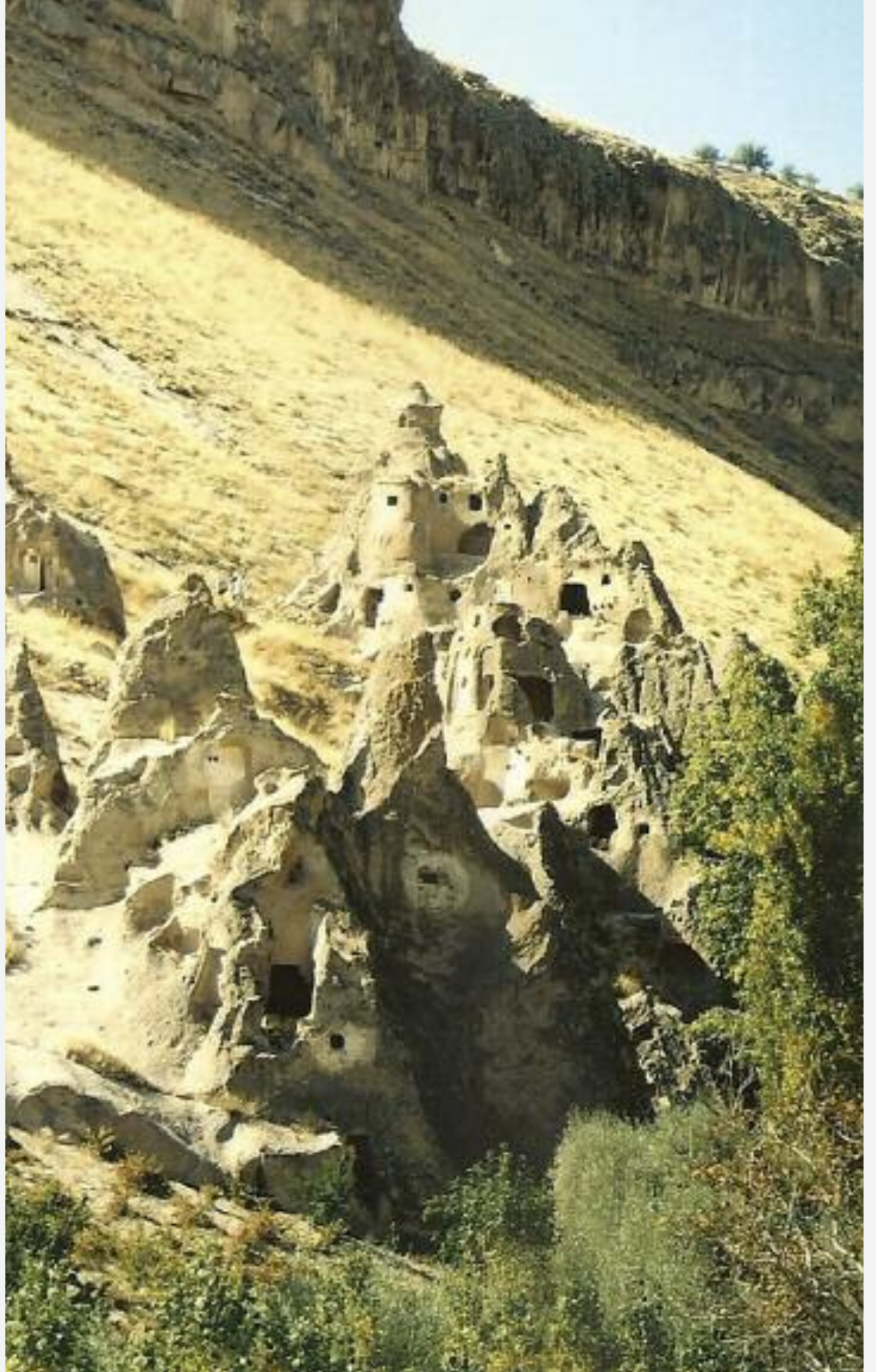
■ Nedendir bilinmez, "Kapadokya" denilince pek çok kişinin aklına Nevşehir; özellikle de Ürgüp ve Göreme civarı gelir. Ama aslında coğrafi ve tarihi olarak "güzel atlar ülkesi" olarak adlandırılan Kapadokya, Nevşehir-Niğde-Kayseri üçgeninde uzanan uçsuz-bucaksız bir alan. Ve bu alanda genellikle az bilinen ama mutlaka görülmesi/gezilmesi gereken pek çok yöre mevcut. Bunlardan birisi de Ürgüp ve Göreme'ye 70 km. Yeşilhisar'a 15 km. mesafede adeta bir "açık hava müzesi" olan Soğanlı Vadisi.

Nereleri Gezmeli?

Aslına bakarsanız, bu konuya girmeden önce "biraz tarih" diye bir başlık atmam gerekiyordu, ama galiba gerek yok. Çünkü bu vadinin tarihi Kapadokya'nın genel tarihinden pek farklı değil. Soğanlı Vadisi Roma Dönemi'nden itibaren yerleşim alanı olarak kullanılmaya başlanmış. Ardından Bizanslılar gelmiş. Rivayet olunur ki, Battal Gazi, yöreyi fethederken, sarp bir arazide olduğu için burayı en sona bırakmış, o nedenle bir zamanlar "Sonakaldı" olarak anılmış, bu ad zamanla nasıl olmuşsa olmuş "Soğanlı"ya dönüşmüştü!

Günümüzde yörede bilindiği kadarı ile elliye yakın kaya kilisesi bulunmakta, ancak bunların sadece on kadarı gezilebilmekte. Soğanlı köyünün ortasında bulunan köprüden sola doğru kıvrılan yoldaki ilk durağımız Karabaş Kilisesi. Bizans üslubunda yapılan kilise ilk kez VI. Yüzyıl'da inşa edilmiş, XI.-XIII. yüzyıllarda elden geçirilmiş. Fresklerdeki azizlerin başlarının çevresinde zaman içinde "kararan" haleler bulunduğu için "Karabaş Kilisesi" olarak adlandırılmakta. Aslına bakarsanız, bu kilise bir tür "külliye" gibi. Oldukça geniş bir alana yayılmış. Mezar odaları, rahiplerin kaldığı mekanlar mevcut. Kilisede Adem ve Havva, Hazreti İsa'nın doğumu, mabede sunulduğu, dirilişi, çarmıha gerilişi ve göğe yükselişi sahnelerini anlatan freskler görülebilmekte. Gariptir ama, kilisede Selçuklu motifleri de yer almakta! Galiba yörenin en güzel kilisesi.

Biraz ileride Yılanlı Kilise bulunmakta. Bu kilisedeki freskler XIV. Yüzyıl'dan kalma. Yılanlı Kilise'den sonra küçük bir dereyi geçip köye doğru tırmanmaya başlıyoruz. Yamaçta Kub-

beli Kilise yer almakta. X. Yüzyıl'a tarihlenen kilise adını, bir peri bacasının tepesinin, sanki bir kubbe gibi şekillendirilmesinden almakta. Son derece güzel ve özgün bir yapı, ama yarın çökerse hiç şaşmayacağım. Sütunların bir kısmı yok olmuş. Hemen restore edilmesi gereken bir eser.

Kubbeli Kilise'nin hemen yanında da Saklı Kilise bulunmaktadır. Günümüzde büyük kısmı yeraltında kaldığı için bu adla anılmakta. Biraz daha ileride, vadinin en sonunda Azize Barbara Kilisesi ya da Tahtalı Kilise ziyaret edilebilmekte. Bu kilisede de son derece güzel freskleri, Selçuklu motifleri ile bezenmiş olarak görmek mümkün. Köyün biraz dışında da Tokalı Kilise yer almakta. 50 basamakla çıkılan bu kilise de görülmeğe değer.

Yaklaşık iki saati bulan bu kısa gezi ile Soğanlı Vadisi'ndeki en önemli kiliseleri gezmiş oluyoruz. Bu arada hemen belirtelim: Fresklerin neredeyse tamamında tahribat var. Özellikle insan figürlerinin hemen hepsinin gözleri oyulmuş. Bazı freskler son derece düzgün bir şekilde kesilip yurtdışına kaçırılmış! Ne diyeyim bilmiyorum. Yöredeki yetkililer ile yaptığım görüşmelerin sonucuna göre tahribat gün be gün artmakta. Çünkü koruma yok. Devlet, Soğanlı Vadisi'ne girerken eğer "Müze

Kart"ınız yoksa sembolik miktarda da olsa bir ücret almakta, ama bütün bir araziyi korumakla görevli kişi sayısı sadece bir. Kiliselerin kapısına yaklaşık 20 yıl önce kilit takılmış ama onca geniş alanı korumak mümkün değil. Her şey kaderine terk edilmiş!

Güvercinlikler

Çevredeki pek çok peri bacasında yüzlerce hatta binlerce güvercinlikler bulunmaktadır; ama ne gariptir ki ortalıkta güvercin yok! Güvercin gübresi vakt-i zamanında güherçile yani barut imalatında kullanılıyormuş. Teknolojinin gelişmesi sonucu bu alandaki kullanım sona erince gübreler tarımda kullanılır olmuş. Ama günümüzde köylerde tarım ile uğraşan gençler kalmamış, tarımsal üretim kimsenin umurunda değil. Bu, başlı başına bir tartışma konusu ama şimdilik geçelim. Üstüne üstlük bir de sınırsız-sorumsuz avlanma eklenince artık güvercin kalmamış, güvercinlikler de bomboş!

Soğanlı Bebekleri

Bundan yirmi yıl kadar önce, Soğanlı'da bir kadın çocuğunun oynaması için iki ağaç dalını "haç" biçiminde birleştirmiş, üstüne yöresel giysileri çağrıştıran bezler iliştiirmiş. Oyuncağı gören bir turist, bu bebeği "pek bi beğenmiş" ve de satın almış. Ve bütün hikaye de o zaman başlamış. Kadıncağız, birkaç bebek daha

üretmiş. Onları da iyi bir fiyata satınca bütün köylü kadınlar oyuncak bebek üretmeye başlamış. Bu arada bir not: Günümüzde hangi köylü kadınla konuşursanız konuşun hepsi ilk bebeği kendi annesinin yaptığını ileri sürmekte! Neyse bunu geçelim. Köylüler bir ara birleşip bir kooperatif kurmuşlar, İl Özel İdaresi kendilerine bir yer tahsis etmiş, ama kooperatif başarılı olamamış. Şimdi herkes kendi bebeğini kendisi üretiyor, pazarlıyor, satıyor. Bebekler, büyüklüklerine ve süslerine göre 2-5 TL arası bir fiyatla satılmakta. Hammaddeyi Kayseri'den alıyorlarmış. Birkaç kadınla konuştum; hepsi "Allah bereket versin, iyi-kötü bir şeyler kazanıyoruz" diyor. İstanbul'daki bazı toptancılar, artık dünya çapında ünlenen bu bebekleri ihraç ediyormuş.

Soğanlı'dan bir anı olarak el emeği ile üretilmiş eldiven, çorap ve heybeleri de satın alabilirsiniz.

Sıradışı Bir Kişi

Köyü gezerken bir kişiyle tanışıyoruz. Adı Fevzi Ablak. Çocuk yaşta Soğanlı'dan çıkmış, İstanbul'a gitmiş, uzun yıllar orada yaşamış. Sonra da köyüne dönmüş. Bir tütünü içine oyulmuş dört odadan oluşan bir pansiyon açmış. Eşi ve kızı gerçekten nefis yemekler yapıyor. Fevzi Bey tam anlamı ile bir "Soğanlı gönüüllüsü". Köyü ziyarete gelenlere elinden gelen yardımı yapıyor. Şimdi, "peki, bu kişinin sıradışılığı nerede?" diye sorduğunuzu duyuyor gibiyim. Hemen yanıtlayayım. Fevzi Bey bir filatelist, yani pul koleksiyoncusu. Kartvizitinde bile böyle yazıyor. Koleksiyonunda ikiyüz binin üzerinde pul bulunmaktaymış. 2008'de bir pul sergisi açmaya karar vermiş. PTT'den destek almış ve Türkiye'de ilk defa bir köyde pul sergisi açmış. Sergi alanı olarak pansiyonunun avlusunu ve terasını kullanmış! Bu sergi ile ilgili olarak "özel gün damgası" bile uygulanmış. Sadece birkaç yüz adet olan bu özel gün damgaları günümüzde koleksiyoncular tarafından hararetle aranmakta!

Gideceğimiz bir diğer diyarda karşılaşılabilmek dileğiyle,

M. Bülent VARLIK
(ECON/STAT Ocak'76)
(mbvarlik@gmail.com)

ODTÜ'nün İlk Yılları – Anılar Dizini

“Şefimm...!?” Öyküsü

ODTÜ'nün ilk yılları dediğimizde, öncelikle “Baraka” döneminin anlaşıldığı, artık tartışmasız bir şekilde, zihinlerde yerleşmiş bulunuyor. En azından biz ilk öğrenciler için durum böyle... O yıllarda, bir küçük bina ve onun etrafındaki barakalardan oluşan “Campus”da, derslerimize sobalarla ısıtılan dershanelerimizde devam ediyorduk. Bu dershanelerde değişik şakalarımız oluyordu. Fakat asıl şakalaşmalarımız ders saatleri dışında, o küçük kampüs alanında yaşanıyordu.

Şakalarımızdan söz edince, “Şefimm...!?” konulu öyküyü anlatmak yanlış olmayacaktır diye düşünüyorum. Kampüs alanındaki bir garajdan dönüştürülmüş olan ve soba ile ısıtılan Kafeterya'da ilk günlerde sohbetler yapılırken, herkes, sanki biraz birbirinin durumunu kontrol ediyordu. Acaba yapılan şaka veya üzerinde konuşulan konu tam olarak anlaşılıyor mu diye!... Benzer durum, o yılların yurtları diye bilinen, Ankara'nın değişik semtlerinde kiralanmış binalarda da yaşanıyordu. Bu sohbetleri veya şakaları bazı arkadaşlar organize ediyor, bazıları da, sadece izliyordu. İşte bu izleyenler arasında, şakalara inanmış gibi görünenleri, o şakaları düzenleyenler, hemen belirliyor ve o arkadaşların veya arkadaşın ismini etrafa, biraz gizlice, bir “Şef bulduk” diye yayıyorlardı. Zamanla, günler ve şakalar ilerledikçe, bir arkadaşımız bu konuda “Şef” olarak belirginleşti...Şakaların çeşitliliği ve içerikleri inanılmaz ölçüde değişti. Yurtta kalanlar, ertesi gün Kampüs'ta hangi şakanın nasıl yapılacağını hazırlı-

yorlar, bir anlamda senaryo yazıyorlardı. Örneğin, sabah “Şef” okula gelirken kendisine özel bir karşılama yapılacaktır... Bir grup arkadaş yanyana durarak, “Şef” uzaktan görününce, ona doğru koşulacak ve önünde grup halinde eğilerek, hep bir ağızdan, “Şef hoşgeldin” denilecek... Ana kapıdan girişten sonra, “Şef” kafeterya'ya girecek ve herkes ona hayran hayran bakacak, Üniversitemizin en zeki, en yakışıklı, en kuvvetli öğrencisi olduğu fikri özellikle işlenecek... Daha da ileriye gidilerek, “Şefimizin” doğaüstü güçlere sahip olduğu, gözlerinden özel kozmik ışınlar çıktığı, bu nedenle de kraliçelerin bile kendisine hayran olduğu an-

latılacak, isterse, onun, Amerika ile Rusya arasındaki sorunları çözülebilecek bir güç ve yeteneğe sahip olduğu vurgulanacak ve o buna inandırılacak... Tüm bunlar ve daha nice şakalar o hazırlayıcı ekip tarafından söylendi ve yapıldı. Artık o arkadaşımız “Şef” olmuştu... Bu konu Kampüs'te, artık öyle yaygın hale geldi ki, kim herhangi bir konuda övüne-

cek veya övülecek olsa, kendisine “Şefim...” denilerek, ya uyarılıyor, ya da alaya alınıyordu...

Söz konusu ettiğim yıllar 1958, 1959, 1960 ve 1961 yılları... Ben o dönemde Öğrenci Birliği'nde Başkan Yardımcısı veya Başkandım. Bu şakalaşmaları bir süre izledim, o arkadaşımızın bu konuyu çok ciddiye aldığı görüncü onu uyarmak istedim. Kafeteryamızın köşesindeki küçük odamızda onunla konuştum. Beni, yüzünü şöyle yan tarafa çevirerek, bir kaşını kaldırmış, yarı gülümser, yarı kızgın bir tavırla dinledi. Ona, “Bak arkadaş seninle dalga geçiyorlar dikkat et” anlamında sözler söylüyordum ki, ayağa kalktı, bir eliyle omzuma vurarak, “boş ver be Yücel'ciğim, bırak arkadaşlar eğleninler” dedi ve odadan çıktı. Günler şakaların devamıyla geçti. “Şefimiz” gerçekten büyüktü ve hepimizi gücüyle koruyordu. Hemen hemen hiç birimiz bu şakayı bozacak davranışta bulunmuyorduk...

Nihayet mezuniyet yılları geldi ve o arkadaşımız da bizimle mezun oldu... Yaşamı nasıl geçti pek fazla bilgi edinemedik. Ama “Şefimm...!?” anıları ve ünvanı eskimeden devam etti. Şimdi bakıyorum, bazı arkadaşlar birbirlerine “Şef” diye hitap ediyorlar. Umarım onlar da o günlerin tatlı anılarının anlam ve kapsamını bilerek bu ünvanı kullanıyorlardır...

Süreyya YÜCEL ÖZDEN (CE'64)

BİR DAYANIŞMA KLASİĞİ: VIŞNELİK

Bugün keyifle kullandığımız Vişnelik tesisimiz, işlevselliği yanında ODTÜ'lüler için çok önemli bir simge. Birlikte davranma becerisi gösterdiğimizde neler yapabileceğimizin, ODTÜ'lülük ruhuna anlam veren birlikte durabilme, dayanışabilme yetimizin somut bir göstergesi.

Bu yıl yapımının fiilen tamamlanmasının 11. yılına geldiğimiz bu tesisin yapım öyküsü, birlikte durarak neler yapabileceğimizin en somut kanıtı olarak o günleri yaşamamış üyelerimize de ayrıntılı olarak mal edilmeli diye düşünüyorum.

"Bir kişi gelir dünya değişir" diye sürekli bir reklam dönüyor televizyonlarda bu günlerde. Bu cümlecığı çok sevdim. ODTÜ'lüler olarak ulaştığımız sayı düşünülduğünde, biz ODTÜ'lüler olarak istersek neleri değiştirebiliriz demekten kendimi alamadım.

Vişnelik tesisi fikri ilk ortaya atıldıktan sonra, "olmaz öyle şey, kimse bunun arkasında durmaz. Bu proje bir hayal" diyen bir sürü kişiye rağmen bu camiaya inancını hiç kaybetmeyerek, projeye hayat veren, bu projenin büyük bir dayanışmaya döneceğine inanarak projeyi başlatan Uğur Tola başkanlığında yönetimde bulunan arkadaşlara sağlam duruşları ve bizlere inançlarından ötürü büyük minnet duyuyorum. O tarihlerde, projenin içimizde nasıl büyük bir heyecan yarattığını bugün gibi anımsıyorum.

Projeyi inşaat safhasına kadar taşıyan arkadaşlarımızdan, temel atılmasının birinci ayı dolmadan, bu inançla yönetim görevini üzerimize aldığımız 1996 yılında, bu bayrak yarışının o zamanki yeni aktörleri olarak büyük bir istekle çalışmaya başladık ve 1996-98 dönemini derneğimizin etkin dayanışma yılları olarak geçirdik. Dönemin yönetim kurulundaki tüm arkadaşları-

mız, komisyonlar, işyeri temsilcileri, katılımcı okuldaşlarımız, inşaatın yapımında fiilen rol alan yükleniciler, projenin mimarı arkadaşımız yapım çalışmalarını büyük bir özveri ile götürdüler. İnşaat koordinasyonunu yapan mimar arkadaşımız her anını işin başında durarak bizlerle birlikte yaşadı. Bu arkadaşlarımızın hepsinin ismi dernek kayıtlarında mevcut olmakla birlikte, bu çaba katılan her birey için anonim bir çaba olduğu için değerliydi. Bu nedenle tek tek isim belirtmiyorum. Ancak, o dönemde başkan olarak sorumluluğunu aldığım bu süreçte ekip olma ruhunu yaşatan herkese tek tek en azından kendi adıma çok teşekkür ediyorum.

Bunlar zaten doğası gereği olması gerekenler diye düşünülebilir. Ancak, heyecan ve inançları, sevgiyle yapılan bir yemeğin lezzeti tadında bir proje çıkardı ortaya.

İnşaat sırasında en önemli işlerin başında fon üretimi ve yönetimi geliyordu. İki yılda tamamlanması hedeflenen bu yapı için yaklaşık 3.000.00 USD'lik bir fon yaratılması gerekiyordu. Üniversite yönetimi, dönemin rektörü Prof. Dr. Süha Sevük başta olmak üzere çalışmalarımıza olağanüstü bir destek verdi.

Fon yönetimi için geniş katılımın ilkesel değeri çok büyük idi. O dönemde dernekte faal olan işyeri temsilcileri bu konuda büyük bir başarı gösterdiler. Hem fiilen yönetime katılıp hem de işyerlerindeki ODTÜ'lüleri katılım için yönlendir-

diler. Bu çalışmalar sonucunda, birlikte bir eser yaratılma adına 3.000 okuldaşımız değişen miktarlarda bağışlarıyla projenin bir parçası oldular. Her bir tuğlaya imzalarını attılar. Bu denli geniş katılımı yapılan başka bir örnek yapıt halen Türkiye'de yok. Sahibi veya yöneticisi ODTÜ'lü olan birçok firma çeşitli boyutlarda maddi ve/veya aynı yardımda bulundular. İnşaatın yapımının çeşitli aşamalarında inşaat içinde çeşitli etkinlikler yaptık. İnşaatın içinde yılbaşı balosu, kokteyller ve bir de geniş katımlı bir iş yemeği bile düzenledik. Tüm bunlar, projenin sosyal boyutunu lezzetlendiren etkinliklerdi. El birliğiyle, her aşamasının uğraşını verip sonucunun keyfini herkesin katılımıyla çıkararak binanın inşaatını tamamladık. 1998'de derneğimizin genel kurulunu Vişnelik tesisimizde büyük bir coşku ile yaptık.

1998'deki genel kurulda yönetim bayrağını devralan arkadaşlarımız, kalan küçük eksiklikleri de tamamlayarak tesisi genel kullanıma açtılar. Ve tüm yönetimlerin tesisin gelişmesine yönelik yaptıkları faaliyetlerle bu güne kadar geldik.

Kısaca, inandık, birbirimize güvendik, birbirimizin arkasında durduk, birlikte mücadele ettik, mücadelenin zorluğunu da başarısını da paylaştık. Halen bugüne kadar hiçbir topluluğun başaramadığı bir katılımçılıkla, simgesel değeri çok yüksek bir yapıya hep birlikte sahip olduk. Bu sürecin bundan sonra yapabileceğimize bir dayanak olmasını diler daha nice projede hep birlikte mücadele etme keyfini yaşamamızı dilerim.

Sevgilerimle...

Zeki SAGAY* (EE'79)

*1996-98 Dönemi Yönetim Kurulu Başkanı

odtü'den bir köşe

Fotoğraflar: (60. sonları: ODTÜ Arşivi, 2006-2008; Aydın Tiryaki)

ODTÜ'NÜN OTOBÜS DURAKLARI

■ Kış günlerinde yağın kar en güzel sa-
bah saatlerinde görünür, hele bir de gü-
neş bulutların arasından kendini gösterebil-
mişse, ODTÜ bir başka güzel olur. Otobüs du-
raklarının üzerinde birikmiş, her an düşmeye
hazır karlar, içeriden bakınca akşamdan unu-
tulmuş lambalar gibi görünür.

ODTÜ'nün otobüs durakları özgün tasarımı ile
başka yerlerde gördüğümüz duraklardan çok
farklıdır. Yan yatırılmış bir silindir görünümün-
deki duraklar kalın metal borulardan yapılmış,
üstü ve arkası polikarbonat malzeme ile kaplı-
dır. Durakların görünümü, ODTÜ Logosu ve
kampüsün her yanındaki lambaların üzerinde-
ki küresel korumalarla çok güzel bir uyum ser-
giler.

Otobüs duraklarının tasarımının bir öğrenci
projesi olduğunu öğrenince kime ait olduğunu
bulmaya çalıştım. Bir akşam 17:40 Tunus oto-
büsünde Ali Hocamız'la (Endüstriyel Tasarım
Bölümü hocalarımızdan Ali Günöven) karşıla-
şınca ondan öğrenebileceğimi düşündüm.
Sorduğumda hemen bir ad söyledi: Cengiz
Ultav... Az sonra unutacağımı düşünerek kü-
çük bir kağıda yazıp verdi, iyi ki yazmış.

Yetmişli yıllarda ODTÜ'ye ilk geldiğim zaman-
lardaki otobüs durakları şimdikielerden farklıydı.
Otobüsler, kampüsü çevreleyen yolun kenarın-
da İdari, Rektörlük, İnşaat, Kimya Mühendisli-
ği, Makina, Mimarlık, Hazırlık duraklarında du-
rurdu. 90'lı yıllarda yeni duraklar yapılan-
kadar eski mütevazı duraklarda beklenilirdi. O
zamanlar mavi otobüsleri öğrenciler ve perso-
nel birlikte kullanırdı. Sabahtan akşama kadar
her saat 45'te kalkan otobüsler için duraklar

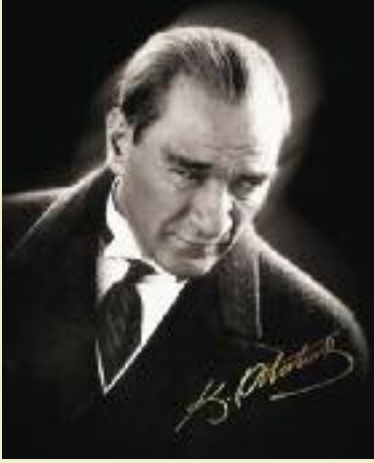
60 sonları... Mimarlık durağı... Uzakta kırmızı otobüslerden biri...

dolardı. Özellikle 17:45'ler tıklım tıklım olurdu.
Yıllar geçip mavi otobüsler yetersiz kalıp perso-
nele ayrılınca ve duraklara yalnızca indirme
için uğramaya başlayınca durakların eski can-
lılığı kalmadı. Artık, öğrencilerin ODTÜ'ye ula-
şımı belediye otobüsleriyle yapılıyor ve dol-
muşlar da yoğun bir şekilde kullanılıyor.

Eskiden, ODTÜ'ye çalışan büyükçe taksii gö-
rünümünde dolmuşlar vardı. Kızılay'da Güven
Park'ın arkasında şu andaki dolmuşların kalk-
tığı aynı yerden kalkardı. Şimdi ODTÜ'ye Kızı-
lay, Ulus ve Yukarı Ayrancı'dan dolmuşlar çalı-
şıyor. Biri Baraka'nın altında diğeri yurtlarda
dolmuş durakları bulunuyor, üçer durak... Bu
duraklar da ODTÜ'nün özgün duraklarıyla de-
ğiştirilse ne güzel olurdu.

Aydın TIRYAKI (CHE'81)

ÇOCUKLAR AĞLAMASIN

Çocuklar ağlamasın
Hiç ağlamasın
Güneşte yunmuş bir damla su.
Ama siz ağlayın payınıza düşeni
Bilerek, ederek
Ve de hiç hak geçirmeden
Şu perişan rahatlığınıza
Ne hale getirdiğiniz bu dünyaya
Namusluca, utanarak ağlayın
Ama çocuklar ağlamasın
Hiç ağlamasın

MüştaK ERENUS
(1915-05.11.2002)

ATATÜRK (IX)

On Kasım'da buluştu yerle gök
Başka dünyalara doğdu güneş
Gün kaba kuşlukta karardı
Kıyametten bir gündü Türkeli
Varlıkla yoklukla duraladı zaman
İstanbul ayakta Türkeli ayakta
Kurtlar kuşlar ayakta yollar
19 Kasım'da Sarayburnu'ndan
Denizler yolculuğa çıktı dağlar yola
Karanlıkları silen altın ışık
Kavuşumdan kavuşuma uzanırdı
Kolların güçlüydü yıldırımlardan
Aşk dediğin sende
Yürek dediğin sende vardı
Kucakladın bütün insanları sevgiyle
Halkçıydın halkla birlikti inancın
Yönetimi halka vermek doğrudan
Çalışmaya dayanırdı kurduğun düzen
Seveni gün gün çoğalan
Işık gibi geçtin zaman içinden
Yeni Türkeli senden gelir halka yönelen
Bayramlarda yas günlerinde
Seni duymak anlamak düşünmek seni
Başlar birinci görevim.

Oğuz TANSEL
(1915-30.10.1994)

SINIR

Dur yolcu bura sınır
Yabandır yasaktır ötesi
Çiçeklerden seçemezsin
Kokuları renkleri bir bir

Kuşdan pasaport sorulmaz
Gümrüksüz geçer yüküyle karınca
Dur yolcu bura sınır
Sen geçemezsin

Dereye bakma durmaz akar
Öteden de içer ceylan bu suyu
Dur yolcu bura sınır
Sen geçemezsin

Dur yolcu bura sınır
Ne çizili ne yazılı
Geçemezsin yine de silemezsin
İçinde kazılı

Bülent ECEVİT
(1925-05.11.2006)

KASIM AYINDA NELER OLDU BİLİYOR MUYDUNUZ?

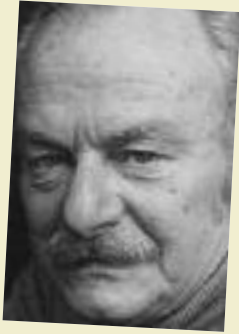
- 1 Kasım 1922** - 623 yıl süren Osmanlı Saltanatı, Türkiye Büyük Millet Meclisi kararıyla sona erdi. Son Osmanlı padişahı VI. Mehmet Vahidettin tahtını terketti.
- 1 Kasım 1927** - Gazi Mustafa Kemal 2. kez Cumhurbaşkanlığı'na seçildi.
- 1 Kasım 1928** - Harf Devrimi yapıldı. Arapça sayılar ve harfler kaldırıldı, latin harflerinden oluşan yeni Türk Alfabesi kabul edildi.
- 2 Kasım 1996** - Susurluk'ta meydana gelen trafik kazasında, eski İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Hüseyin Kocadağ ile beraber 3 kişi öldü, DYP Şanlıurfa milletvekili Sedat Edip Bucak yaralandı. Ölenlerden birinin Mehmet Özbay sahte kimlikli Abdullah Çatlı olduğu saptandı.
- 7 Kasım 1980** - Yayıncı ve yazar İlhan Erdost, Mamak Askeri Cezaevi'nde, dövülerek öldürüldü.
- 10 Kasım 1938** - Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk, sabah saat 9:05'te Dolmabahçe Sarayı'nda, 57 yaşındayken hayata gözlerini yumdu. Türkiye'de ulusal yas ilan edildi
- 12 Kasım 1999**-Düzce'de 7.2 şiddetinde meydana gelen depremde 782 kişi hayatını kaybetti.
- 15 Kasım 1956** - Orta Doğu Teknik Üniversitesi Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü" adıyla eğitime başladı.
- 24 Kasım 1934**-TBMM Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya Atatürk soyadını verdi.
- 25 Kasım 1925** - Şapka giyilmesi konusundaki kanun, TBMM'de kabul edildi. Kanun, 28 Kasım'da yürürlüğe girdi.
- 26 Kasım 1934** - Efendi, bey, hacı, hoca gibi bazı lakap ve ünvanlar kaldırıldı.
- 30 Kasım 1925** - Tekke ve zaviyelerin kapatılmasına ilişkin kanun kabul edildi.

Sevgi SOYSAL
(1936-22.11.1976)

KASIM AYINDA KİMLERİ YITİRDİK?

Şair Yahya Kemal Beyatlı (1884 - 01.11.1958); Tiyatro oyuncusu Halide Pişkin (1906 - 01.11.1959); Tiyatro ve sinema oyuncusu Duygu Ankara (1950 - 02.11.1996); Siyasetçi ve hekim Prof. Dr. Nusret Hasan Fişek (1914 - 03.11.1990); Gazeteci ve yazar Burhan Felek (1889 - 04.11.1982); Gazeteci, yazar ve siyaset adamı Doğan Avcıoğlu (1926 - 04.11.1983); Şair Ümit Yaşar Oğuzcan (1926 - 04.11.1984); Tuluat sanatçısı İsmail Hakkı Dümbüllü (1897 - 05.11.1973); Şair Müştak Erenus (1915 - 05.11.2002); Siyaset adamı ve şair Bülent Ecevit (1925 - 05.11.2006); Gazeteci yazar Aka Gündüz (1886 - 07.11.1958); Şair Faruk Nafiz Çamlıbel (1898 - 08.11.1973); Yayıncı ve yazar İlhan Erdost (1944 - 07.11.1980); Sinema oyuncusu Erol Taş (1926 - 08.11.1998); Yazar Kerim Korcan (1918 - 09.11.1990); Sinema ve tiyatro oyuncusu Yılmaz Zafer (1956 - 09.11.1995); Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk (1881 - 10.11.1938); Şair Orhan Veli Kanık (1914 - 14.11.1950); Halkbilimci, yazar Sedat Veyis Örnek (1927 - 15 Kasım 1980); Şair ve tiyatro sanatçısı Ercüment Behzat Lav (1903 - 17.11.1984); Ressam Eşref Üren (1897 - 18.11.1984); Şair Enver Gökçe (1920 - 19.11.1981); Tiyatro Sanatçısı Kerem Yılmaz (1945 - 20.11.2003); Yazar Sevgi Soysal (1936 - 22.11.1976); Tiyatro oyuncusu Asuman Korad (1934 - 22.11.1994); Tiyatro sanatçısı Vasfi Rıza Zobu (1902 - 23.11.1992); Besteci Halid Lemi Atlı (1869 - 25.11.1945); Şair, besteci Mehmet Rüştü Şardağ (1916 -27.11.1994); Şair Melih Cevdet Anday (1915 - 28.11.2002)

Melih Cevdet ANDAY
(1915-28.11.2002)

ATATÜRKÜN BİR SAATI VARDI

Atatürk'ün bir sözü vardı
Yediveren bir gül gibi açardı

Atatürk'ün bir atı vardı
Etilerden beri yaşardı

Atatürk'ün bir resim vardı
Buğday tarlası gibi ağardı

Atatürk'ün bir saati vardı
Durmadı

Melih Cevdet ANDAY
(1915-28.11.2002)

GELMEYEN BAHAR

Gel kardeşim, gel beri
Hey kurt, hey kuş, hey börtü böcek
Ah gidenler gelir mi geri
Açar mı bugün dört bahardır kanayan çiçek
Demek
Daha bizim yaşımızda
İnsanlar ölecek.

Enver GÖKÇE
(1920-19.11.1981)

KASIM AYININ ÖNEMLİ GÜNLERİ

- 10 Kasım Atatürk'ü saygı ve özlemle anıyoruz.
- 14 Kasım Dünya Sinema Günü / Dünya Diyabet Günü
- 16 Kasım Uluslararası Hoşgörü Günü
- 17 Kasım Dünya Öğrenciler Günü
- 20 Kasım Evrensel Çocuk Günü
- 24 Kasım Öğretmenler Günü
- 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü
- 29 Kasım Filistin Halkıyla Dayanışma Günü
- 27-30 Kasım Kurban Bayramınız Kutlu Olsun...

İsmail Hakkı DÜMBÜLLÜ
(1897-05.11.1973)

Hazırlayan: Günay BULUT (ADM'85)

SUDOKU (ÇOK ZOR)

Beyin geliştirmede en iyi egzersizler arasında olan ve düşündürürken dinlendiren bir bulmaca

8	9		1					
4				9				3
			3		4			
	6	9		1		8	2	
2	3		6			5	1	
		2		7				
6			9					4
				3		5	7	

Sudoku ve Bulmaca'yı doğru çözen mezunlarımız arasından kurra ile belirlenecek 5 kişiye ödül olarak "Hocam İncecek Var" kitabı hediye edilecektir. Çözümlerinizi Yayın ve Reklam Sorumlusu Damla Gülmez'e fax, e-posta veya posta yoluyla iletebilirsiniz.

Sudoku Ekim Çözümleri
371586924,248179356, 596324178,913245687
467918235,825637419,639751842,782463591
154892763

Hazırlayan: Nilgün EKERMEN (CHE'87)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

SOLDAN SAĞA

1) 1897-18.11.1984 tarihleri arasında yaşamış Eşref önadlı ressamımızın soyadı; Va- az veren; 2) Eski dilde su; Duvar örmekte kullanılmak için kalıplara dökülüp güneşte kurutulmuş saman ve balçık karışımı ilkel tuğla. 3) Aklama, temize çıkarma; bir nota; 4) (Tersi) Köpek; Yüz, çehre; 5) Beyatlı:1884- 01.11.1958 tarihleri arasında yaşamış ünlü şairimiz. 6) Türlü nedenlerle başarısız olmuş kimse; 7) İçi misket dolu top mermisi; 8) Din kitaplarında cennet ile cehennem arasında bulunduğu bildirilen yer; Düşünce 9) Boyun eğen; Takımın kısaltması; Rüzgar; 10) Fayans; Bir, tek anlamında farsça sözcük.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) Oğuzcan: 1926-04.11.1984 tarihleri arasında yaşamış ünlü şairimiz; 2) Bir kadın ismi; Taşit 3) Hırsız, haydut, eşkiya; 4) Bağışlama 5) Dik, yalman; Boru sesi 6) Orhan :Garip Akım'ının kurucularından ünlü şairimiz; 7) Utanç; Bir erkek ismi; 8) sicim; Uygulama,kılığı 9) Argoda parasız; Kadar anlamında bir edat; 10) Faruk Na- fiz: 1898-08.11.1973 tarihleri arasında yaşamış ünlü şairimiz.

Ekim Ayı Bulmaca Çözümleri

SOLDAN SAĞA: 1) Attila İlhan; 2) Tarama; Kıta. 3) Ir; Rb. 4) Kademe; Asal 5) Is; 6) Acı; Denizli; 7) Rı; Kışlalı 8) Kimi; Tı 9) Cevat Şakir; 10) Betik; Pt.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Atık; Arı 2) Tarancı; Ce 3) Tr; Ket 4) İlane; Kivi 5) Lm; Madımak; 6) Aare; Eşit 7) Nİ; Şu 8) Lk; İata 9) Hırsızlık; 10) At; Aslı; İp 11) Nail; İri.

Hazırlayan: Günay BULUT (ADM'85)